

FORVALTNINGSREVISJON

Oppfølging av politiske vedtak

Troms fylkeskommune

Forord

På grunnlag av bestilling fra kontrollutvalget i Troms fylkeskommune, har KomRev NORD gjennomført forvaltningsrevisjon rettet mot oppfølging av politiske vedtak, herunder delegasjoner. Kontrollutvalgets plikt til å påse at forvaltningsrevisjon gjennomføres, følger av lov om kommuner og fylkeskommuner § 23-2 bokstav c. Ifølge kommuneloven § 23-3 innebærer forvaltningsrevisjon å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak.

Krav til revisors uavhengighet følger av kommuneloven § 24-4 og av forskrift om kontrollutvalg og revisjon §§ 16, 17, 18 og 19. Før igangsetting av forvaltningsrevisjonen har revisjonen vurdert egen uavhengighet overfor Troms fylkeskommune. Vi kjenner ikke til forhold som er egnet til å svekke tilliten til vår uavhengighet og objektivitet.

Vi takker Troms fylkeskommune for samarbeidet i forbindelse med forvaltningsrevisjonen.

Tromsø, 23.05.2025

Astrid Indrebø

Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

Margrete Mjølhus Kleiven

Ansvarlig for kvalitetssikring

SAMMENDRAG

I denne forvaltningsrevisjonen har vi undersøkt systemer og rutiner for oppfølging av politiske vedtak, om fylkestingsvedtak er iverksatt i tråd med forutsetninger og om fylkeskommunedirektøren overholder sine delegerte fullmakter.

Det følger av kommuneloven at fylkeskommunedirektøren skal påse at vedtak som treffes av folkevalgte organer, blir iverksatt uten ugrunnet opphold. Kommuneloven har også krav om internkontroll, og fylkeskommunedirektøren bør ha utarbeidet et system med rutiner for oppfølging/iverksettelse av politiske vedtak.

Vi har konkludert med følgende:

1. Fylkeskommunedirektøren har etablert et system for registrering, utredning, iverksetting og oppfølging av politiske fattet av fylkesting og fylkesutvalg, men det mangler rutiner for å sikre at systemet ivaretar alle forhold knyttet til vedtaksoppfølging. Fylkeskommunedirektøren har ikke etablert eget system for oppfølging av andre politiske vedtak.
2. Flertallet av, men ikke alle, undersøkte vedtak fattet av fylkestinget er iverksatt i samsvar med forutsetningene i vedtaket.
3. Det blir rapportert til fylkestinget på oppfølgingen av fylkestingets utredningsvedtak, men ikke på øvrige fylkestingsvedtak eller andre politiske vedtak.
4. Fylkeskommunedirektøren overholder sine delegerte fullmakter.

Troms fylkeskommune har ikke fastsatt egne, eksplisitte skriftlige rutiner for oppfølging av politiske vedtak. Det er etablert et system for registrering av vedtak fattet av fylkesting og fylkesutvalg. Fylkeskommunen har opplyst at det arbeides med å videreutvikle rutiner på området. Våre vurderinger som ligger til grunn for konklusjonen på problemstilling 1, er i rapportens kapittel 4.2.

For å besvare problemstilling 2 har vi valgt ut 27 fylkestingsvedtak for nærmere undersøkelse og vurdering av administrasjonens iverksettelse av vedtakene. De fleste vedtak består av flere deler/punkter. For flere av vedtakene har vi undersøkt oppfølging av deler av vedtaket, altså enkelte av vedtakspunktene. Dette gjelder eksempelvis vedtak i sak om budsjett og økonomiplan.

Vi har vurdert at flertallet av de undersøkte vedtakene/vedtakspunktene er iverksatt av fylkeskommunedirektøren i tråd med forutsetningen for vedtaket. Det er ikke alle vedtakspunkter vi har grunnlag for å vurdere oppfølgingen av (syv vedtakspunkter). Hvor lang tid det kan forventes å ta før et vedtak er fullt ut iverksatt, avhenger av hva vedtaket gjelder. I de tilfellene hvor vi ikke har grunnlag for å vurdere iverksettelsen, er det med bakgrunn at vi anser det som naturlig at iverksettelsen av disse vedtakene tar tid og ikke er ferdig fulgt opp enda.

Det er også vedtakspunkter vi vurderer at ikke fullt ut er iverksatt i tråd med forutsetningene i vedtaket. Syv vedtakspunkter har vi vurdert at fylkeskommunedirektøren ikke har iverksatt i tråd med forutsetningene for vedtaket. Flertallet av disse er verbalpunkter vedtatt av fylkestinget i desember 2023 under behandling av budsjett og økonomiplan 2024-2027.

Rapportens kapittel 5 omhandler iverksettelse av fylkestingsvedtak, og her fremgår hvilke vedtak som er undersøkt iverksettelsen av samt våre vurderinger.

Som det fremgår av konklusjonen på problemstilling 3, har det blitt rapportert til fylkestinget på oppfølging av fylkestingets utredningsvedtak. Øvrige vedtak har det ikke blitt rapportert på oppfølgingen av. Fylkestinget ba i vedtak i sak 99/24, punkt 25, om at det rapporteres henholdsvis til fylkestinget, fylkesutvalget og hovedutvalgene en gang i halvåret på status på oppfølging og iverksetting av vedtak. Dette tilsier endret praksis fremover.

Våre undersøkelser for å besvare problemstilling 4, gjelder ikke om fylkeskommunedirektøren overholder alle delegerede fullmakter, men fullmakter gjeldende for hvilke beslutninger som skal fremlegges for politisk behandling og hvilke som kan tas administrativt. Vi har ikke funnet saker hvor fylkeskommunedirektøren har gått utover sine fullmakter med hensyn til hvilke beslutninger administrasjonen kan ta, og hvilke beslutninger som skal fremlegges for politisk behandling.

Troms fylkeskommune er en relativt ny organisasjon med ny styringsmodell. Administrasjonen har opplyst at det har vært jobbet ganske mye med delegasjoner og fullmakter i organisasjonen som følge av dette.

Som en del av vår undersøkelse av overholdelse av fullmakter, sendte vi spørsmål til politikere i fylkesutvalget og ledere for hovedutvalg. I svarene fremkom opplysninger om områder det kan oppstå uklarheter på, som vi anser relevant at Troms fylkeskommune vurderer i det videre arbeidet med arbeids- og ansvarsfordeling mellom administrativt og politisk nivå. I rapportens kapittel 6 omtales overholdelse av fullmakter.

Med bakgrunn i våre funn, vurderinger og konklusjoner anbefaler vi Troms fylkeskommune å:

- Videreutvikle rutiner og system for oppfølging av politiske vedtak
 - Etablere system for registrering av alle politiske vedtak
 - Etablere system for ansvars plassering og – fordeling for oppfølging av alle politiske vedtak
 - Utarbeide rutiner for hvordan avklaring av innholdet i et vedtak fattet av folkevalgt organ skal gjøres
 - Utarbeide rutiner som sikrer at folkevalgt organ gjøres oppmerksom på eventuelle faktiske eller rettslige forhold som har sentral betydning for iverksettelse av et vedtak
 - Rapportere jevnlig på status i oppfølgingen av alle politiske vedtak, herunder gi informasjon dersom vedtak ikke kan iverksettes i tråd med forutsetninger
- Se hen til tilbakemeldinger fra folkevalgte i rapportens kapittel 6 med hensyn til hvilke områder det kan oppstå uklarheter på, og vurdere behov for endringer i praksis og/eller rutiner

Innhold

SAMMENDRAG	2
1 BAKGRUNN OG BESTILLING	5
2 PROBLEMSTILLINGER OG REVISJONSKRITERIER	6
2.1 Problemstillinger	6
2.2 Revisjonskriterier.....	6
2.2.1 Kilder for utledning av revisjonskriterier	6
2.2.2 Utledning av revisjonskriterier – oppfølging av vedtak	7
2.2.3 Utledning av revisjonskriterier – overholdelse av fullmakter	9
3 METODE OG DATAMATERIALE	11
3.1 Metode og datamateriale	11
3.2 Gyldighet og pålitelighet.....	12
4 RUTINER OG SYSTEMER FOR OPPFØLGING AV VEDTAK	13
4.1 Troms fylkeskommunes rutiner og systemer.....	13
4.2 Oppsummering, vurderinger og konklusjoner.....	18
5 IVERKSETTELSE AV FYLKESTINGSVEDTAK.....	20
5.1 Oppfølging av fylkestingsvedtak fattet i 2023	20
5.2 Oppfølging av fylkestingsvedtak fattet i 2024	38
5.3 Oppsummering og konklusjon	59
6 OVERHOLDELSE AV FULLMAKTER	60
6.1 Revisors funn	60
6.2 Oppsummering, revisors vurdering og konklusjon	63
7 ANBEFALINGER	65
8 UTTALELSE	66
9 VEDLEGG	68
9.1 Oversikt over fylkestingssaker fra Troms og Finnmark fylkeskommune til oppfølging i Troms fylkeskommune	68
10 REFERANSER	78

1 BAKGRUNN OG BESTILLING

Kontrollutvalget i Troms fylkeskommune bestilte i møte 23.10.2024, under sak 49/2024, forvaltningsrevisjon om oppfølging av politiske vedtak, herunder delegasjoner. Slik forvaltningsrevisjon er prioritert øverst i Troms fylkeskommunes plan for forvaltningsrevisjon for inneværende periode. I møte 2.12.2024, under sak 56/2024, ble KomRev NORDs overordnede prosjektskisse for forvaltningsrevisjonen godkjent. Formålet med forvaltningsrevisjonen er å kartlegge om administrasjonen har etablert tilstrekkelige systemer og rutiner for å følge opp vedtak truffet av fylkestinget og om vedtak faktisk blir iverksatt og gjennomført. Videre er formålet å undersøke om gjeldende delegasjoner blir overholdt.

Etter å ha vært sammenslått med Finnmark fylkeskommune, ble Troms fylkeskommune fra og med 1.1.2024 igjen egen fylkeskommune. I tidligere Troms og Finnmark fylkeskommune var det parlamentarisk styringsmodell og fylkesrådet var øverste administrative ansvarlig. I Troms fylkeskommune er det formannskapsmodell, og fylkeskommunedirektøren er øverste administrative ansvarlig og har ansvaret for oppfølging av politiske vedtak.

Etter kommune- og fylkestingsvalget høsten 2023, var det konstituerende møte for fylkestinget i Troms. Troms fylkeskommune hadde to fylkestingsmøter i 2023; i oktober og desember. I disse to møtene ble det behandlet 62 saker. Formelt var Troms fylkeskommune egen fylkeskommune fra 1.1.2024. I 2024 behandlet fylkestinget 125 saker. Orienteringssaker, referatsaker, spørsmål, interpellasjoner og uttalelser kommer i tillegg. I forvaltningsrevisjonen er det oppfølging av vedtak fattet i Troms fylkeskommune som blir undersøkt. Vi belyser også hvorvidt det er vedtak fattet i tidligere Troms og Finnmark fylkeskommune for oppfølging i Troms fylkeskommune. Videre er det Troms fylkeskommune sine systemer og rutiner for registrering, oppfølging og rapportering på vedtak som undersøkes.

2 PROBLEMSTILLINGER OG REVISJONSKRITERIER

2.1 Problemstillinger

For denne forvaltningsrevisjonen gjelder følgende problemstillinger:

1. **Har fylkeskommunedirektøren etablert system og rutiner for registrering, utredning, iverksetting og oppfølging av politiske vedtak?**
2. **Blir vedtak fattet av fylkestinget iverksatt i samsvar med forutsetningene i vedtaket?**
3. **Blir det rapportert på oppfølgingen av politiske vedtak til fylkestinget?**
4. **Overholder fylkeskommunedirektøren sine delegerte fullmakter?**

Problemstilling 1 gjelder om det er etablert systemer og rutiner for oppfølging av politiske vedtak. Problemstillingen innebærer undersøkelser av om fylkeskommunedirektøren har etablert internkontroll som skal sikre at politiske vedtak følges opp. Undersøkelsene retter seg mot systemer og rutiner for oppfølging av alle politiske vedtak. Under denne problemstillingen har vi også undersøkt om det er politiske vedtak fattet i tidligere Troms og Finnmark fylkeskommune som skal følges opp av Troms fylkeskommune, og hvilke oversikter Troms fylkeskommune har over vedtak fattet i den tidligere fylkeskommunen og oppfølgingen av disse.

Iverksettelse av vedtak fattet av fylkestinget undersøkes under *problemstilling 2*. Vi har undersøkt hvorvidt og hvordan konkrete vedtak og vedtakspunkter er fulgt opp.

Problemstilling 3 innebærer undersøkelser av om fylkeskommunedirektøren har etablert system for å gi fast informasjon til fylkestinget om status i oppfølging av alle politiske vedtak. Videre har vi undersøkt om det er etablert systemer for å gå tilbake til fylkestinget dersom fylkeskommunedirektøren vurderer at et vedtak ikke lar seg gjennomføre i tråd med forutsetningene, eller det oppstår vesentlige forsinkelser i oppfølgingen av vedtaket.

Fylkeskommunedirektørens overholdelse av delegerte fullmakter er tema for *problemstilling 4*. Det er ikke en undersøkelse av om fylkeskommunedirektøren overholder alle delegerte fullmakter, men fullmakter gjeldende for hvilke beslutninger som skal fremlegges for politisk behandling og hvilke som kan tas administrativt.

2.2 Revisjonskriterier

2.2.1 Kilder for utledning av revisjonskriterier

Revisjonskriterier er krav, normer og/eller standarder som kommunens praksis på det reviderte området skal vurderes opp mot. Revisjonskriterier utledes fra autoritative eller anerkjente kilder innenfor det aktuelle området. De relevante kildene for utledning av revisjonskriterier i denne forvaltningsrevisjonen er:

- Lov av 22.juni 2018 nr. 83 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)
- *Orden i eget hus. Kommunedirektørens internkontroll*. Veileder fra KS, 2020
- Reglement for delegering av myndighet i Troms fylkeskommune¹

¹ Fastsatt av fylkestinget i sak 53/23, revidert av fylkestinget i sak 114/24.

Revisjonskriteriene vi har utledet, oppgis også i tekstboks innledningsvis i kapitlene de brukes i.

2.2.2 Utledning av revisjonskriterier – oppfølging av vedtak

Ansvar for oppfølging av politiske vedtak følger av kommuneloven § 13-1, fjerde ledd:

Kommunedirektøren skal påse at vedtak som treffes av folkevalgte organer, blir iverksatt uten ugrunnet opphold. Hvis kommunedirektøren blir oppmerksom på faktiske eller rettslige forhold som har sentral betydning for iverksettelsen av vedtaket, skal han eller hun gjøre det folkevalgte organet oppmerksom på dette på egnet måte.

Fylkeskommunedirektøren har ansvaret for å påse at politiske vedtak iverksettes. I praksis er det mange i administrasjonen som medvirker i iverksettelsen av politiske vedtak. Det er derfor relevant å ha internkontroll som skal sikre at alle politiske vedtak følges opp. Kommunelovens § 25-1 omhandler internkontroll. Det følger av bestemmelsen at kommunedirektøren i kommunen og fylkeskommunen er ansvarlig for internkontrollen. Ved internkontroll etter bestemmelsen skal kommunedirektøren

- a) utarbeide en beskrivelse av virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering
- b) ha nødvendige rutiner og prosedyrer
- c) avdekke og følge opp risiko for avvik
- d) dokumentere internkontrollen i den formen og det omfanget som er nødvendig
- e) evaluere og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll

Det følger av loven at fylkeskommunen skal ha nødvendige rutiner og prosedyrer. Det stilles i loven ikke nærmere krav til innhold og omfang av internkontrollen, utover at den skal være systematisk og tilpasses virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold. KS omtaler i veilederen *Orden i eget hus. Kommunedirektørens internkontroll* følgende hensikter med internkontroll:

- Kvalitet og effektivitet i tjenesteytingen
- Helhetlig styring og riktig utvikling
- Godt omdømme og legitimitet
- Etterlevelse av lover og regler

I samme veileder tar KS utgangspunkt i tre vilkår som bør være til stede for å ha betryggende internkontroll: Den bør være risikobasert, formalisert og omfatte kontrollaktiviteter. Førstnevnte er blant annet grunnlaget for innretning av internkontroll. Formalisering handler blant annet om ansvar og roller, dokumentasjon, rutiner og prosedyrer. Kontrollaktiviteter handler om blant annet planlagte stikkprøver og faste kontroller samt avvikshåndtering.

Kommuneloven stiller krav til at internkontrollen skal være systematisk. Kommunal- og moderniseringsdepartementet har uttalt at med systematisk menes at *arbeidet med internkontrollen ikke skal være tilfeldig, hendelsesbasert eller spontant*.² Av nevnte veileder fra KS følger at følgende er typiske elementer som inngår i et systematisk arbeid:

- Målsettinger og klarhet i ønsket resultat
- Planer for arbeidet
- Kunnskap om nåsituasjonen
- Verktøy og metoder
- Rutiner og prosedyrer

² Kommunesektorens organisasjon (KS) sin praktiske veileder «*Orden i eget hus. Kommunedirektørens internkontroll*», 2020, s. 57.

- Tiltak og innsats

Det kan skilles mellom *sektorovergripende* internkontroll og internkontroll på *virksomhets-/enhetsnivå*. Sektorovergripende internkontroll omhandler internkontroll som er relevant for hele organisasjonen. Eksempler på dette er delegasjonsreglement og rutiner for overholdelse av anskaffelsesregelverket. Internkontroll på virksomhets-/enhetsnivå knytter seg mer til oppgavene til den enkelte enhet; hvilken internkontroll som er nødvendig varierer etter tjenestene enheten har ansvaret for. Eksempelvis forholder tannhelsetjenesten seg til et annet regelverk enn videregående skoler, og det vil derfor være ulikt behov for rutiner som skal bidra til å sikre overholdelse av regelverk.

Rutiner og prosedyrer for oppfølging av politiske vedtak vil være en del av *sektorovergripende* internkontroll. Det kan fattes politiske vedtak som retter seg mot alle deler av organisasjonen og fylkeskommunens virksomhet. Som nevnt vil flere i organisasjonen være involvert i oppfølgingen av politiske vedtak – fylkeskommunedirektøren alene kan ikke iverksette alle vedtak. Fylkeskommunedirektøren kan delegere oppgaven med iverksettelse av vedtak, men vil likevel ha det overordnede ansvaret. Dette tilsier at fylkeskommunedirektøren bør ha etablert rutiner for registrering av politiske vedtak, avklaring av vedtakets innhold ved behov og ansvars plassering for oppfølging av det enkelte vedtak.

Som det fremgår av kommuneloven § 13-1 fjerde ledd (gjengitt ovenfor), skal fylkeskommunedirektøren gjøre det folkevalgte organet oppmerksom på faktiske eller rettslige forhold som har betydning for iverksettelse av et vedtak. I forarbeidene til kommuneloven er det understreket at ikke enhver ny opplysning som kommunedirektøren blir oppmerksom på, utløser denne plikten. Det må være opplysninger som har *sentral betydning* for gjennomføringen av vedtaket.

Utover nevnte krav i kommuneloven, er det ikke lovkrav om at fylkeskommunedirektøren rapporterer på iverksettelse/oppfølging av politiske vedtak til folkevalgte organ. Det er imidlertid forhold som tilsier at fylkeskommunedirektøren bør ha en slik rapportering. Et forhold er at ovennevnte bestemmelse må vurderes konkret i det enkelte tilfelle. Gjennom å rapportere på oppfølging av alle vedtak, er det et system som bidrar til å sikre at slike vurderinger gjøres. Videre er det krav om at vedtak skal iverksettes uten «ugrunnet opphold». Dette er også en skjønnsmessig vurdering som må gjøres i det enkelte tilfelle. Dersom det ikke lar seg gjøre å iverksette vedtaket uten ugrunnet opphold, må fylkeskommunedirektøren gjøre det folkevalgte organet oppmerksom på det. Også eventuelle andre årsaker til at et vedtak ikke kan iverksettes som forutsatt, bør rapporteres til det folkevalgte organ.

Med bakgrunn i ovennevnte utleder vi følgende revisjonskriterier for problemstillingene 1, 2 og 3:

- Fylkeskommunedirektøren bør ha utarbeidet et system med rutiner for oppfølging/iverksettelse av politiske vedtak
- Fylkeskommunedirektørens system for oppfølging/iverksettelse av politiske vedtak bør omfatte rutiner for følgende:
 - Registrering av politiske vedtak
 - Avklaring av vedtakets innhold
 - Å gå tilbake til det folkevalgte organet dersom hun blir oppmerksom på faktiske eller rettslige forhold som har sentral betydning for iverksettelse av vedtaket
 - Ansvarsplassering- og fordeling for oppfølging av politiske vedtak

- Rapportering på vedtaksoppfølging fra administrasjon til politisk nivå, herunder om eventuelle uventede hendelser, avvik eller kapasitetsutfordringer som påvirker administrasjonens iverksettelse av vedtaket
- Fylkeskommunedirektøren skal iverksette politiske vedtak i tråd med forutsetningene for vedtaket

2.2.3 Utledning av revisjonskriterier – overholdelse av fullmakter

Fylkestinget behandlet 5.12.2023, under sak 53/23, *Reglement for delegering av myndighet i Troms fylkeskommune*. Reglementet fastsetter prinsipper for delegering av myndighet mellom politiske organer, og fra politiske organer til fylkeskommunedirektøren. I reglementet vises til kommuneloven § 5-3. Det følger av denne bestemmelsen at fylkestinget er det øverste organet i fylkeskommunen og at fylkestinget treffer vedtak på vegne av fylkeskommunen, hvis ikke noe annet følger av lov. Det følger videre av bestemmelsen at fylkestinget kan delegere myndighet til å treffe vedtak til andre folkevalgte organer, fylkesordføreren eller fylkeskommunedirektøren innenfor rammene av kommuneloven eller annen lov.

Av reglementet fremgår hvilke saker fylkestinget skal behandle og fatte vedtak i, og hvilken myndighet fylkestinget ikke har delegert. Det fremgår hvilke myndigheter henholdsvis fylkesutvalget, hovedutvalgene og fylkesordføreren har. Det er en egen del i reglementet som gjelder fylkeskommunedirektørens myndighet. Vi anser det ikke hensiktsmessig å gjengi hele denne delen av reglementet. Fylkeskommunedirektøren må overholde de fullmaktene som følger av reglementet. På flere områder er det klare krav, eksempelvis fremgår beløpsgrenser for når fylkeskommunedirektøren kan utlyse en konkurranse og når den må legges frem for politisk behandling. På andre områder må det gjøres mer skjønnsmessige vurderinger. Delegering til fylkeskommunedirektøren er begrenset til saker som ikke har prinsipiell betydning. Det er i reglementet informasjon om hvordan en bestemmer om saker har prinsipiell betydning. Her står også at «*hva som er av prinsipiell betydning må avgjøres både ut fra vedtakets karakter og konsekvenser, og ut fra vurderinger om hvorvidt skjønnsmessige sider av avgjørelsen er klarlagt gjennom tidligere politiske vedtak, instruks eller praksis/sedvane.*»

Ved fastsettelsen av reglementet i desember 2023 vedtok fylkestinget at reglementet skulle evalueres og tas opp på nytt i desember 2024. I tråd med dette ble sak om revisjon av reglement for delegering og innstillingsrett fremlagt for behandling i fylkestinget i desember 2024.³ Av saksfremlegget fremgår at det er en utfordring med innretningen av reglementet at det må uttømmende beskrives hva som er delegert til fylkeskommunedirektøren, da dette utgjør størsteparten av fylkeskommunens virkeområde. I forbindelse med revisjonen av reglementet er det avdekket behov for å utvide fullmaktene på flere områder.

I utkastet til revidert reglement er det derfor forsøkt presisert tydeligere hvilke beslutninger som skal behandles i de ulike folkevalgte organene, med utgangspunkt i de ansvarsområder og delegasjoner som fylkestinget tidligere har lagt til de ulike organene. Med denne innretningen på reglementet, foreslås å gi en generell fullmakt til fylkeskommunedirektøren til å behandle og treffe vedtak innenfor fylkeskommunens virksomhetsområder hvor dette følger av lov eller annet rettsgrunnlag. Delegasjonen vil fremdeles være avgrenset mot vedtak i saker som er delegert til andre organer, eller hvor saken for øvrig skal løstes grunnet at den er av prinsipiell karakter. Av saksfremlegget fremgår at en slik delegasjon vil sikre at administrasjonen har de

³ Fylkestingssak 114/24.

nødvendige fullmakter til å opprettholde daglig drift i fylkeskommunen, eksempelvis til å fatte enkeltvedtak mv.

Det er i revidert reglement også gjort språklige endringer og presiseringer. Utover dette, er det endringer i delegasjon gjeldende tildeling av tilskudd som endres i nytt reglement. Alle tildelinger lå i utgangspunktet til folkevalgte organer – uavhengig av typen beslutning og omsøkt beløp. I det reviderte reglementet er differensiert hvilke beslutninger som skal behandles i folkevalgte organer, og hva som kan vedtas administrativt.

Vi utleder som revisjonskriterium at: *Fylkeskommunedirektøren skal overholde fullmakter som følger av Troms fylkeskommunes reglement for delegering.*

Hvilke deler av reglementet som er relevant, vil avhenge av hva eventuelle saker som ikke er håndtert i tråd med gjeldende fullmakter gjelder. Dersom dette har aktualisert seg, drøfter vi saken nærmere opp mot reglementet i våre vurderinger.

3 METODE OG DATAMATERIALE

3.1 Metode og datamateriale

Forvaltningsrevisjonen er gjennomført i henhold til gjeldende standard for forvaltningsrevisjon⁴. Vår kontaktperson i Troms fylkeskommune har vært spesialrådgiver/controller ved fylkeskommunedirektørens kontor. Oppstartsmøte for forvaltningsrevisjonen ble avholdt 17.1.2025. Her deltok fylkeskommunedirektør, i tillegg til vår kontaktperson.

Vi har fått muntlig informasjon fra administrasjonen om systemer og rutiner for registrering, oppfølging og rapportering av vedtak. Vi har også etterspurt og fått dokumentasjon som belyser dette.

For å besvare problemstilling 2, om fylkestingets vedtak blir iverksatt i tråd med forutsetningene, har vi gjort et utvalg av vedtak fattet av fylkestinget og undersøkt iverksettelsen av disse. Fylkestinget i Troms hadde konstituerende møte i oktober 2023 og fylkestingssamling i desember samme år. I disse møtene ble det behandlet 59 saker. I 2024 hadde fylkestinget fire ordinære fylkestingssamlinger og to digitale møter. Det var til sammen 125 saker til behandling i disse møtene. I enkelte møter har uttalelser vært en del av sakene som er til behandling. I de fleste møtene har uttalelser, interpellasjoner, spørsmål og referatsaker kommet i tillegg til sakene som er til behandling.

I vårt utvalg av vedtak vi skal undersøke iverksettelsen av, vektla vi at iverksettelsen lar seg undersøke. Eksempelvis er det behandlet relativt mange saker om valg til ulike utvalg, styrer, representantskap mv., og også saker om fritak fra politiske verv. Slike saker er lite aktuelt å undersøke oppfølgingen av. Hvor lang tid oppfølgingen av et vedtak kan forventes å ta, avhenger av hva vedtaket gjelder. Vi har i utvalget av vedtak vektlagt at administrasjonen skal ha hatt tid til å iverksette vedtaket. Vi har likevel også valgt ut enkelte vedtak hvor vedtaket ikke nødvendigvis kan forventes å være fullt ut iverksatt, men hvor fylkeskommunen kan redegjøre for status i oppfølgingen av dette.

I utvalget av vedtak har vi lagt vekt på at disse skal gjelde ulike saksområder og ulike typer saker.

Totalt har vi valgt ut 27 vedtak for nærmere undersøkelse og vurdering av administrasjonens iverksettelse av vedtakene. Seks av disse vedtakene ble fattet av fylkestinget i 2023, mens de øvrige vedtakene ble fattet av fylkestinget i 2024. De fleste vedtak består av flere deler/punkter. Et eksempel er vedtak om budsjett og økonomiplan som består av mange vedtakspunkter. For flere av vedtakene har vi undersøkt oppfølging av deler av vedtaket, altså enkelte av vedtakspunktene. I kapittel 5, hvor våre funn om vedtaksoppfølging er presentert, fremgår hvilke deler av vedtakene vi har undersøkt iverksettelsen av.

For å få informasjon om iverksettelsen av vedtakene, har vi gjennomgått saker som er fremlagt for politisk behandling og informasjon som ellers er offentlig tilgjengelig. Vi sendte oversikt over vedtakene med tilhørende spørsmål til vår kontaktperson i fylkeskommunen, som har innhentet informasjon fra øvrige deler av administrasjonen, og sendt oss informasjon om oppfølgingen av vedtakene.

⁴ RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon fastsatt av NKRFs styre 12.8.2020.

Problemstilling 4 gjelder fylkeskommunedirektørens overholdelse av fullmakter med hensyn til hvilke beslutninger som skal fremlegges for politisk behandling, og hvilke beslutninger fylkeskommunedirektøren er delegert fullmakt til å ta. Revisor har ikke informasjon om konkrete saker hvor dette har vært stilt spørsmål om/problematisert. For å belyse problemstillingen, har vi innhentet informasjon fra fylkeskommunedirektør og politisk ledelse. Vi sendte ut spørsmål om dette til ledere av de politiske hovedutvalgene samt alle medlemmer av fylkesutvalget, til sammen 12 politikere. Åtte av disse (66,7 %) har besvart vår henvendelse.

Videre har vi gjennomgått politiske saker og protokoller fra møter, med henblikk på om det er etterspurt saker/stilt spørsmål ved dette fra politisk hold. Fylkestinget vedtok i desember 2024 revidert reglement for delegering. Denne saken er også relevant for å belyse problemstillingen.

3.2 Gyldighet og pålitelighet

Med gyldige data menes at dataene som samles inn i undersøkelsen, skal utgjøre et relevant og tilstrekkelig grunnlag for å vurdere den reviderte virksomheten opp imot revisjonskriteriene og konkludere på problemstillingene. Revisor vurderer at det datamaterialet som er presentert som i rapporten, oppfyller dette gyldighetskravet.

Vi vurderer fylkeskommunedirektør og controller ved fylkeskommunedirektørs kontor som relevante informanter når det gjelder systemer og rutiner for iverksettelse av og rapportering om politiske vedtak. Fylkeskommunedirektør har opplyst at det er felles systemer for dette i Troms fylkeskommune. Vi har derfor ikke vurdert det som nødvendig å innhente nærmere opplysninger om systemer og rutiner for vedtaksoppfølging og rapportering fra den enkelte etat eller andre i administrasjonen.

Våre undersøkelser og vurderinger av iverksettelse av konkrete fylkestingsvedtak, gjelder kun for oppfølgingen av de vedtakene som er undersøkt. Vi kan ikke på bakgrunn av dette konkludere på den samlede praksisen for iverksettelsen av *alle* vedtak, kun for de vi har undersøkt. Som redegjort for, har vi i utvalget vektlagt at vedtakene vi har undersøkt iverksettelsen av skal gjelde ulike saksområder, for å belyse vedtaksoppfølgingen i ulike deler av organisasjonen.

Når det gjelder problemstilling 4 og overholdelse av fullmakter, tar vi et generelt forbehold om at det kan finnes tilfeller hvor det er tatt beslutninger administrativt, selv om saken i henhold til delegasjonsreglementet skulle vært fremlagt for politisk behandling. Det er krevende for revisor å avdekke slike eventuelle tilfeller, dersom vi ikke har informasjon om dem og kan undersøke det nærmere. Vi vurderer at vi gjennom de undersøkelsene som er beskrevet over (i kapittel 3.1) har gjort relevante undersøkelser for å få informasjon om det kan finnes slike tilfeller.

Med pålitelige data menes at dataene skal være mest mulig nøyaktige. Revisor har vurdert eventuelle feilkilder i det innsamlede datamaterialet. Vi har sammenlignet de ulike typene data med hverandre for å avdekke eventuelle motsetninger i opplysninger som fremkommer i dem. Vi har ingen grunn til å betvile de opplysningene vi har fått og som er presentert i rapporten. Vi har også fremlagt rapportutkast med våre beskrivelser av datamaterialet for fylkeskommunen, og innarbeidet supplerende opplysninger med bakgrunn i tilbakemeldingene.

Påliteligheten og gyldigheten i det presenterte datamaterialet er også på et overordnet nivå sikret gjennom KomRev NORDs interne kvalitetssikringssystem.

4 RUTINER OG SYSTEMER FOR OPPFØLGING AV VEDTAK

Har fylkeskommunedirektøren etablert system og rutiner for registrering, utredning, iverksettelse og oppfølging av politiske vedtak?

Blir det rapportert på oppfølgingen av politiske vedtak til fylkestinget?

Revisjonskriterier

- Fylkeskommunedirektøren bør ha utarbeidet et system med rutiner for oppfølging/iverksettelse av politiske vedtak
- Fylkeskommunedirektørens system for oppfølging/iverksettelse av politiske vedtak bør omfatte rutiner for følgende:
 - Registrering av politiske vedtak
 - Avklaring av vedtakets innhold
 - Å gå tilbake til det folkevalgte organet dersom hun blir oppmerksom på faktiske eller rettslige forhold som har sentral betydning for iverksettelse av vedtaket
 - Ansvarsplassering- og fordeling for oppfølging av politiske vedtak
 - Rapportering på vedtaksoppfølging fra administrasjon til politisk nivå, herunder om eventuelle uventede hendelser, avvik eller kapasitetsutfordringer som påvirker administrasjonens iverksettelse av vedtaket

4.1 Troms fylkeskommunes rutiner og systemer

Troms fylkeskommune har opplyst at det arbeides med å bygge opp kvalitetssystemet etter delingen fra Finnmark fylkeskommune. I tillegg til oppdelingen, ble det vedtatt endret styreform i det konstituerende møtet etter valget høsten 2023. Dette innebar behov for endringer i alle reglementer og styrende dokumenter, slik at de er tilpasset formannskapsmodellen. Troms fylkeskommune hadde parlamentarisk styreform også før sammenslåingen med Finnmark, og endret styreform er derfor en relativt stor omstilling som skulle implementeres raskt, har administrasjonen opplyst. I januar 2025 opplyste administrasjonen at organisasjonen begynte å sette seg og tilpasse seg ny styreform.

Det er ikke utarbeidet skriftlige rutiner for vedtaksoppfølging, men dette skal utarbeides og legges inn i kvalitetssystemet, har administrasjonen opplyst. Fylkeskommunedirektøren har opplyst å ha arbeidet med styrking av skriftlige rutiner for vedtaksoppfølging parallelt med forvaltningsrevisjonen.

Registrering av politiske vedtak

Administrasjonen har et system for registrering av politiske vedtak fra fylkestinget og fylkesutvalget. Det er opprettet et eget område i Teams med en oversikt over alle vedtak som er fattet av disse organene. Alle i administrasjonen som trenger tilgang til dette området har fått det. Systemet er felles for hele organisasjonen og alle skal følge dette. I denne oversikten inngår følgende felt:

- Saksnummer og tittel på sak
- Vedtaket
- Oppfølging

- Ansvarlig for oppfølging
- Kvittert ut
- Merknad
- Type sak
- Frist

I denne oversikten kan det løpende oppdateres hva som er status i oppfølgingen av det enkelte vedtak. Per nå er det ikke tilsvarende system for vedtak fattet av hovedutvalgene. Tanken er å etablere et tilsvarende system også for utvalgene, dersom en ser at løsningen fungerer bra.

Rapportering på oppfølging av vedtak

Fylkeskommunedirektøren har rapportert på oppfølgingen av utredningsvedtak til fylkestinget to ganger i 2024; i mars og desember. Rapporteringene har blitt lagt frem som referatsaker.⁵ Rapporteringen på oppfølging av fylkestingets utredningsvedtak i mars ble også fremlagt som sak i fylkesutvalget.⁶ Rapporteringene har omfattet utredningsvedtak, altså vedtak hvor fylkestinget har bedt fylkeskommunedirektøren om å utrede noe. Øvrige vedtak har det ikke blitt rapportert på oppfølgingen av. I møter i fylkesutvalget er det fast sak; «Fylkeskommunedirektøren orienterer». Det varierer hva det orienteres om. Det fremgår av protokoll fra møte i fylkesutvalgets møte 15.5.2024 at fylkeskommunedirektøren orienterte om at det ikke var mulig å levere på tre utredningsvedtak til fylkestingets samling i juni. Det fremgår ikke av protokollen hvilke tre vedtak/saker det gjaldt. Vi ser at fylkesutvalget i flere møter har stilt spørsmål om status i oppfølging av vedtak under sak om fylkeskommunedirektørens orientering, som er besvart i møtene. I 2024 ble det også etablert punkt om orientering fra fylkeskommunedirektøren på agendaen til hovedutvalgenes møter.

Ved behandling av budsjett og økonomiplan 2025-2028 vedtok fylkestinget følgende⁷:

Fylkestinget ber om at det rapporteres hhv. til fylkestinget, fylkesutvalget og hovedutvalgene en gang i halvåret på status på oppfølging og iverksetting av vedtak. I praksis betyr det at en slik oversikt legges frem i fylkestinget i juni og desember. Fylkestinget ber fylkesdirektør å undersøke om det finnes en digital løsning hvor det er mulig å følge oppfølging av vedtak i sanntid.

Rapporteringen fylkestinget har bedt om, har administrasjonen opplyst at vil gjøres med utgangspunkt i den nevnte oversikten i Teams. Den vil da omfatte alle vedtak og ikke kun utredningsvedtak. I januar 2025 hadde ikke administrasjonen fått undersøkt grundig mulighetene for en digital løsning hvor oppfølging av vedtak kan følges i sanntid, og dette skulle undersøkes nærmere.

I de to rapporteringene som har vært gjort på utredningsvedtak til fylkestinget, inngår informasjon om saksnummer og sakstittel på vedtakene det rapporteres på. Det inngår også informasjon om «bestilling», altså bestillingen til administrasjonen om utredning. Videre inngår kommentar om status i oppfølgingen av vedtaket samt informasjon om når sak om oppfølging av det aktuelle vedtak forventes fremlagt for politisk behandling. Hvor mye informasjon som står under kommentar om status varierer. I rapporteringen på oppfølgingen av utredningsvedtak i mars 2024, var det egen informasjon om oppfølging av et av vedtakene, jf. utklipp 1 nedenfor.

⁵ Henholdsvis referatsakene 5/24 og 23/24.

⁶ Sak 37/24, fylkesutvalgets møte 5.3.2024.

⁷ Sak 99/24, vedtakspunkt 25

Utklipp 1: Rapportering på oppfølging av utredningsvedtak, referatsak fylkestinget mars 2024
Forprosjekt nybygg, Nord-Troms videregående skole:

Fylkestinget i Troms og Finnmark fattet følgende vedtak i sak 61/23 Videre håndtering av vedtatt skolebruksplan prioritet 1, 2 og 3 – Troms i juni 2023:

1. Fylkestinget ber fylkesrådet om å utarbeide et kostnadsestimat for beskrevne forarbeider til prioritet 1 og 2.
2. Fylkesrådet kommer tilbake til fylkestinget slik at en eventuell økonomisk ramme kan vedtas for prioritet 1 og 2.
3. Fylkestinget presiserer at begrepet «totalrenoveres» vedrørende prioritet 1 og 2, henholdsvis Nord-Troms vgs. Storslett og Senja vgs. Gibostad ikke utelukker nybygg.
4. Fylkestinget omgjør prioritet 3 i skolebruksplanen til et tilleggssarbeid i allerede eksisterende prosjekt

I saksframlegget fremkommer det at for å kunne gå videre i arbeidet med prioritet 1 og 2, som er henholdsvis Nord-Troms vgs., Storslett og Senja vgs., Gibostad, kreves følgende forarbeid:

1. Tilstandsanalyse av de arealer som omfattes av bestillingen, jfr. NS 3424:2012 Tilstandsanalyse av byggverk.
2. Miljøkartlegging av helse- og miljøfarlige stoffer, jfr. forskrift om tekniske krav til byggverk § 9-7.
3. Kartlegging av grunnvann- og overvannsproblematikk.
4. Utarbeide funksjons- og arealprogram, FA-program.

Selv om Fylkestinget i Troms har fattet vedtak om forprosjekt Nybygg, Nord-Troms vgs., skolested Nordreisa, vil ovennevnte punkt fortsatt gjøre seg gjeldende. Det må også gjøres en vurdering om plassering av ny videregående skole, og eventuelt erverv av tomt. Dette er også prosesser som tar tid. Ny videregående skole i Nord-Troms, skolested Nordreisa vil følges opp ved at det etableres som et prosjekt i henhold til kvalitetssikringssystemet for byggesaker. Byggeprosessens faser består av:

1. Ide- og konseptfase: avklaring av behov og valg av konsept for prosjekt.
2. Planleggingsfasen: med utgangspunkt i prosjektets mandat gjennomføres videre planlegging og prosjektering.
3. Gjennomføringsfasen: videre prosjektering og bygging
4. Avslutningsfasen: Produkter/leveranser overføres til linjeorganisasjon og prosjektet oppløses. Gjennomføring av reklamasjonsperioden.
5. Realiseringsfasen

Fasene 1-4 inkluderer omfattende prosjektstyringsdokumentasjon.

Alle våre prosjektledere er i dag engasjert i pågående prosjekter som blant annet Ishavsbyen skole og Hybelhus Bardufoss. Pr. i dag er avdeling Drift og eiendom i en oppbyggingsfase hva gjelder ressurser og kompetanse på prosjektledersiden. Det vil være kapasitet tilgjengelig til å starte med prosjekt ny videregående skole i Nord-Troms, skolested Nordreisa i løpet av våren 2024.

Ovennevnte utklipp er informasjon fra fylkeskommunedirektøren om kapasitetsmessige årsaker til at oppstart av oppfølging av vedtak vil ta noe tid. I den andre rapporteringen på oppfølging av utredningsvedtak, fremlagt som referatsak for fylkestinget i desember 2024, var det utdypende informasjon om oppfølging av vedtak i sak 51/23 – Fastsetting av planprogram RPK.

Revisor har undersøkt oppfølgingen av enkelte av de vedtakene som inngår i rapporteringen på utredningsvedtak. Vi har funnet at enkelte vedtak som i rapporteringen er opplyst å være «kvittert ut», likevel ikke er ferdig fulgt opp. Eksempel er vedtakspunkt i sak 56/23 – Budsjett 2024/Økonomiplan 2024-2027, om utredning av hvordan tiltaket «hjem for en 50-lapp» kan

brukes for å støtte opp om distriktselevenes muligheter til å delta på aktiviteter som skolene og elevrådene arrangerer på kveldstid og hvordan dette kan innarbeides i budsjettreguleringen i juni. I rapporteringen på utredningsvedtak fremlagt i desember 2024 står «Saken ble svart ut i fylkestingssak om bestillingstransportsaken som ble behandlet i fylkestinget i oktober.» Revisor har ikke funnet at vedtaket ble svart ut gjennom saken om bestillingstransport som det vises til (fylkestingssak 80/24). Administrasjonen har opplyst at denne saken er «en oppstartsmelding» hvor de folkevalgte ble invitert med til å delta i de prinsipielle vurderinger og innspill til et felles offentlig tilbud for bestillingstransport. Videre har de opplyst at tiltaket «hjem for en 50-lapp» må ses i lys av videre utredning av bestillingstransport. Derfor er ikke dette svart ut som et enkelt tiltak og må belyses i sammenheng med andre virkemidler og tiltak for å øke muligheter for mobilitet i distriktene. Disse opplysningene fremgår ikke av fylkeskommunedirektørens oppfølging av utredningsvedtak. Administrasjonen har opplyst at når det i oversikten er krysset av for at en sak er kvittert ut, betyr ikke det nødvendigvis at saken er avsluttet fra administrasjonens side. Det kan også bety at saken følges opp i en annen sak. Dette er av praktiske årsaker, og for å slippe å ha så mange «åpne» saker, har administrasjonen opplyst.

Vi ser også at enkelte saker er lagt frem for politisk behandling senere enn anslått i rapporteringen på oppfølging av vedtak.

Ansvar for oppfølging av vedtak

Når det gjelder fordeling av ansvar for oppfølging av vedtak, opplyste administrasjonen at det er litt avhengig av hva vedtaket gjelder. Noen vedtak er relativt enkle å følge opp, eksempelvis å sende inn en høringsuttalelse. Oppfølging av andre vedtak er mer omfattende, som strategier eller planer. I tillegg til den nevnte vedtaksoversikten i Teams, får saksbehandler for saken som er lagt frem for politisk behandling et varsel i saksbehandlingssystemet Public360 når vedtak er fattet. Er det «enkle» vedtak å kvittere ut, gjøres dette som regel av saksbehandler. Er det større vedtak, avklares videre oppfølging med aktuell leder. Etatssjefene har overordnet ansvar for oppfølging av vedtak som gjelder saksområder som hører innunder deres etat. De er også godt kjent med sakene som behandles politisk og har oversikt over vedtakene som fattes.

Avklaring av vedtakets innhold

Administrasjonen har opplyst at fylkeskommunedirektør og fylkesordfører har en gjennomgang av vedtak i etterkant av fylkestingssamlinger for å avklare hvordan vedtakene følges opp. Dersom det er behov for nærmere avklaring av innholdet i et vedtak, er prosedyren at det gjøres en avklaring med fylkesordfører. I fylkesutvalget har det vært gjort avklaringer med utvalget om forståelsen av vedtak, har administrasjonen opplyst. Administrasjonen opplyste at dette egentlig ikke har aktualisert seg så langt når det gjelder fylkestingsvedtak – det har ikke vært tvil om innholdet i vedtakene fattet av fylkestinget.

I protokoll fra fylkesutvalgets møte i januar 2024, er et eksempel på at det ble gjort en avklaring med fylkesutvalget om forståelsen av et vedtak. Det var en orienteringssak om oppdatert reglement for delegering av myndighet i Troms fylkeskommune og reglement for Troms fylkesting, fylkesutvalg og fylkestingets hovedutvalg. I protokollen står:

«Fylkeskommunedirektøren ba fylkesutvalget avklare hvorvidt de oppfattet seg selv som fungerende klagenemnd med bakgrunn i fylkestingets vedtak og delegasjon. Utvalget klargjorde at de ikke hadde denne rollen, og at fylkestingets vedtak heller var en anmodning om en sak som la frem ulike modeller om organisering av klagearbeidet.»

Oppfølging av vedtak fra medvirkningsråd og kontrollutvalg

Vi har også stilt spørsmål om rutiner/systemer for oppfølging av vedtak fra kontrollutvalget og råd for personer med funksjonsnedsettelse, fylkeseldrerådet og ungdommens fylkesråd. Fylkeskommunen har oversendt rutiner for medvirkning i Troms fylkeskommune. Formålet med rutinene er å sikre at medvirkningen ivaretas på en måte som gir medvirkningsrådene mulighet til å påvirke utfallet av saken. Rutinene beskriver hvordan rådene skal involveres i saker som fremlegges for politisk behandling. Rådene kan også ta opp saker på eget initiativ. I slike tilfeller skal vedtak oversendes administrasjonen for videre oppfølging.

Oppfølging av saker i kontrollutvalget har administrasjonen opplyst skjer ved at fylkeskommunedirektør ser gjennom innkalling og sakspapirer for å sjekke om administrasjonen er innkalt eller ikke. Dersom administrasjonen er innkalt lages det en kalenderinnkalling til de personene som skal møte sammen med fylkeskommunedirektør. Videre har administrasjonen redegjort for oppfølging av forvaltningsrevisjoner, herunder at vedtak i fylkestinget ved behandling av forvaltningsrevisjonsrapporter skal registreres på den etatssjefen som har det faglige oppfølgingsansvaret. Vi har også spurt om hvordan saker fra kontrollutvalget som ikke skal til fylkestinget følges opp. Det vil si saker hvor kontrollutvalget ber om opplysninger/tilbakemelding direkte fra fylkeskommunedirektør. Administrasjonen har opplyst at sakene har blitt fordelt til etatssjef. Etter kontrollutvalgets vedtak i sak 31/2024⁸ har rutinene blitt endret, der fylkeskommunedirektør har en egen liste i Onenote for å ha en ekstra sikring på fristene.

Oppfølging av vedtak fattet av Troms og Finnmark fylkesting

På spørsmål om det er utarbeidet oversikt over vedtak fra tidligere Troms og Finnmark fylkeskommune som skal følges opp i nye Troms fylkeskommune, opplyste administrasjonen at det er laget en oversikt over vedtakene fra hele perioden Troms og Finnmark fylkeskommune eksisterte. Det er gjort en gjennomgang av alle sakene som var behandlet i hele perioden med Troms og Finnmark fylkeskommune, og basert på gjennomgangen har fylkeskommunedirektøren laget en liste over saker som anses fortsatt førende for Troms fylkeskommune. Mesteparten av vedtakene fra Troms og Finnmark fylkeskommune er kvittert ut. Vedtak som hastet å følge opp, er fulgt opp. I januar 2025 opplyste administrasjonen at det gjenstod å gjøre en endelig gjennomgang/kvalitetssikring av de vedtakene som ikke står som kvittert ut/fremdeles er førende for Troms fylkeskommune. Det er fattet flere vedtak i nye Troms fylkeskommune som «erstatte» tidligere vedtak i den tidligere fylkeskommunen.

I april 2025 fikk revisor oversikt fra administrasjonen over vedtak i Troms og Finnmark fylkesting som de anser særlig aktuelle å vie oppmerksomhet som følge av nevnte gjennomgang. Administrasjonen opplyste at relevante saker fra Troms og Finnmark fylkeskommune er av ulik karakter, og det er en del skjønn knyttet til vurderingen av i hvilken grad ulike vedtak er svart ut/fanget opp i nye saker i Troms og Finnmark fylkeskommune og i hvilken grad det eventuelt er behov for videre oppfølging i nye Troms fylkeskommune. I oversikten inngår 18 fylkestingsvedtak fattet i Troms og Finnmark fylkeskommune i perioden 2020-2023. Vi har i vedlegg til rapporten inntatt samlet oversikt over disse og kommentarer fra fylkeskommunen om status i oppfølgingen av dem. De aktuelle vedtakene omhandler følgende tema/saker:

- Etablering av karrieresenter i Midt-Troms
- Helhetlig skredsikringsprogram

⁸ I vedtaket ba kontrollutvalget om redegjørelse fra fylkeskommunedirektør om hvorfor det tok seks uker å besvare anmodning fra revisor om oppnevning av kontaktperson i forvaltningsrevisjonsprosjekt.

- Kontraktsstrategi for drift og vedlikehold, fylkesveger, gjeldende fra 2021
- Kontraktsstrategi for utbygging av fylkesveger
- Elektrifisering av ferger
- Samarbeidsavtale mellom Sametinget og Troms og Finnmark fylkeskommune
- Nye reisevilkår (transportvedtekter) for buss
- Strategi for voksnes læring, karriere og integrering 2022-2030 Troms og Finnmark
- Internasjonalt samarbeid i Nord i en brytningstid
- Strategi for videregående opplæring, Troms
- Reiselivsstrategi for Troms og Finnmark
- Skoleskyssreglement Troms
- Lav- og nullutslippsbusser i Troms
- Handlingsprogram Bypakke Tenk Tromsø 2023-2026
- Byvekstavtale Tromsø
- Fylkeskommunens engasjement i studiesentre
- Krav om nullutslipp av klimagasser fra ferger og hurtigbåter, Troms og Finnmark

4.2 Oppsummering, vurderinger og konklusjoner

Troms fylkeskommune har ikke fastsatt egne, eksplisitte skriftlige rutiner for oppfølging av politiske vedtak. Det er etablert et system for registrering av vedtak fattet av fylkesting og fylkesutvalg. Fylkeskommunen har opplyst at det arbeides med å videreutvikle rutiner på området. Det er også fattet vedtak i fylkestinget om rapportering på status i oppfølging og iverksettelse av vedtak.

Våren 2025 har Troms fylkeskommune et system for registrering av politiske vedtak fattet av fylkestinget og fylkesutvalget. Det er ikke tilsvarende system for vedtak fattet av hovedutvalgene, men fylkeskommunen har opplyst at dette skal etableres, dersom de ser at etablert system for vedtak fra fylkesting og fylkesutvalg fungerer bra. Revisors vurdering er at Troms fylkeskommune v/fylkeskommunedirektør i **stor grad, men ikke fullt ut**, har etablert system for registrering av politiske vedtak. I vurderingen har vi vektlagt at systemet dekker vedtak fra fylkestinget og fylkesutvalget, som utgjør flertallet av vedtakene, men ikke øvrige politiske vedtak.

I oversikten for registrering av politiske vedtak, inngår ansvarlig for oppfølging av vedtaket og felt for status i oppfølgingen og eventuelle merknader. Gjennom dette vurderer vi at fylkeskommunen har etablert system for ansvars plassering- og fordeling for oppfølging av politiske vedtak fattet av fylkesting og fylkesutvalg. Systemet er også, dersom det følges, egnet til å avdekke behov for nærmere avklaring av vedtakets innhold. Administrasjonen har opplyst at dersom det er uklarheter rundt et vedtaks innhold, gjøres det avklaringer med fylkesordfører. Videre vil systemet være egnet for å avdekke behov for å gå tilbake til det folkevalgte organet, dersom administrasjonen blir oppmerksom på faktiske eller rettslige forhold som har sentral betydning for iverksettelse av vedtaket. Dette forutsetter imidlertid at alle som er involvert i oppfølgingen av politiske vedtak er kjent med dette kravet, og at fylkeskommunedirektør får informasjon dersom administrasjonen blir oppmerksom på faktiske eller rettslige forhold med sentral betydning for oppfølgingen av vedtaket. Troms fylkeskommune har ikke rutiner som beskriver nærmere hva slike forhold er, eller hvordan den ansvarlige for oppfølging av vedtaket skal gå frem i slike tilfeller. Det samme gjelder dersom det er uklarheter om innholdet i et vedtak.

Vi vurderer at Troms fylkeskommune v/fylkeskommunedirektør **i stor grad, men ikke fullt ut**, har etablert system for ansvars plassering og -fordeling for oppfølging av politiske vedtak. Vurderingen er begrunnet i at dette er etablert for vedtak fattet av fylkesting og fylkesutvalg, men ikke øvrige politiske vedtak.

Vi vurderer at Troms fylkeskommune v/fylkeskommunedirektør **til dels** har etablert system for å avklare et vedtaks innhold ved behov. Systemet for registrering av vedtak i fylkesting og fylkesutvalg kan være egnet til å dekke dette for vedtak fattet i disse organene. Dette forutsetter at alle som benytter systemet er tydelige på behov for nærmere avklaring av innholdet i et vedtak og vet hvordan en skal gå frem ved behov. Fylkeskommunen har ikke rutiner som beskriver dette nærmere. Administrasjonen har opplyst at det hittil ikke har aktualisert seg at det har vært uklart hva vedtak i fylkestinget innebærer, og at det er gjort enkelte avklaringer med fylkesutvalget om deres vedtak. Dersom det er behov for nærmere avklaring av innholdet i et vedtak, er prosedyren at det gjøres en avklaring med fylkesordfører, har administrasjonen opplyst. Vi presiserer at dersom det er uklarhet om innholdet i vedtak og hva det innebærer, skal dette avklares med organet som har fattet vedtaket.

Vi vurderer også at Troms fylkeskommune v/fylkeskommunedirektør **til dels** har etablert system for å gå tilbake til det folkevalgte organet dersom en blir oppmerksom på faktiske eller rettslige forhold som har sentral betydning for iverksettelse av vedtaket. Også her kan etablert system for registrering av vedtak i fylkesting og fylkesutvalg være egnet til å bidra til dette, forutsatt at alle er kjent med hvordan en skal gå frem i slike situasjoner. Fylkeskommunen har ikke rutiner som beskriver dette nærmere.

Fra etableringen av nye Troms fylkeskommune til våren 2025, har fylkeskommunedirektør rapportert to ganger på oppfølgingen av utredningsvedtak fattet av fylkestinget til fylkesutvalg og fylkesting. Det vil si at rapporteringen ikke har omfattet alle vedtak, men vedtak som innebærer at administrasjonen skal følge opp med nærmere utredninger/ny sak for politisk behandling. Det er kun fylkestingsvedtak det har blitt rapportert på oppfølgingen av. I rapporteringene har det blitt anslått tidspunkt for når saker skal til politisk behandling. Disse anslagene har ikke i alle tilfeller holdt. Det kan oppstå forhold som forsinker oppfølgingen av vedtakene, og da bør det folkevalgte organet gjøres kjent med det. Det har ikke i alle tilfeller blitt ivare tatt. Vi vurderer at Troms fylkeskommune v/fylkeskommunedirektør **ikke i tilstrekkelig grad** har sikret rapportering på vedtaksoppfølging fra administrasjon til politisk nivå.

Med bakgrunn i ovennevnte vurderinger er vår konklusjon på problemstilling 1:

Fylkeskommunedirektøren har etablert et system for registrering, utredning, iverksetting og oppfølging av politiske vedtak fattet av fylkesting og fylkesutvalg, men det mangler rutiner for å sikre at systemet ivaretar alle forhold knyttet til vedtaksoppfølging. Fylkeskommunedirektøren har ikke etablert eget system for oppfølging av andre politiske vedtak.

Med bakgrunn i ovennevnte vurderinger er vår konklusjon på problemstilling 3:

Det blir rapportert til fylkestinget på oppfølgingen av fylkestingets utredningsvedtak, men ikke på øvrige fylkestingsvedtak eller andre politiske vedtak.

Fylkestinget har fattet vedtak om rapportering på vedtaksoppfølging, som innebærer at fylkeskommunedirektør skal rapportere fast på vedtaksoppfølging til fylkestinget i juni og desember.

5 IVERKSETTELSE AV FYLKESTINGSVEDTAK

Blir vedtak fattet av fylkestinget iverksatt i samsvar med forutsetningene i vedtaket?

Revisjonskriterium

- *Fylkeskommunedirektøren skal iverksette politiske vedtak i tråd med forutsetningene for vedtaket*

I dette kapittelet gjengir vi vedtakene fylkestinget har fattet som vi har undersøkt iverksettelsen av. Vedtaket gjengis i tekstboks. For det enkelte vedtak omtaler vi først administrasjonens oppfølging av det, før vi vurderer om vedtaket er iverksatt i tråd med forutsetningene.

I kapitlene 5.1 og 5.2 er våre funn og vurderinger knyttet til iverksettelse/oppfølging av vedtak fattet av fylkestinget i Troms i henholdsvis 2023 og 2024. I kapittel 5.3 er oppsummering og samlet konklusjon.

5.1 Oppfølging av fylkestingsvedtak fattet i 2023

Sak 35/23 Samarbeid med Senja kommune om bompengeprojekt på Finnsnes

Vedtak:

1. Troms fylkeskommune vil i samarbeid med Senja kommune fortsette arbeidet med utredning av tiltak i et bompengeprojekt for Finnsnes innenfor rammen av et mulighetstudie.
2. Fylkeskommunen har prosjektledelse og samarbeider med Senja kommune om det faglige utredningsarbeidet. Det opprettes en politisk referansegruppe bestående av fylkesordfører/ordfører samt to medlemmer fra Troms fylkeskommune og to fra Senja kommune.
3. Utredningen gjøres i tråd med Statens vegvesen / Vegdirektoratets veileder for bompengeprojekter og legges til grunn for vedtak i Troms fylkesting og Senja kommune.

Revisors funn

Vi har stilt spørsmål til fylkeskommunen om oppfølgingen av vedtaket, herunder hvem som er medlemmer av den politiske referansegruppa, hva som er status i arbeidet med utredning av tiltak i bompengeprojekt for Finnsnes, og om det er noe anslag for når det er aktuelt å legge frem sak for politisk behandling.

Administrasjonen har opplyst at fylkesordfører i 2024 oppnevnte June Pettersen med Nils Einar Samuelsen som vara til referansegruppen. På tidspunktet var hovedutvalgsleder for samferdsel i permisjon, og derfor ble Pettersen som var stedfortreder utpekt. Fra Senja kommune deltar ordfører Geir-Inge Sivertsen, Jostein Arild Hansen og Marit Stubberud Hanssen i referansegruppa. Administrasjonen i både Senja kommune og Troms fylkeskommune deltar i møter. Fra Troms fylkeskommune deltar samferdselssjef, avdelingsleder for infrastruktur og prosjektleder og prosjektmedarbeidere.

Status i arbeidet har administrasjonen opplyst er som følger: Det er utarbeidet mål for arbeidet, skisser for utbyggingsløsninger i tillegg til nullalternativ, eksterne kostnadsanslag for to av utbyggingsalternativene, trafikkmodellering og finansieringsmodell er foreslått. Det skal

arbeides videre med kostnadsanslag for øvrige tiltak som kan inngå i en bompengefinansiert tiltakspakke.

Revisors vurdering

Opplysningene fra administrasjonen viser at fylkestingets vedtak er fulgt opp. Det er ikke lagt frem sak for politisk behandling jf. vedtakets punkt 3. Dette er etter revisors syn naturlig, da arbeidet som skal gjøres er relativt omfattende. Vi vurderer revisjonskriteriet om at *fylkeskommunedirektøren skal iverksette politiske vedtak i tråd med forutsetningene for vedtaket, som oppfylt* for sak 32/23.

Sak 36/23 Fergesambandet Andenes-Gryllefjord – opsjon på forlengelse av kontrakt

Vedtak:

Fylkestinget vedtar å benytte opsjon på å forlenge kontrakten på fergesambandet Andenes-Gryllefjord med 1 år. Kontrakten vil etter dette ha varighet til 08.09.2024.

Fylkestinget i Troms viser til at det i saksfremlegget er beskrevet flere problemstillinger som bør utredes før ny kontrakt lyses ut. I tillegg til disse bes fylkesdirektøren utrede muligheten for fergeforbindelse mellom Bjarkøy-Senja.

Fylkestinget ber fylkesdirektør om å gå i dialog med Nordland fylkeskommune for å utvide kontraktsvarigheten til 30.09.2024 slik at fergen kan gå ut september 2024. Fylkestinget avsetter midler til forlengelse av fergesesongen i budsjett- og økonomiplan 2024-2027.

Revisors funn

Saken ble behandlet under fylkestingets samling i desember 2023. I vedtaket viser fylkestinget til at det i saksfremlegget var beskrevet flere problemstillinger som bør utredes før ny kontrakt lyses ut. I tillegg til disse ble fylkeskommunedirektøren bedt om å utrede muligheten for fergeforbindelse mellom Bjarkøy-Senja.

Problemstillingene nevnt i saksutredningen til sak 36/23 var:

- Infrastruktur og kapasitet for lav- eller nullutslipp [...]
- Gjennomgang av fergekaier. Behov for oppgradering for å håndtere større ferger. Vurdering av fergestørrelse og kapasitet.
- Gjennomgang av infrastruktur på land. Vurdering av behov for flere filer for oppstilling av kjøretøy og evt. Øremerking av fil for forhåndskjøpt plass
- Mulighet for felles kontrakt med Brensholmen-Botnhamn. Det vil kunne gi besparelse på reservefartøy.

Kontrakten er et samarbeid mellom Troms og Nordland fylkeskommuner, og det fremgår av saksutredningen at spørsmålene må utredes i samarbeid med Nordland fylkeskommune.

Til fylkestingets samling i juni 2024 ble sak 57/24 om fergesambandet Andenes-Gryllefjord fremlagt for behandling. Her fremgår at Nordland fylkeskommune har bevilget kr. 1 million for forlengelse av sesongen, jf. siste del av vedtaket. Det økte budsjettet gjorde at sesongen kunne forlenges til 25.9.2024.

I saken er informasjon om muligheten for fergeforbindelse mellom Bjarkøy og Senja (Harstad-Skrolsvik). Det fremgår at administrasjonen ikke har hatt kapasitet til å gjøre en fullstendig mulighetsutredning i forhold til permanent drift i samarbeidet, men har noen erfaringer fra

Brensholmen-Botnhamn og Andenes-Gryllefjord. Det er informasjon om blant annet økonomiske forhold, tilgang på fergemateriell og mannskap, tilstand på fergekaier og elektrifisering. Den økonomiske situasjonen til fylkeskommunen tilsier at det ikke er rom for å etablere nye fergesamband. Risikoen i det driftsmessige opplegget kan også være betydelig. Selv om driften over tid kan oppnå en finansiering, vil det i tillegg være nødvendig med store og kostnadskrevende investeringer i fergekaier og annen infrastruktur, står det i saksfremlegget. Totalt sett mener fylkeskommunedirektøren at grunnlaget pr. i dag ikke er til stede for å etablere nytt fergesamband Harstad-Senja, og det anbefales derfor ikke videre utredning av tiltaket.

Når det gjelder nærmere utredning av de ovennevnte problemstillingene, står i saksutredninga at fylkeskommunedirektør vil komme tilbake til disse i egen sak om ny langsiktig kontrakt på sambandet Andenes-Gryllefjord.

Administrasjonen har opplyst at det ble benyttet opsjon for 2025 i kontrakten for dette fergesambandet. I hovedutvalg for samferdsel sitt møte 4.3.2025 ble det lagt frem sak om rammer for nytt anbud for fergesambandet Andenes-Gryllefjord. Saksdokumentene er unntatt offentlighet med henvisning til offentleglova § 4. Fylkesutvalget behandlet i møte 29.4.2025 sak om konkurransegrunnlag for kontrakt 2026-2031 for sambandet Andenes-Gryllefjord.⁹

Revisors vurdering

Administrasjonen har etter revisors vurdering fulgt opp de delene av vedtakene som gjelder å benytte opsjon for fergesambandet, utrede muligheten for fergeforbindelse Bjarkøy-Senja og å gå i dialog med Nordland fylkeskommune om forlengelse av kontraktsvarighet for 2024. Det er også fremlagt sak for politisk behandling om rammer for nytt anbud for fergesambandet Andenes-Gryllefjord. Med bakgrunn i dette vurderer vi revisjonskriteriet om at *fylkeskommunedirektøren skal iverksette politiske vedtak i tråd med forutsetningene for vedtaket*, **som oppfylt** for fylkestingsvedtak 36/23.

Sak 38/23 Høring – Helhetlig forvaltning av akvakultur for bærekraftig verdiskaping – NOU 2023:23

Vedtak:

Vedtaket gjengis ikke – det er omfattende og i elleve punkter.

Revisors funn

Det fremgår på regjeringens nettside hvem som har sendt inn høringssvar til NOU 2023:23. Troms fylkeskommune har sendt inn høringssvar, og dette består av fylkestingets vedtak og saksfremlegget til sak 38/23. Oppgitt dato på nettsiden for høringssvaret fra Troms fylkeskommune er 18.12.2023.

Revisors vurdering

Med bakgrunn i at Troms fylkeskommune har sendt inn høringssvar i tråd med fylkestingets vedtak, vurderer vi revisjonskriteriet *fylkeskommunedirektøren skal iverksette politiske vedtak i tråd med forutsetningene for vedtaket* **som oppfylt** for fylkestingsvedtak 38/23.

⁹ Sak 50/24, saksdokumentene er unntatt etter offentleglova § 5.

Sak 43/23 Forlengelse av kontrakt Hansnes - Reinøy

Vedtak:

1. Fergekontrakten Hansnes-Reinøy forlenges med tre år til 31.12.2027.
2. **Når kontrakten skal inngås bør man vurdere mulighet for at sambandet får økt kapasitet.**
3. **Fylkestinget ber fylkesdirektøren om en helhetlig sak der toalettfasilitetene på land ved fergesambandene i Troms kartlegges og behov for oppgradering vurderes.**

Revisors funn

Til vedtakets punkt 2 har vi stilt spørsmål til administrasjonen om det ble gjort vurderinger av økt kapasitet på sambandet, og om resultatet av disse. Administrasjonen har opplyst at fergekontraktens mulighet for opsjon ble benyttet, slik at kontrakten varer til 31.12.2027. Vedtakspunkt 2, om vurderinger av økt kapasitet, vil bli tatt stilling til når oppstart av arbeidet med nye «rammer» for ny kontrakt fra 2028 blir iverksatt.

I fylkeskommunedirektørens rapportering på oppfølging av utredningsvedtak som ble forelagt fylkestinget i mars 2024, står det om vedtakets punkt 3 at «*Det tas sikte på en sak i fylkestinget i juni.*» Det ble ikke lagt frem sak til fylkestinget i juni 2024, men vedtakets punkt 3 er fulgt opp gjennom fylkestingssak 101/24 *Tilstandsrapport venterom og toalettfasiliteter på fergekaiene i Troms*, som ble fremlagt til fylkestingets samling i desember 2024. Administrasjonen har opplyst at årsaken til at det tok lengre tid å utarbeide saken, var at hver enkelt fasilitet måtte befares både under barmarksesongen og om vinteren. I tillegg tok det tid å fremskaffe oversikt over alle inngåtte avtaler og eiendomsversikt.

I sak 101/24 er informasjon om hvorvidt det er henholdsvis venterom og toalettfasiliteter for 27 av 28 fergekai i Troms. Den siste - fergekai Forøyseter - er en beredskapskai som benyttes ved stengt fylkesvei, og inngår ikke i kartleggingen. Vedlagt saken er dokument med bilder av alle fergekaiene samt noe utdypende informasjon om tilstand på venterom/toalettfasiliteter og om fasilitetene er drevet av private eller ikke.

Det fremgår av saksfremlegget at den enkle kartleggingen som er gjort, har avdekket et behov for å gjøre et mer omfattende arbeid med tilstandsrapporter for eksisterende fasiliteter, og å innhente data for de fergekaiene som i dag ikke har fasiliteter.

Under «fylkeskommunedirektørens vurdering» fremgår at før fylkeskommunen går videre med prioriteringer, valg av løsninger og planlegging knyttet til toalett- og venteromsfasiliteter, vil det utarbeides grundigere tilstandsrapporter på de eksisterende fasilitetene. Disse tilstandsrapportene må også inkludere strøm, vann, avløp, grunnforhold og liknende. Både som beslutningstiltak for hvilke tiltak som gjennomføres og som grunnlag for avveiningen mellom renovering og nybygg. Dette vil ses i sammenheng med andre tiltak knyttet til fergekaiene som elektrifisering og oppstillingsplasser. Eventuelle tiltak vil vurderes i forbindelse med ny Regional transportplan.

Det fremgår av saken at en fullstendig teknisk tilstandsrapport for toalett/venteromsbygg er anslått å ha en kostnad på rundt 100 000 kroner (eksl. mva.) per fergekai. En komplett tilstandsrapport for disse vil ha en samlet kostnad på om lag kr 1,5 millioner.

Revisors vurdering

Revisor har **ikke grunnlag** for å gjøre vurdering av oppfølging av vedtakets punkt 2, da arbeidet med ny kontrakt ikke er igangsatt. Vedtakets punkt 3 hadde ikke en frist for oppfølging, men har etter revisors syn tatt lang tid å følge opp med hensyn til at vedtak skal iverksettes uten ugrunnet opphold. Vi finner ikke at det er rapportert til fylkestinget om forsinkelser i oppfølgingen av vedtaket. Etter revisors vurdering er revisjonskriteriet om at *fylkeskommunedirektøren skal iverksette politiske vedtak i tråd med forutsetningene for vedtaket* **ikke fullt ut oppfylt** for punkt 3 i vedtaket i sak 43/23, med bakgrunn i at oppfølgingen av vedtaket har tatt lang tid.

Sak 56/23 Budsjett 2024/Økonomiplan 2024-2027 Troms fylkeskommune

Vedtak:

[...]

Verbalpunkter budsjett 2024 – vedtatt fylkesutvalget november 2023

1. Fylkestinget ber om at det settes i gang et forprosjekt for bygging av nye Nord-Troms videregående skole med nybygg som eneste alternativ.
2. Fylkestinget ber om at Ullsfjordforbindelsen gjøres gryteklar, herunder gjøre et nytt kostnadsoverslag og oppstart av reguleringsarbeidet for Ullsfjordforbindelsen, med sikte på at prosjektet skal gjøres klart til realisering.
3. Fylkestinget ber om at det fremlegges en sak om hvordan man kan sikre en styrket skolehelsetjeneste på den videregående skolen i Troms. Saken skal vurdere hvordan man kan sikre økt tilstedeværelse av helsesykepleier på skolen gjennom en forpliktende plan med kommunene, og muligheten for et fylkeskommunalt pilotprosjekt hvor fylkeskommunen ansetter egne helsesykepleiere.
4. Fylkestinget ber om at det kartlegges behov for oppgraderinger av utstyr på de videregående skolene, og at det legges fram forslag til fordeling av avsatte midler til fylkestinget i mars 2024.
5. Fylkestinget ber om at det lages en rekrutterings- og kompetanseplan i samarbeid med partene i arbeidslivet med mål om å sikre nok kvalifiserte lærere i arbeidslivet.
6. Fylkestinget ber om at fylkesdirektøren legger frem forslag til prioritering av hvilke skoler som tildeles ekstra midler til enkle oppgraderinger og vedlikehold i mars 2024.
7. Fylkestinget ber om at sak om takster og rabatter i kollektivtrafikken legges fram i fylkesutvalget. Barn og unge skal særskilt skjermes ved takstøkning over ordinær økning.
8. Fylkestinget ber om at det legges frem en prinsippsak mars 2024 på fordeling av spillemidlene hvor det gjøres en vurdering om å sette en fast andel av spillemidlene av til friluftsanlegg.
9. Fylkestinget ber om at det igangsettes en prosess sammen med partene i arbeidslivet kartlegge om det er mulighet for at flere administrativt ansatte i fylkeskommunen kan ha fleksibelt arbeidssted innad i Troms, samt i større grad lyse ut stillinger med stedsuavhengig arbeidsplass. Fylkestinget ber om at saken legges frem høsten 2024.
10. Fylkestinget ber om at det legges frem en sak i juni 2024 som inneholder vurderinger om en bærekraftig finansieringsmodell og eierstyring av fagskolen.
11. Fylkestinget ber om at det legges frem en sak om gratis ferge i juni 2024 som foreslår ulike innretninger på hvem gratis ferge skal gjelde for. I samme utredning ønskes det et kostnadsoverslag på hva det vil koste å gi gratis hurtigbåt til innbyggere som bare har hurtigbåt som alternativ.

[...]

Revisors funn

Vedtaks punkt 1 – forprosjekt nye Nord-Troms videregående skole:

Dette vedtaket er omtalt i fylkeskommunedirektørens rapportering på status i oppfølging av utredningsvedtak til fylkestingets samling i mars 2024. Her står «Formuleringen om nybygg som eneste alternativ må ses i lys av ansvaret for at saken utredes i sin fulle bredde, dette tolkes som at fylkestinget her redegjør for sin intensjon. Men dette kan man ikke gjøre uten at konsekvensene av vedtaket er kjent. Det tilsier at også øvrige alternativer utredes.» Dette er videre utdypet i rapporteringen fra fylkeskommunedirektøren med en samlet oversikt over vedtak med relevans for ny videregående skole i Nord-Troms, skolested Nordreisa. Det fremgår av rapporteringen at ny videregående skole i Nord-Troms, skolested Nordreisa, vil følges opp ved at det etableres som et prosjekt i henhold til kvalitetssikringssystemet for byggesaker. Kapasiteten i administrasjonen tilsier at prosjektet kan startes våren 2024.

Til fylkestingets samling i juni 2024 ble sak 47/24 *Videre håndtering av «Forprosjekt for bygging av nye Nord-Troms videregående skole»* fremlagt for behandling. I denne saken er også henvist til informasjon gitt i ovennevnte rapportering. Videre er det informasjon om at videre fremdrift i saken forutsetter at det tas stilling til hvor den nye skolen skal bygges. Alternativene så langt var nytt bygg på eksisterende tomt, rehabilitering av nåværende skolebygg, nytt skolebygg på ny tomt og nytt skolebygg ved siden av eksisterende bygningsmasse på eksisterende tomt.

Under «vurdering» i saksfremlegget står at for å komme videre i saken, bør det jobbes parallelt med de alternativene for nytt/rehabilitert skolebygg for å gjøre nødvendige avklaringer slik at beslutninger kan tas. Parallelt med undersøkelser om egnede tomter gjøres tilstandsanalyse, miljøkartlegging, ombrukskartlegging og kartlegging av grunnvanns- og overvannsproblematikk. I budsjettet for 2024 var bevilget kr 2 millioner til ny videregående skole i Nord-Troms, som ville dekke store deler av forundersøkelsene som kreves på eksisterende tomt. Kostnader knyttet til eventuelt erverv av tomt ville fylkesdirektøren komme tilbake til.

Administrasjonen har opplyst at våren 2025 pågår kartlegginger som beskrevet i saken.

Oppfølgingen av fylkestingets vedtak i sak 47/24 omtales senere i rapporten.

Vedtaks punkt 2 – Ullsfjordforbindelsen

Til fylkestingets samling i juni 2024 ble sak 67/24 *Fv91 Ullsfjordforbindelsen* lagt frem for behandling. I saken er redegjort for at det må utarbeides detaljreguleringsplan for realisering av prosjektet. Det er ikke utarbeidet detaljreguleringsplan for strekningen fra Hov i Tromsø kommune via Skarmunken til Storsteinnes i Lyngen kommune. For strekningen Breivikeidet bru til Hov foreligger detaljreguleringsplan. Estimert tidsramme for utarbeidelse av detaljreguleringsplan er 5 år, og kostnader er estimert til kr 17 millioner.

I saken er også redegjort for forhold knyttet til Breivikeidet bru, som er en midlertidig bru, etter bruhavariet i 2009. I 2010 ble veien – tidligere riksvei 91 – overført fra staten til Troms fylkeskommune. Arbeidet med en permanent bruløsning var på tidspunktet startet, men ikke ferdigstilt. Troms fylkeskommune har hatt betydelige kostnader som følge av bruhavariet i 2009, og mener staten er forpliktet til å dekke kostnadene med reetablering av ny bru over Breivikeleva samt dekke kostnadene Troms fylkeskommune er belastet i forbindelse med

bruhavariet. Som grunnlag for forhandlinger med staten har fylkeskommunen foreslått tre alternative løsninger.

Under «vurdering» i saksfremlegget står at fylkeskommunedirektøren vurderer at ansvarsforholdet til Breivikeidet bru må avklares før videre utredning av saken. Saken følges opp, og må ses i lys av nødvendige avklaringer med staten knyttet til brua og stortingets behandling av Nasjonal Transportplan. Videre beslutninger i saken og eventuell innarbeidelse av saken i kommende budsjett og økonomiplan vil være avhengig av hvilken avtale som oppnås med staten.

Fylkestinget tok saken til orientering og ba fylkeskommunedirektøren komme tilbake med en tidsplan for reguleringsarbeidet for Ullsfjordforbindelsen, og alternativer for realisering av forbindelsen, senest til fylkestinget i desember. Oppfølgingen av dette vedtaket omtaler vi senere i rapporten.

Vedtakupunkt 3 – styrket skolehelsetjeneste

Til fylkestinget samling i desember 2024 ble sak 121/24 *Styrket skolehelsetjeneste* fremlagt for behandling. I utarbeidelse av saken hadde Kompetanseetatens gjennomført en utredning med bred involvering av aktører, da kommunene er sentrale aktører i arbeidet med oppfølging av elevers helsemessige utfordringer. Saken var også drøftet med de videregående skolene, herunder elevrepresentanter, skoleledelse og helsesykepleiere tilknyttet den enkelte skole. Nav arbeidslivssenter, Ungdommens fylkesråd, Norsk sykepleierforbund Troms og Finnmark, Elevorganisasjonen i Troms og Utdanningsforbundet i Troms ga høringsuttalelser til saken.

I saken er drøftet løsninger for å styrke «laget rundt eleven» og ansvarsforholdene som følger av lovverket, herunder hva som er kommunens ansvar og hva som er fylkeskommunens ansvar.

Konklusjonen i saksfremlegget – og innstillingen i saken – var:

1. Fylkeskommunen skal ikke ansette egne helsesykepleiere for å styrke skolehelsetjenesten. Styrking av den spesifikke helsesykepleiertjenesten i skolene må skje gjennom den kommunale forvaltningen. Dette innebærer at eventuelle rekrutteringstiltak som bør rettes særskilt mot de videregående skolene må finansieres via den kommunale tjenesteforvaltningen.
2. Troms fylkeskommune kan best sikre en styrket skolehelsetjeneste for alle ved først å mobilisere og samordne de eksisterende ressursene i skolene gjennom en samordnet elev- og læringstjeneste, som bidrar til en mer samlet styrking av arbeids- og læringsmiljøet.

Av saksfremlegget fremgår at et alternativ til innstillingen, kan være å ansette flerfaglig kompetanse i skolene, som et forsøksprosjekt i 2 år. Det skal forbedre og styrke laget til elevene, og kunne forbedre rammen til den faglige skolehelsetjenesten som kommunene har ansvaret for. Et slikt tiltak kan innføres på alle de videregående skolene gjennom en stilling med flerfaglig kompetanse, og vil utgjøre en samlet kostnad på ca. kr 8,5 millioner per år.

Fylkestinget vedtok alternativet til innstillingen og at dette innarbeides i budsjett- og økonomiplan. Videre ba fylkestinget fylkeskommunedirektør om å lage forpliktende samarbeidsavtaler og planer med kommunene for å få på plass økt tilstedeværelse av helsesykepleier ved de videregående skolene, og sikre et reelt bedre tilbud. Fylkestinget ba fylkeskommunedirektøren fremlegge en plan for dette til møtet i mai.

Vedtaks punkt 4 – behov for oppgradering av utstyr på videregående skoler

Vi har ikke funnet at fylkestinget i etterkant av dette vedtaket har blitt forelagt sak om behov for oppgradering av utstyr ved skolene og forslag til hvordan avsatte midler skal fordeles. Vi har stilt spørsmål til administrasjonen om hvordan vedtaket er fulgt opp.

Administrasjonen har opplyst at i juni 2023 vedtok fylkestinget etablering av et investeringsfond på kr 26 millioner til utstyr i den videregående skolen. Hovedutvalg for kompetanse behandlet i møte i februar 2024, sak 5/24, sak om fordelingsnøkkel og tildeling mellom de videregående skolene. Utvalget fattet følgende vedtak:

Hovedutvalg kompetanses vedtak

De videregående skolene i Troms tildeles kr 26 millioner fra investeringsfondet, etter fordelingsnøkkel jf. forslag 1 i saken:

- Nettskolen, SMI og studieforberedende skoler - inntil kr 1 mill.
- Yrkesfagskoler/kombinerte skoler med et skolested – inntil kr 2 mill.
- Yrkesfagskoler/kombinerte skoler med to skolesteder – inntil kr 3,5 mill.

Det gir følgende tildeling til de videregående skolene i Troms:

Nettskolen	kr	615 000
Tromsdalen	kr	1 000 000
Bardufoss	kr	1 945 000
SMI	kr	185 000
Nordkjosbotn	kr	2 000 000
Breivang	kr	1 461 500
NordTroms	kr	3 500 000
Kvaløya	kr	1 895 000
Senja	kr	3 500 000
Kongsbakken	kr	1 000 000
Stangnes Rå	kr	3 500 000
Heggen	kr	1 000 000
Sjøvegan	kr	2 000 000
Ishavsbyen	kr	2 398 500

Videre har administrasjonen opplyst at frist for skolene til å kjøpe inn utstyret var desember 2024.

Administrasjonen har vist til at fylkestingets vedtak i juni 2023 om etablering av investeringsfond, var basert på rammer gitt av fylkesrådet i 2023. Disse dannet grunnlaget for arbeidet med midlene. Før de var iverksatt brukt, rebevilget det nye fylkestinget de samme midlene i desember 2023. Saken ble utredet og fremmet for hovedutvalget i februar 2024, inklusiv en kartlegging av behovene. Saken ble endelig vedtatt i hovedutvalget og ikke behandlet i fylkestinget. Administrasjonen har vist til at i henhold til delegasjonsreglementet punkt 7.1, ble saken behandlet i hovedutvalget for kompetanse. Det nevnte punktet lyder: «Hovedutvalgene utarbeider strategier og retningslinjer som skal ligge til grunn for enkeltvedtak som fattes. Hovedutvalgene tildeler tilskudd innenfor sitt område, såfremt avgjørelsesmyndighet ikke er delegert til fylkeskommunedirektør.» Administrasjonen har

opplyst at forståelsen av delegasjonsreglementet også ble avklart med fylkesordfører før behandling.

Revisor bemerker at administrasjonens henvisning til delegasjonsreglementet, er en henvisning til delegasjonsreglementet som ble fastsatt av fylkestinget i desember 2024.¹⁰ Punkt 7.1 i gjeldende delegasjonsreglement er «Generelt om hovedutvalgenes vedtaksmyndighet». Den aktuelle saken ble fremlagt for hovedutvalg for kompetanse i februar 2024, og da var delegasjonsreglementet fastsatt av fylkestinget i desember 2023 gjeldende. I dagjeldende reglement fulgte «Generelt om hovedutvalgenes vedtaksmyndighet av punkt 5.1, og lød: «Hovedutvalgene bør utarbeide strategier og retningslinjer som skal ligge til grunn for enkeltvedtak, eksempelvis tilskudd.»

I ovennevnte sak for hovedutvalg for kompetanse, er ikke fylkestingets vedtak i sak 56/23 omtalt. Vi finner ikke at vedtaket er omfattet at fylkeskommunedirektørens rapporteringer på oppfølging av utredningsvedtak.

Vedtakspunkt 5 – rekrutterings- og kompetanseplan, lærere

I fylkeskommunedirektørs rapportering på oppfølging av utredningsvedtak i mars 2024, fremgikk at det ville legges frem sak til fylkestinget i oktober eller desember 2024. Av rapporteringen i desember 2024, fremgikk at det ville legges frem sak til fylkestinget i mars 2025. Til revisor har administrasjonen opplyst at «Rekrutterings- og kompetanseplan 2025-2030» skal til politisk behandling i juni 2025. Administrasjonen har opplyst at den nasjonale planen «Med videre betydning», et helhetlig system for kompetanse- og karriereutvikling i barnehage og skole, vil bli publisert av Utdanningsdirektoratet i mars 2025. Denne planen vil legge føringer for Troms fylkeskommunes prioriteringer de neste fem årene.

Vedtakspunkt 6 – prioritering av vedlikeholdsmidler, videregående skoler

Vedtaket ble fulgt opp gjennom sak 10/24 *Enkle oppgraderinger og vedlikehold internat og skolebygg* til fylkestingets samling i mars. I saken er redegjort for hvilke fire kriterier fylkeskommunedirektør foreslår legges til grunn i fordelingen av midlene. Fem skoler hadde søkt om midler, og alle oppfylte minst et av kriteriene. I fylkeskommunedirektørens innstilling fremgår kriteriene, fordelingen av totalbeløpet på de fem skolene som har søkt og hvor midlene skal hentes fra (navngitt disposisjonsfond skolebruksplan).

Fylkestinget fattet ikke vedtak i tråd med innstillingen. Oppfølgingen av vedtaket i sak 10/24 omtales nærmere senere i denne rapporten.

Vedtakspunkt 7 – takster og rabatter i kollektivtrafikken

I møte 19.12.2023 ble det fremlagt sak til fylkesutvalget om priser kollektivtransport og mobilitetstjenester i Troms fra 1.februar 2024. I det fremlagte forslaget ble det foreslått å holde flere av takstene for barn og unge uendret.

Vedtakspunkt 8 – prinsippsak fordeling av spillemidler

Vedtaket ble fulgt opp gjennom fylkestingssak 2/24 *Spillemidler til anlegg for idrett og fysisk aktivitet – vurdering av prinsipper for fordeling*. Saken ble behandlet under fylkestingets samling i mars 2024.

¹⁰ Fylkestingets sak 114/24.

I saksfremlegget er redegjort for at det er flere momenter som gjør at det ikke tilrås å sette av en egen andel av spillemidlene til friluftsanlegg på nåværende tidspunkt. Disse momentene er blant annet andre tilskuddsordninger til friluftsliv, arbeidet med både kunnskapsgrunnlag og regional planstrategi, Kultur- og likestillingsdepartementets pågående gjennomgang og vurdering av spillemiddelordningen, erfaringer fra andre fylker og hensynet om å ivareta medvirkning når det vurderes endringer i fordelingsprinsipper. Det er i saken nærmere redegjort for disse momentene. Fylkeskommunedirektør anser det som hensiktsmessig at utfallet av regjeringens varslede høring om gjennomgang av spillemiddelordningen avvantes før det fastsettes egne fylkeskommunale prinsipper. Også fylkeskommunens eget arbeid med kunnskapsgrunnlag og regional planstrategi anses hensiktsmessig å avvante før egne prinsipper for fordeling av spillemidler vurderes.

Fylkeskommunedirektørens innstilling i saken til fylkestinget, var å ikke sette en fast andel av spillemidlene til friluftsanlegg på nåværende tidspunkt, og at fylkestinget får ny sak med vurdering av prinsipp for fordeling av spillemidler når pågående prosesser nasjonalt og regionalt er gjennomført. Videre inngikk i innstillingen at det skulle sikres god medvirkning fra kommuner og friluftslivs- og idrettsorganisasjoner om hvordan spillemiddelordningen i Troms kan forvaltes for å legge til rette for bred deltakelse i idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv.

Fylkestinget fattet vedtak i tråd med innstillingen – med enkelte justeringer. Oppfølgingen av vedtaket i sak 2/24 omtales senere i rapporten.

Vedtakspunkt 9 – stedsuavhengige arbeidsplasser

Til fylkestingets samling i oktober 2024 ble sak 82/24 *Stedsuavhengige arbeidsplasser i Troms fylkeskommune* lagt frem for politisk behandling.

Det fremgår av saksfremlegget at saken om stedsuavhengige arbeidsplasser har vært oppe på tillitsvalgtseminar, og også er drøftet to ganger med medbestemmelsesmøtet. I saken foreslås en ordning som gjelder både for nyansatte og de som allerede arbeider i sentraladministrasjonen. Den gjelder kun for administrativt ansatte i sentraladministrasjonen, der det er mulig å arbeide fra andre steder enn fylkeshuset. Det vil være opp til leder å bestemme om aktuell stilling kan være stedsuavhengig eller ikke, og det er satt kriterier for hva som skal vektlegges i vurderingen.

Fylkestinget vedtok å åpne for stedsuavhengige arbeidsplasser som beskrevet i saken. Retningslinjer for ordningen fastsettes av fylkeskommunedirektør, etter drøfting med tillitsvalgte. Videre vedtok fylkestinget at ordningen skal evalueres av partene om ett år.

Oppfølgingen av vedtaket i sak 82/24 omtaler vi senere i rapporten.

Vedtakspunkt 10 – finansieringsmodell og eierstyring av fagskolen

Til fylkestingets samling i juni 2024 ble sak 49/24 *Vurdering av en bærekraftig finansieringsmodell og eierstyring av Fagskolen i nord* lagt frem for behandling. Fylkestinget behandlet også i mars sak 23/24 om navn på Troms fylkeskommunes fagskole og vedtekter for styre.

I saken er redegjort for at eierstyring av fagskolen er rammet inn av fagskoleloven, og utøves gjennom fire faktorer: vedta vedtekter, oppnevne og avsette styre, eierrepresentanter i styret og årlig fastsettelse av økonomisk ramme for fagskolen.

Gjennom vedtektene for fagskolen, er det fastsatt at styret skal ha tre representanter fra skoleeier (Troms fylkeskommune). Det følger også av vedtektene at fylkestinget årlig fastsetter økonomisk ramme for Fagskolen i Troms. Om finansieringsmodellen fremgår av saksfremlegget at denne i utgangspunktet er bærekraftig, men at det forutsetter at styret tar ansvar for å holde driften innenfor den samlede rammen for fagskolen. Gjennom vedtektene er fastsatt at fagskolens regnskap er en del av fylkeskommunens regnskap, og at styret skal føre regnskap etter fylkeskommunale prinsipper. Videre er det i saken vist til fylkeskommunens økonomireglement og reglement for budsjettoppfølging og rapportering.

I saken er også informasjon om at det er en budsjettmessig utfordring at det er et toårig «etterslep» for den resultatbaserte tildelingen fra staten for Fagskoler i vekst og utvikling. Denne utfordringen gjelder ikke bare Troms fylkeskommune, men alle fagskoler. Skoleeier må ta en uforholdsmessig stor del av kostnadene ved en nasjonalt ønsket vekst i fagskolesektoren. Imidlertid må styret se til at tilbudet er dimensjonert innen de tilgjengelige rammene, står det i saksfremlegget.

Vedtaks punkt 11 – gratis ferge og gratis hurtigbåt

I rapportering på oppfølging av utredningsvedtak i mars 2024, fremgikk at sak ville legges frem for fylkestinget i juni 2024. I rapportering på oppfølging av utredningsvedtak i desember 2024 er vedtaket markert grønt, med kommentar om sak til fylkestinget i desember 2024.

Vi oppfatter at fylkestingssak 95/24 *Gratis ferge i Troms* er oppfølging av dette vedtakspunktet, noe administrasjonen har bekreftet. Sak 95/24 ble fremlagt for fylkestinget i desember 2024. I sak 95/24 er det ikke informasjon om kostnadsoverslag på hva det vil koste å gi gratis hurtigbåt til innbyggere som bare har hurtigbåt som alternativ. Vi har stilt spørsmål til administrasjonen om denne delen av vedtaket er fulgt opp gjennom andre saker.

Administrasjonen har opplyst at sak 95/24 omhandler gratis ferge, som styres av forskrift om transport for ferje. Videre har administrasjonen vist til autopass-regulativet for ferjetakster. Taksten for enkelte samband er vedtatt til å være null. Ordningen med gratis ferge er ikke dekket fullt ut fra staten, og differansen utgjør kr 7-10 millioner per år, har administrasjonen opplyst.

Videre har administrasjonen opplyst at for hurtigbåter reguleres ikke dette av et eget nasjonalt takstsystem, men egen forskrift for drift av hurtiggående fartøy. Fylkesutvalget fastsetter rabattstruktur for hurtigbåt. Administrasjonen har opplyst at innbyggere som har hurtigbåt som eneste alternativ, er brukere av følgende linjer:

- Linje 5 Tussøy
- Linje 6 Kjøtta og Krøttøy
- Linje 9 Segelvik og Vorterøy, Reinfjord, Valanhamn og Spildra

Den delen av vedtaket som gjelder vurdering av kostnadsoverslag over hva det vil koste å gi gratis hurtigbåt til disse, har administrasjonen opplyst blir fulgt opp gjennom sak om helhetlig gjennomgang av kollektivtilbudet, som er en ny bestilling fra fylkestinget i budsjett og økonomiplan (behandlet i desember 2024). Administrasjonen har opplyst at det er forventet at denne saken kommer til fylkestinget i oktober. Videre har de opplyst at det er begrenset antall plasser og passasjerer på de aktuelle anløpene.

Revisors vurderinger

Fylkeskommunedirektøren har fulgt opp fylkestingets vedtak om å sette i gang forprosjekt for bygging av nye Nord-Troms videregående skole med nybygg som eneste alternativ gjennom å

fremlegge sak for fylkestinget. Før saken ble fremlagt, ga fylkeskommunedirektøren relevant informasjon om vedtaket til fylkestinget gjennom rapportering på oppfølging av vedtaket, og ga også informasjon om kapasitetsmessige forhold i administrasjonen med betydning for oppfølging av vedtaket. Vi vurderer revisjonskriteriet om at *fylkeskommunedirektøren skal iverksette politiske vedtak i tråd med forutsetningene for vedtaket*, som **oppfylt** for vedtakspunkt 1.

Som oppfølging av vedtakets punkt 2, ble det fremlagt sak om Ullsfjordforbindelsen til behandling for fylkestinget i juni 2024. I saken er redegjort for forhold som bør avklares før det tas videre beslutninger i saken innarbeidelse av saken i kommende budsjett og økonomiplan. Etter revisors vurdering er dette relevant oppfølging av fylkestingets vedtak og vi vurderer revisjonskriteriet om at *fylkeskommunedirektøren skal iverksette politiske vedtak i tråd med forutsetningene for vedtaket*, som **oppfylt** for vedtakspunkt 2.

Fylkestinget ba om sak om hvordan man kan sikre en styrket skolehelsetjeneste på den videregående skolen i Troms. Som oppfølging av vedtaket, ble det fremlagt sak til fylkestinget i desember 2024. Det tok relativt lang tid (om lag et år) før sak ble forelagt fylkestinget. Det var imidlertid gjennomført prosess med involvering av mange aktører i utarbeidelse av saken. Fylkeskommunedirektøren la frem saken med både innstilling og alternativ innstilling. Etter revisors vurdering er revisjonskriteriet om at *fylkeskommunedirektøren skal iverksette politiske vedtak i tråd med forutsetningene for vedtaket*, **oppfylt** for vedtakspunkt 3.

I vedtakspunkt 4 ba fylkestinget om at det kartlegges behov for oppgraderinger av utstyr på de videregående skolene, og at det legges frem forslag til fordeling av avsatte midler til fylkestinget i mars 2024. Det er ikke lagt frem sak for fylkestinget, men for hovedutvalg for kompetanse. Administrasjonen har redegjort nærmere for bakgrunnen for dette. Uavhengig av hvilket organ som bør behandle saken, er revisors vurdering at fylkestinget skal gis tilbakemelding på oppfølging av vedtak hvor det eksplisitt bes om å bli forelagt sak. Det finner vi ikke er gjort, og etter revisors vurdering er revisjonskriteriet om at *fylkeskommunedirektøren skal iverksette politiske vedtak i tråd med forutsetningene for vedtaket*, **ikke oppfylt** for vedtakspunkt 4.

I vedtakspunkt 5 ba fylkestinget om det utarbeides kompetanse- og rekrutteringsplan for å sikre nok kvalifiserte lærere. Sak om slik plan er ikke fremlagt for politisk behandling. I rapporteringer på oppfølging av vedtak til fylkestinget har sak vært anslått fremlagt i oktober eller desember 2024, senere mars 2025, og til revisor har administrasjonen opplyst at sak vil bli lagt frem til fylkestingets samling i juni 2025. Etter revisors vurdering er revisjonskriteriet om at *fylkeskommunedirektøren skal iverksette politiske vedtak i tråd med forutsetningene for vedtaket*, **ikke oppfylt** for vedtakspunkt 5. Vurderingen er begrunnet i at vedtaket har tatt lang tid å følge opp, og at fylkeskommunedirektør ikke har gitt informasjon til fylkestinget om årsakene til det.

I vedtakspunkt 6 ba fylkestinget fylkeskommunedirektør om å legge frem forslag til prioritering av hvilke skoler som tildeles ekstra midler til enkle oppgraderinger og vedlikehold i mars 2024. Vedtaket ble fulgt opp gjennom sak til fylkestinget i mars 2024, og vi vurderer revisjonskriteriet om at *fylkeskommunedirektøren skal iverksette politiske vedtak i tråd med forutsetningene for vedtaket*, som **oppfylt** for vedtakspunkt 6.

I vedtakets punkt 7 ba fylkestinget om at sak om takster og rabatter i kollektivtrafikken legges frem i fylkesutvalget, og slik sak ble fremlagt for fylkesutvalget i desember 2023. Vi vurderer

revisjonskriteriet om at *fylkeskommunedirektøren skal iverksette politiske vedtak i tråd med forutsetningene for vedtaket*, som **oppfylt** for vedtakspunkt 7.

I vedtakets punkt 8 ba fylkestinget om prinsippsak om fordeling av spillemidler til fylkestingets møte i mars 2024. Vedtaket ble fulgt opp gjennom sak til fylkestinget i mars 2024, og vi vurderer revisjonskriteriet om at *fylkeskommunedirektøren skal iverksette politiske vedtak i tråd med forutsetningene for vedtaket*, som **oppfylt** for vedtakspunkt 8.

Fylkestinget ba i vedtakets punkt 9 om at det igangsettes prosess knyttet til stedsuavhengige arbeidsplasser og at sak legges frem høst 2024. Vedtaket ble fulgt opp gjennom sak til fylkestingets møte i oktober 2024, og vi vurderer revisjonskriteriet om at *fylkeskommunedirektøren skal iverksette politiske vedtak i tråd med forutsetningene for vedtaket*, som **oppfylt** for vedtakspunkt 9.

Gjennom sak til fylkestinget i juni om bærekraftig finansieringsmodell og eierstyring av Fagskolen i nord, vurderer vi revisjonskriteriet om at *fylkeskommunedirektøren skal iverksette politiske vedtak i tråd med forutsetningene for vedtaket*, som **oppfylt** for vedtakspunkt 10.

I vedtakets punkt 11 ba fylkestinget om sak om gratis ferge i juni 2024 som foreslår ulike innretninger på hvem gratis ferge skal gjelde for, og ba også i samme utredning om kostnadsoverslag på hva det vil koste å gi gratis hurtigbåt til innbyggere som bare har hurtigbåt som alternativ. Det er ikke fremlagt sak for fylkestinget med utredning om kostnadsoverslag på gratis hurtigbåt. Sak om gratis ferge er fremlagt, men seks måneder senere enn fylkestinget ba om. Etter revisors vurdering er revisjonskriteriet om at *fylkeskommunedirektøren skal iverksette politiske vedtak i tråd med forutsetningene for vedtaket*, **ikke oppfylt** for vedtakspunkt 11.

Sak 56/23 Budsjett 2024/Økonomiplan 2024-2027 Troms fylkeskommune

Vedtak:

[...]

Verbalpunkter vedtatt fylkestinget:

Punkt 1:

1. Fylkestinget ber fylkeskommunedirektøren legge fram klimabudsjett for 2024 saman med budsjettoppfølging i løpet av første halvår 2024.
2. Fylkestinget ber fylkeskommunedirektøren legge fram klimabudsjett saman med budsjett- og økonomiplanen fast frå og med budsjettet for 2025.

Punkt 2:

Fylkestinget ber fylkeskommunedirektør komme tilbake til fylkestinget i mars med en sak som beskriver og foreslår hvordan havbruksmidlene kan legge til rette for å fremme samfunnsutvikling i Troms. Utredningen bør inneholde et forslag til hvordan midlene bør disponeres slik at det årlig er noenlunde lik tilgang på midler.

Punkt 4:

Fylkestinget ber om at fylkeskommunen tar *initiativ til samarbeid* med kommunene for å koordinere arbeidet med å få kvalifisert søkere til utdanninger som sykepleie og lærerutdanning.

Punkt 5:

Fylkestinget ber fylkeskommunedirektøren utføre et mulighetsstudium for fremtidig bruk av Tromsø Maritime skole. Utredningen skal inneholde flere alternativer: samlokalisering av ulike fylkeskommunale tjenester og bruk i egenregi, bruk i samarbeid med andre og eventuelt salg.

Punkt 8:

Fylkestinget ber fylkeskommunedirektøren om å komme tilbake med en helhetlig gjennomgang av investeringsplan på samferdsel i juni 2024.

Punkt 10:

Fylkesdirektøren bes utrede hvordan tiltaket «hjem for en 50-lapp» kan brukes til å støtte opp om distrikts-elevenes muligheter til å delta på aktiviteter som skolene og elevrådene arrangerer på kveldstid, og hvordan dette kan innarbeides i budsjettreguleringen i juni.

Revisors funn

Vedtakspunkt 1 – klimabudsjett:

Første del av vedtaket gjelder fremleggelse av klimabudsjett sammen med sak om budsjettoppfølging. Klimabudsjett ble lagt frem sammen med budsjettoppfølging for drift for fylkestinget i juni 2024 (sak 65/24).

Andre del av vedtaket gjelder at klimabudsjett fast skal fremlegges sammen med budsjett- og økonomiplanen fra og med 2025. Klimabudsjett er omtalt i budsjett og økonomiplan for 2025-2028. Det fremgår at det ikke er et fullverdig klimabudsjett, med informasjon om årsakene til at det ikke har latt seg gjøre å utarbeide til budsjettet for 2025.

Vedtakspunkt 2 – bruk av havbruksmidlene

Til fylkestingets samling i mars 2024 ble sak 8/24 *Forvaltning havbruksfondet* Troms fremlagt for behandling. I saken er det redegjort for at utbetalingene fra havbruksfondet til fylkeskommunen varierer fra år til år, og hvordan utbetalingene til fylkeskommunen fastsettes. Det er også informasjon om hvilke prinsipper som tidligere har vært lagt til grunn for fordeling av midlene fra havbruksfondet i fylkeskommunen, samt hvilke prinsipper som kan legges til grunn.

Under fylkeskommunedirektørens konklusjon i saksfremlegget, står at det er behov for frie midler til å gjennomføre satsinger uten å bruke disposisjonsfondet. Fylkeskommunedirektøren tilrår å avsette inntil 10 % av havbruksfondet til dette, og at 10 % brukes til å styrke næringsfondet. Resterende (80 %) fordeles mellom sektorene og skal brukes til samfunnsutviklingstiltak. I innstilling til vedtak var forslag til fordeling mellom sektorene som følger: Samferdsel (20 %), Kultur (15 %), Næring (30 %) og Utdanning (15 %).

Fylkestingets vedtak i saken innebar endringer i fordelingen til sektorene og fylkestinget ba også fylkeskommunedirektør komme tilbake med egen sak om anbefalt prosentvis fordeling ut perioden. Vi omtaler oppfølging av vedtaket i sak 8/24 senere i rapporten.

Vedtakspunkt 4 – initiativ til samarbeid med kommuner om å få kvalifiserte søkere til utdanninger

Vi har stilt spørsmål til administrasjonen om det er tatt initiativ til samarbeid med kommunene, eventuelt på hvilken måte, hvilken etat/avdeling i fylkeskommunen som følger opp vedtaket og hva som er status i arbeidet med koordinering av å få kvalifisert søkere til utdanninger som sykepleie og lærerutdanning.

Administrasjonen har opplyst at Troms fylkeskommune 9. januar 2025 har tatt initiativ til et møte med alle kommunene for å kartlegge behov for arbeidskraft i de forskjellige regionene. Dette samarbeidet vil følges opp i april 2025, har administrasjonen opplyst.

Videre har administrasjonen også opplyst at det er vedtatt endringer i opptakskravene til disse utdanningene (sykepleier og lærer), som har gjort at flere har muligheten til å komme inn på begge utdanningene.

Vedtakspunkt 5 – mulighetsstudium, fremtidig bruk av Tromsø maritime skole

Oppfølging av vedtaket er omtalt i rapportering på utredningsvedtak til fylkestingets samling i mars 2024. Her fremgår at et mulighetsstudium for fremtidig bruk av Tromsø maritime skole vil administrasjonen komme tilbake til hvordan skal løses, men en må vurdere en ekstern leverandør av en slik analyse, da administrasjonen p.t. verken har kompetanse eller kapasitet til å sette i gang prosjektet. I rapportering på oppfølging av utredningsvedtak i desember 2024 fremgår samme informasjon.

Administrasjonen har opplyst til oss at mulighetsstudium ikke er gjennomført av kapasitetshensyn. I starten av mai 2025 opplyste administrasjonen at det er gjort en kartlegging av eventuelle interne behov, og rapporten på arbeidet skal leveres i midten av mai. Med bakgrunn i rapporten vil det lages en sak til fylkestinget der det skal tas stilling til veien videre.

Vedtakspunkt 8- helhetlig gjennomgang, investeringsplan samferdsel

Til fylkestingets samling i juni 2024 ble sak 56/24 *Helhetlig gjennomgang av investeringsprosjekter for samferdsel* fremlagt for behandling.

Det fremgår av saksfremlegget at samlet viser den helhetlige gjennomgangen en lavere investeringstakt i første del av planperioden og en høyere i andre del av planperioden, men at nivået på låneopptak holdes på nivå vedtatt i økonomiplanen. Med «planperioden» menes perioden Regional transportplan har varighet; 2022-2033. Det er videre redegjort for status i arbeidet for investeringer på ulike områder, som tunneler, fergekaier mv.

Det fremgår av saksfremlegget at det er lagt vekt på at den totale belastningen på låneopptak ikke overskrides. Høye kapitalutgifter vil kunne medføre reduksjon i rammen til vedlikehold, noe som kan medføre økt vedlikeholdsetterslep på fylkesvegnettet. Dersom nye prosjekter skal gjennomføres, bør dette skje gjennom omfordelinger fra andre prosjekter og ikke økt låneopptak. Det er i saken ikke foreslått noen endringer, men den er med på å danne grunnlag for rullering av Regional transportplan og arbeid med budsjett og økonomiplan.

Fylkestinget vedtok å ta saken til orientering, og ville ta stilling til prioriteringene i kommende budsjett- og økonomiplan. Videre ba fylkestinget fylkeskommunedirektør om å holde plan for fylkesveiløftet oppdatert på relevante kanaler for allmennheten så ofte det lar seg gjøre. De oppfordret også til å markere/varsle at strekning er igangsatt eller prosjektert.

Vedtaks punkt 10 – «Hjem for en 50-lapp»

I rapporteringen på utredningsvedtak til fylkestingets samling i desember 2024 står blant annet at «Saken ble svart ut i fylkestingssak om bestillingstransportsaken som ble behandlet i fylkestinget i oktober.» I bestillingstransportsaken (sak 80/24) er «Hjem for en 50-lapp» nevnt som en av flere bestillingsbaserte tjenester, men vi ser ikke at vedtakspunktet fullt ut er svart ut gjennom denne saken. Det er ikke informasjon om hvordan tiltaket kan brukes til å støtte opp om muligheter til å delta i aktiviteter på kveldstid, og sak 80/24 ble behandlet i oktober (altså etter budsjettreguleringen i juni). Vi har spurt administrasjonen om nærmere redegjørelse for oppfølgingen av dette vedtakspunktet og informasjonen om at det er svart ut gjennom sak 80/24.

Administrasjonen har opplyst at bestillingstransportsaken (sak 80/24) er «en oppstartsmelding» hvor de folkevalgte ble invitert med til å delta i de prinsipielle vurderinger og innspill til et felles offentlig tilbud for bestillingstransport. Tiltak «hjem for en 50-lapp» må ses i lys av videre utredning av bestillingstransport. Derfor er ikke dette svart ut som et enkelt tiltak og må belyses i sammenheng med andre virkemidler og tiltak for å øke muligheter for mobilitet i distriktene, har administrasjonen opplyst. Dette gjelder eksempelvis distriktelevenes muligheter til å delta på aktiviteter som skolene og elevrådene arrangerer på kveldstid.

Revisors vurderinger

I første vedtakspunkt ba fylkestinget fylkeskommunedirektør legge frem klimabudsjett sammen med budsjettoppfølging i løpet av første halvår 2024 samt å legge frem klimabudsjett sammen med budsjett- og økonomiplanen fra og med budsjett for 2025. Begge vedtakene er fulgt opp i tråd med forutsetningene. Fremlagt klimabudsjett er ikke fullverdig, men dette er belyst i den fremlagte saken. Etter revisors vurdering er revisjonskriteriet om at *fylkeskommunedirektøren skal iverksette politiske vedtak i tråd med forutsetningene for vedtaket*, **oppfylt** for punkt 1 i vedtaket.

I punkt 2 i vedtaket ba fylkestinget fylkeskommunedirektøren komme tilbake til fylkestinget i mars med sak om havbruksmidlene. Slik sak ble fremlagt for fylkestinget i mars og vi vurderer revisjonskriteriet om at *fylkeskommunedirektøren skal iverksette politiske vedtak i tråd med forutsetningene for vedtaket*, som **oppfylt** for punkt 2 i vedtaket.

Punkt 4 i vedtaket gjelder at fylkeskommunen skal ta initiativ til samarbeid med kommunene for å koordinere arbeid med å få kvalifisert søkere til utdanninger som sykepleie og lærerutdanning. Administrasjonen har opplyst at fylkeskommunen i januar 2025 har tatt initiativ overfor kommunene, og at dette vil følges opp i april 2025. Fylkestingets vedtak angir ikke tidsfrist, men vedtak skal iverksettes uten ugrunnet opphold. Etter revisors vurdering er en tidsbruk på over et år for å ta initiativ til samarbeid til kommunene ikke i tråd med å iverksette vedtak uten ugrunnet opphold. Vi har ikke funnet at det er rapportert til fylkestinget på årsaker til forsinkelse i oppfølgingen av vedtaket. Etter revisors vurdering er revisjonskriteriet om at *fylkeskommunedirektøren skal iverksette politiske vedtak i tråd med forutsetningene for vedtaket*, **ikke oppfylt** for punkt 4 i vedtaket.

Punkt 5 i vedtaket gjelder mulighetsstudium for fremtidig bruk av Tromsø maritime skole. Etter revisors vurdering er revisjonskriteriet om at *fylkeskommunedirektøren skal iverksette politiske vedtak i tråd med forutsetningene for vedtaket*, **ikke oppfylt** for punkt 5 i vedtaket. Administrasjonen har i rapporteringer om vedtaksoppfølging vist til å ikke ha kapasitet eller kompetanse til å gjennomføre et slikt mulighetsstudium, og at de vil komme tilbake til fylkestinget med sak om hvordan mulighetsstudium kan løses. Bakgrunnen for at revisjonskriteriet vurderes som ikke oppfylt, er at sak om hvordan oppfølging av vedtaket kan løses ikke er forelagt fylkestinget 15 måneder etter at vedtaket ble fattet.

Punkt 8 i vedtaket gjaldt helhetlig gjennomgang av investeringsplan på samferdsel i juni 2024. Vedtaket er fulgt opp gjennom sak til fylkestingets samling i juni med helhetlig gjennomgang av investeringsprosjekter for samferdsel. Etter revisors vurdering er revisjonskriteriet om at *fylkeskommunedirektøren skal iverksette politiske vedtak i tråd med forutsetningene for vedtaket*, **oppfylt** for punkt 8 i vedtaket.

I vedtakets punkt 10 ba fylkestinget fylkeskommunedirektør å utrede hvordan tiltaket «hjem for en 50-lapp» kan brukes til å støtte opp om distriktselevenes muligheter til å delta på aktiviteter som skolene og elevrådene arrangerer på kveldstid, og hvordan dette kan innarbeides i budsjettreguleringen i juni. I rapportering på oppfølging av vedtak, er vist til at saken ble svart ut i fylkestingssak om bestillingstransport (sak 80/24) som ble behandlet av fylkestinget i oktober. Det var etter budsjettreguleringen i juni, som fylkestingets vedtak viser til. Etter revisors vurdering er ikke det aktuelle vedtakspunktet svart ut gjennom nevnte sak, da saken ikke inneholder utredninger om hvordan tiltak kan brukes til å støtte opp om distriktselevers muligheter til å delta på aktiviteter på kveldstid. Det fremgår heller ikke av saken informasjon om hvorfor dette ikke er utredet. Vi finner heller ikke at vedtaket er «svart ut» gjennom andre saker. Etter revisors vurdering er revisjonskriteriet om at *fylkeskommunedirektøren skal iverksette politiske vedtak i tråd med forutsetningene for vedtaket*, **ikke oppfylt** for punkt 10 i vedtaket.

Sak 59/23 Lokal forskrift om inntak til videregående opplæring og formidling til læreplass i Troms fylkeskommune

Vedtak:

1. Fylkestinget godkjenner forslaget til ny lokal forskrift om inntak til videregående opplæring og formidling til læreplass i Troms fylkeskommune.
2. Forskriften trer i kraft fra og med 1. januar 2024.
3. Fylkestinget ber fylkeskommunedirektøren om å inngå ny grenseavtale med Finnmark fylkeskommune om at søkere fra Kvænangen kommune skal kunne søke inntak ved Alta videregående skole, og at søkere fra Loppa kommune, Hasvik kommune og Alta kommune skal kunne søke inntak ved Nord-Troms videregående skole. Avtalen søkes å være gjeldende til søknadsfristen 1.mars 2024.
4. Fylkestinget ber fylkeskommunedirektøren om å legge fram sak om revisjon av grenseavtale mellom Nordland og Troms.

Med følgende endringer i forskriften:

Endringsforslag til forskriften:

- Tillegg på slutten av § 3:
«Det gjøres unntak for søkere fra Lyngen kommune og Storfjord kommune som kan søke inntak ved Nord-Troms videregående skole»
- Endring til §3, 2. avsnitt:
«Fylkeskommunen kan sikre at søkere blir tatt inn i en annen inntaksregion dersom det er ledig plass eller særskilte forhold for at søkeren har et særlig behov for skoleplass i en annen inntaksregion. Fylkeskommunen behandler da søknaden individuelt.

Revisors funn

Den vedtatte lokale forskriften om inntak til videregående opplæring og formidling til læreplass i Troms fylkeskommune er kunngjort i Lovdata¹¹. I den kunngjorte forskriften er de endringene som fylkestinget vedtok innarbeidet.

Vedtaks punkt 3 gjelder grenseavtale med Finnmark fylkeskommune. Vi har fått tilsendt slik avtale. Avtalen dekker det som fremgår av fylkestingets vedtak: Søkere fra Kvænangen kommune gis ungdomsrett og regionpoeng ved søking til Alta videregående skole, og søkere fra kommunene Alta, Hasvik og Loppa gis ungdomsrett ved søking til Nord-Troms videregående skole. Avtalen er signert av opplæringssjef i Finnmark 25.1.24, og sjef for kompetanseetaten i Tromsø 2.4.24. Det står imidlertid i avtalen at den gjelder fra 1. januar 2024.

Til vedtaks punkt 4 fremgår i rapportering på utredningsvedtak til fylkestingets desembersamling 2024 at «Det er en pågående dialog med Nordland, der både politisk ledelse i Troms og Nordland har vært med.» Til hovedutvalg for kompetanse sitt møte i mars 2025 ble forslag til ny grenseavtale mellom Nordland fylkeskommune og Troms fylkeskommune fremlagt for behandling. Hovedutvalget godkjente avtalen. Saken ble fremlagt for fylkestinget som referatsak i mars 2025.

Grenseavtalen gjelder søkere med ungdomsrett fra bestemte kommuner til bestemte skoler i de to fylkene. De aktuelle kommunene er Evenes og Lødingen i Nordland, og Tjeldsund, Gratangen og Kvæfjord i Troms.

¹¹ Kunngjort 22.12.2023 med ikrafttredelse 1.1.2024.

Revisors vurdering

Etter revisors vurdering er revisjonskriteriet om at *fylkeskommunedirektøren skal iverksette politiske vedtak i tråd med forutsetningene for vedtaket*, **oppfylt** for fylkestingsvedtak 59/23. Oppfølging av vedtakets punkt 4 om ny grenseavtale med Nordland fylkeskommune har tatt relativt lang tid. Vi har ikke kjennskap til bakgrunnen for dette, men har lagt til grunn at det er arbeidet med oppfølgingen av vedtaket av både administrasjonen og politisk ledelse, slik som rapportert i oppfølging av vedtaket.

5.2 Oppfølging av fylkestingsvedtak fattet i 2024

Oppfølging av vedtak fra fylkestingssamling i mars 2024

Sak 1/24 Høringsinnspill til rapporten fra Sannhets- og forsoningskommisjonen

Vedtak:

Vedtaket består av 35 vedtakspunkter samt verbalpunkter, og gjengis ikke.

Revisors funn

Det fremgår av Stortingets nettside at skriftlig innspill fra Troms fylkeskommune til rapporten fra Sannhets- og forsoningskommisjonen er gitt, og innspillsdato var 15.3.2024. Innspillet fra Troms fylkeskommune består av fylkestingets vedtak i sak 1/24.

Revisors vurdering

Høringsinnspill til rapporten fra Sannhets- og forsoningskommisjonen ble gitt i tråd med fylkestingets vedtak. Revisor vurderer revisjonskriteriet om at *fylkeskommunedirektøren skal iverksette politiske vedtak i tråd med forutsetningene for vedtaket* **som oppfylt** for vedtak i fylkestingets sak 1/24.

Sak 2/24 Spillemidler til anlegg for idrett og fysisk aktivitet – vurdering av prinsipp for fordeling

Vedtak:

1. Fylkestinget i Troms anser tilskuddsordningen Spillemidler til anlegg for idrett og fysisk aktivitet som et viktig virkemiddel for utbygging av infrastruktur for både organisert og egenorganisert aktivitet i Troms.
2. Fylkestinget i Troms ser det ikke som hensiktsmessig på nåværende tidspunkt å sette en fast andel av spillemidlene til friluftsanlegg med bakgrunn i pågående prosesser, både regionalt og nasjonalt, av betydning for forvaltningen av tilskuddsordningen.
3. **Fylkestinget i Troms ber fylkeskommunedirektøren komme tilbake med en ny vurdering av fylkeskommunens prinsipp for fordeling av spillemidler til anlegg for idrett og fysisk aktivitet. Inntil en slik vurdering foreligger bes det om at søknader gjeldende friluftslivsanlegg vurderes særskilt innenfor rammene av gjeldende bestemmelser.**
4. **Fylkestinget i Troms ber om at det sikres god medvirkning fra Ungdommens fylkesråd, kommuner, friluftslivs- og idrettsorganisasjoner om hvordan spillemiddelordningen i Troms kan forvaltes for å legge til rette for bred deltakelse i idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv.**

Revisors funn

Vi har stilt spørsmål til administrasjonen om det er fremlagt sak for politisk behandling, jf. vedtakspunkt 3. Administrasjonen har vist til sak 65/24 i hovedutvalg for kultur og helse. Nevnte sak gjelder *Høring – forslag til endringer i spillemiddelordningen for anlegg til idrett og fysisk aktivitet*. Bakgrunnen for saken var at Kultur- og likestillingsdepartementet hadde sendt forslag til endringer i spillemiddelordningen for anlegg til idrett og fysisk aktivitet på høring.

Administrasjonen har opplyst at vurdering av prinsipper vil fremmes for hovedutvalg for kultur og helse når endringer i tilskuddsordningen er vedtatt på nasjonalt nivå. En slik sak må også ses i sammenheng med det kommende arbeidet med regional plan for kultur, idrett og friluftsliv som er vedtatt utarbeidet i fylkestingssak 103/24, har administrasjonen opplyst.

Videre har administrasjonen opplyst at fordeling av spillemidler til idrett og fysisk aktivitet i Troms 2024 ble behandlet av hovedutvalg for kultur og helse i sak 45/24. Vedtaket i sak 2/24, om prioritering av friluftslivsanlegg, ble lagt til grunn i saken, og friluftslivsplan ble prioritert innenfor bestemmelsene for tilskuddsordningen.

Når det gjelder vedtakets punkt 4 om medvirkning, har administrasjonen opplyst at kommende saker som gjelder fordeling av spillemidler til anlegg for idrett og fysisk aktivitet vil behandles i henhold til rutiner for medvirkning i Troms fylkeskommune vedtatt av fylkestinget i sak 106/24. Medvirkning vil skje der det vurderes som relevant.

Administrasjonen har også opplyst at når fylkeskommunens prinsipp for fordeling av spillemidler skal utarbeides vil medvirkning fra Ungdommens fylkesråd, kommuner og friluftslivs- og idrettsorganisasjoner legges til grunn i arbeidet.

Revisors vurdering

Det er ikke fremlagt sak for fylkestinget jf. vedtakets punkt 3. Administrasjonen har redegjort for bakgrunnen for det, herunder at det skal gjøres endringer i tilskuddsordningen på nasjonalt nivå. Sak om det er fremlagt for hovedutvalg for kultur og helse. Revisor anser det relevant at avklaringer i endringer i ordningen på nasjonalt nivå avklares før ny sak fremlegges, og at det er for tidlig å si at vedtaket skulle vært fulgt opp. Vi har derfor **ikke grunnlag** for å vurdere oppfølgingen av vedtakets punkt 3. Vi bemerker imidlertid at det er fylkestinget som har bedt om å få forelagt seg sak, og at fylkestinget bør få informasjon om oppfølgingen av vedtaket.

Med bakgrunn i informasjonen fra administrasjonen om medvirkning, vurderer vi at revisjonskriteriet om at *fylkeskommunedirektøren skal iverksette politiske vedtak i tråd med forutsetningene for vedtaket*, er **oppfylt** for punkt 4 i vedtaket.

Sak 3/24 Fylkeskommunal privatarkivartjeneste i Troms

Vedtak:

1. Troms fylkeskommune tar ansvaret for å koordinere privatarkivartjenesten i Troms. Arkivverket informeres om at ansvaret for privatarkivartjenesten overføres fra Statsarkivet til fylkeskommunen.
2. **Troms fylkeskommune fullfører arbeidet med samhandlingsplanen for privatarkiv i Troms i samarbeid med partene i privatarkivnettverket i fylket. Planen legges frem for politisk behandling når den er ferdigstilt.**
3. «Bevarings- og utviklingsplan for privatarkiv i Troms og på Svalbard 2024-2030» tas til orientering og følges opp administrativt.

Revisors funn

Samhandlingsplan for privatarkivarbeidet i Troms og på Svalbard ble lagt frem for hovedutvalg for kultur og helse i møte i mars 2025.

Hovedutvalget vedtok planen, og at fylkeskommunedirektør følger opp planen og de årlige revideringene.

Revisors vurdering

Etter revisors vurdering er revisjonskriteriet om at *fylkeskommunedirektøren skal iverksette politiske vedtak i tråd med forutsetningene for vedtaket* **oppfylt** for vedtaket i fylkestingets sak 3/24.

Sak 6/24 Arktisk jernbaneforum – organisering og videre arbeid

Vedtak:

1. Fylkestinget i Troms har behandlet sak om Arktisk jernbaneforum – organisering og videre arbeid. Fylkestinget etablerer Arktisk jernbaneforum i Troms fylkeskommune etter de beskrivelser som finnes i saken. Med dette legges ledelsen av forumet til hovedutvalgsleder for samferdsel.
2. **Fylkestinget i Troms ber fylkeskommunedirektøren om å igangsette og gjennomføre de aktiviteter som forespeiles i Arktisk jernbaneforum, her eksternt rettet opplysningskampanje og søknadsprosess om eksterne midler til utredning som beskrevet i saken.**
3. **Ungdommens fylkesråd inviteres inn som deltaker i Arktisk jernbaneforum. Fylkestinget ber fylkeskommunedirektøren følge opp dette for å sikre ungdomsmedvirkning.**

Revisors funn

Vi har stilt spørsmål til administrasjonen om oppfølgingen av vedtakets punkt 2 og 3. Administrasjonen har opplyst at Troms fylkeskommunes Arktisk jernbaneforum siden vedtaket i fylkestinget har hatt stor aktivitet. Dette omhandler i stor grad møter med samarbeidsaktører og deltakelse på aktuelle arenaer. Herunder møter ute i kommunene, møte med representanter fra storting og regjering, møte med fagpersoner og folkemøte arrangert av forumet. Det har også vært arrangert eget møte i Arktisk jernbaneforum rettet mot samarbeidspartnere og interessenter i tråd med mandatet til forumet.

Arktisk jernbaneforum har laget utkast til søknad om eksterne midler hos Troms Holding AS, der det legges opp til at det søkes innen fristen for utlysningen 4. april 2025.¹² I prosjekt med arbeidstittel «Ringvirksanalyse for etappevis realisering av jernbane i Troms», legges det opp til innkjøp av en grundig ringvirksanalyse fra fagkvalifiserte utredningsmiljø av ulike jernbanestrekninger i fylket; Narvik-Setermoen-Bardufoss, Bardufoss-Nordkjosbotn/Malangen-Tromsø, Bardufoss-Nordkjosbotn-Skibotn.

Videre har administrasjonen opplyst at siden vedtaket i fylkestinget, har Arktisk jernbaneforum jobbet aktivt med å få på plass en opplysningskampanje om jernbane. Det er gjennomført anbudsprosess, og sammen med valgt leverandør er det utarbeidet en kampanje som nå er aktiv. Kampanjen vil i hovedsak være synlig i digitale annonser i media som leder leserne til fylkeskommunens nettsider med mer informasjon. På nettsidene vises hvorfor realisering vil bidra til styrking av viktige områder for fylket og landet som totalforsvar, beredskap og samfunnssikkerhet, nærings- og samfunnsutvikling og klima og miljø.¹³

Når det gjelder vedtakets punkt 3, om å invitere Ungdommens fylkesråd inn som deltaker i Arktisk jernbaneforum, har administrasjonen opplyst at dette er gjort. Ungdommens fylkesråd har deltatt i forumets aktiviteter, både i møte og i workshop i forbindelse med utarbeidelse av kommunikasjonskampanje. Administrasjonen har opplyst at dette har vært svært positive bidrag som har styrket arbeidet for jernbane i Troms.

Revisors vurdering

Vi vurderer at ovennevnte informasjon viser at vedtakets punkt 2 og 3 er fulgt opp, og vurderer revisjonskriteriet om at *fylkeskommunedirektøren skal iverksette politiske vedtak i tråd med forutsetningene for vedtaket*, som **oppfylt** for punkt 2 og 3 i fylkestingets vedtak i sak 6/24.

¹² Opplyst av fylkeskommunen i mars 2025.

¹³ Nærmere informasjon finnes på Troms fylkeskommunes nettsider:
<https://www.tromsfylke.no/tjenester/samferdsel/jernbane-til-troms-et-trygt-valg/>

Sak 8/24 Forvaltning havbruksfondet Troms

Vedtak:

1. Fylkestinget i Troms har behandlet prinsippsak om forvaltning av havbruksfondet i Troms. Fylkestinget mener at en langsiktig fordeling av fylkeskommunens midler mellom fagområdene vil gi fylkeskommunen trygghet og handlingsrom til å planlegge aktiviteter som bygger opp under samfunnsutviklerrollen.
2. Fylkestinget vedtar fordeling av havbruksfondet mellom sektorene etter følgende nøkkel:
 - 35 % Samferdsel
 - 12,5 % Kultur og Frivillighet
 - 5 % Internasjonalt
 - 25 % Næring
 - 10 % styrking næringsfond
 - 12,5 % Kompetanse

Midlene skal brukes til samfunnsutviklingstiltak innen rammen av planer og strategier for Troms fylkeskommune.

Hovedutvalgene og fylkesutvalget gjør på basis av saksforberedelse fra fylkesdirektør endelig vedtak om hvilke tiltak som gis midler fra havbruksfondet.

3. **Fylkesdirektør bes komme tilbake til utvalget med egen sak om anbefalt prosentvis fordeling ut valgperioden. Hovedutvalgene og fylkesutvalget gjør på basis av saksforberedelse fra fylkesdirektør endelig vedtak om hvilke tiltak som gis midler fra havbruksfondet.**

Revisors funn

Vi har stilt spørsmål til administrasjonen om det er lagt frem saker for politisk behandling i tråd med vedtakets punkt 3. Administrasjonen har henvist til saker fremlagt for fylkesutvalget og hovedutvalgene i slutten av 2024 og starten av 2025.¹⁴

Fylkeskommunen mottar havbruksmidlene relativt sent på året, og revisor oppfatter at de overføres til påfølgende år. Eksempelvis at midler for 2023 disponeres i 2024. Med bakgrunn i det, oppfatter vi at sakene fremlagt for fylkesutvalg og hovedutvalg i slutten av 2024/starten av 2025 vil være styrende for bruken av midlene for 2024, og har stilt spørsmål om hva som ble lagt til grunn for bruken av midlene for 2023.

Administrasjonen har opplyst at grunnlaget for fordeling og bruk av havbruksfondet er politiske beslutninger. Det har de senere år vært en prosentvis fordeling mellom fagområdene som har variert avhengig av politiske ønsker. Fordeling av 23-midlene ble av Troms og Finnmark fylkeskommune flyttet til de respektive nye fylkene. Den faktiske fordelingen av 23-midlene ble gjort på det første fylkestinget i 2024, i sak 8/24, har administrasjonen opplyst. Videre har de opplyst at fordelingen er, foruten andre besluttende prosentsatser, likt oppbygd som i 2022 som igjen er ganske likt som i 2021.

Administrasjonen har vist til aktuelle vedtak fra Troms og Finnmark fylkesting. Vi gjengir vedtak fra 2023, som har betydning for nye Troms fylkeskommune. Vedtaket i fylkestingssak 68/23 i Troms og Finnmark fylkeskommune var:

¹⁴ Sak 141/24 og sak 32/25 for fylkesutvalget, sak 108/24 for hovedutvalg for næring, klima og miljø, sak 30/25 for hovedutvalg for helse og kultur og sak 5/25 for hovedutvalg samferdsel.

1. Havbruksfondet tildelt Troms og Finnmark fylkeskommune i 2023 knyttes til å understøtte bærekraftig utvikling av havbruksnæringen og samfunnsutvikling i Troms og Finnmark.
2. Havbruksfondsmidler vil ikke bli tildelt før mot slutten av 2023. Med bakgrunn i dette vedtar fylkestinget at havbruksfondsmidler overføres til fordeling i 2024 og fordelingen av midlene vil de nye fylkestingene beslutte.
3. Fordeling av havbruksfondsmidlene mellom nye Finnmark fylkeskommune og nye Troms fylkeskommune, skjer med basis i nøkkeltall for produksjonsutviklingen i den samlede oppdrettsnæringen i de respektive nye fylkene.

Sak 8/24 ble fremlagt for fylkestinget i mars 2024, og vedtaket er gjengitt i boksen over. Administrasjonen har opplyst at påfølgende havbruksfondsvedtak baserer seg på fordelingsnøkkelen fra fylkestingssak 8/24 med noen korrigeringer i tillegg til særskilte satsinger tatt før den prosentvise fordelingen mellom innsatsområder. Administrasjonen har opplyst at jf. fylkestingssak 8/24, ble det fremmet sak for Hovedutvalg for næring, klima og miljø og saken ble sendt videre til fylkesutvalget som vedtok endelig fordeling i sak 141/24.¹⁵

Fylkesutvalget fattet følgende vedtak i sak 141/24:

1. I henhold til fylkestingsvedtak 8/24 vedtar fylkesutvalget følgende fordeling av Troms fylkeskommunes havbruksmidler for 2024:
 - a. 15 millioner kroner settes av til et tverrfaglig reiselivsprosjekt over tre år.
 - b. 10 millioner kroner settes av til forsvarskoordinator, plan, vertskommune, samarbeid med kommuner og ekstern finansiering over tre år
 - c. 10 millioner kroner settes av til Tromsø som Europeisk ungdomshovedstad i 2025 og 2026
 - d. 5 millioner kroner settes av til Fylkesutvalget til bruk på søknader om støtte som ikke faller inn under fylkeskommunens øvrige virkemiddelordninger over to år
 - e. Resterende midler, totalt 104 millioner kroner, fordeles til fagområder og til bruk over to år slik:
 - i.35% Samferdsel
 - ii.17,5% Næring
 - iii.10% Næringsfondet
 - iv.20 % Kompetanse
 - v.12,5 % Kultur, idrett og frivillighet
 - vi.5 % Internasjonalt (regional medfinansiering av samarbeidsprosjekter)
2. Den prosentvise fordelingen mellom fagområdene foreslås som fast fordelingsnøkkel av frie midler fra Havbruksfondet i inneværende valgperiode.
3. Havbruksfondsmidlene kan nyttes som egenandel i prosjekter og tiltak eller som tilskuddsmidler.
4. Bruken av midlene følger økonomi- og delegasjonsreglementet. Utvalgene eller dets leder avgjør hvilke saker om bruk av midler fra havbruksfondet som skal saksforberedes. Avgjørelse tas på basis av saksforberedelse fra fylkeskommunedirektør av hovedutvalgene og fylkesutvalget.
5. Fylkeskommunedirektør bes komme tilbake til hovedutvalgene og fylkesutvalgene i møtene i mars med sak om prinsipper for hvordan midlene forvaltes innenfor hvert område.

¹⁵ I møte 25.11.2024.

Som det fremgår av ovennevnte vedtaket fra fylkesutvalget, gjelder dette for havbruksmidlene for 2024. Slik vi oppfatter fylkestingets vedtak i sak 8/24, innebar det at hovedutvalgene og fylkesutvalget på basis av saksforberedelse fra fylkesdirektør skulle gjøre endelig vedtak om hvilke tiltak som skulle gis midler fra havbruksfondet. Det fremgår ikke eksplisitt av vedtaket at det gjelder havbruksmidler for 2023, men vår oppfatning av vedtaket er at det er bruk av disse midlene som menes. Vi finner ikke at det er lagt frem saker for hovedutvalg og fylkesutvalg for endelig vedtak om tiltak som skulle gis midler fra havbruksfondet, basert på havbruksmidler for 2023. Ved gjennomgang av rapporten har administrasjonen gitt tilbakemelding om at «til orientering har dette vært lagt frem som enkeltsaker». Som nevnt finner ikke revisor at det er lagt frem saker om dette, og administrasjonen har i sin tilbakemelding ikke vist til saksnumre eller hvilke saker de sikter til.

Den delen av vedtaket som gjelder å komme tilbake til fylkesutvalget med egen sak om anbefalt fordeling ut perioden, er fulgt opp gjennom sak 141/24 til fylkesutvalget.

Revisors vurdering

Vi vurderer at for den delen av vedtaket som gjelder å komme tilbake med egen sak om anbefalt fordeling av havbruksmidlene ut perioden, er revisjonskriteriet om at *fylkeskommunedirektøren skal iverksette politiske vedtak i tråd med forutsetningene for vedtaket*, **oppfylt**. For den delen av vedtaket som gjelder at hovedutvalgene og fylkesutvalget på basis av saksforberedelse fra fylkesdirektør gjør endelig vedtak om hvilke tiltak som gis midler fra havbruksfondet, vurderer vi at revisjonskriteriet **ikke er oppfylt** når det gjelder bruk av midler for 2023 fra havbruksfondet.

Sak 10/24 Enkle oppgraderinger og vedlikehold internat- og skolebygg

Vedtak:

Saken sendes tilbake til administrasjon og fylkestinget ber om følgende:

- Søknadsprosessen starter på nytt. Det forutsettes dokumentert elev- og ansattemedvirkning.
- Dersom en skole søker om flere tiltak må disse settes opp etter en prioritert rekkefølge.
- Følgende kriterier for innvilget søknad i prioritert rekkefølge er:
 - 1) Tiltaket er nødvendig for å innfri krav i lov, forskrift eller retningslinjer
 - 2) Tiltaket bidrar til å forbedre elevens lærings- og bomiljø
 - 3) Tiltaket bidrar til å forbedre ansattes arbeidsmiljø
 - 4) Tiltaket er vedlikehold som vurderes som nødvendig
- Søknader skal redegjøre for hvilke kriterier tiltakene innfrir.
- Ubrukte midler overføres til neste års tildeling.

Troms fylkesting delegerer saken til hovedutvalget for kompetanse som tar endelig beslutning så snart saken er klar.

Revisors funn

Det fremgår av fylkestingets vedtak at saken delegeres til hovedutvalget for kompetanse, som tar endelig beslutning så snart saken er klar. Til møte i hovedutvalg for kompetanse i mai 2024 ble sak 14/24 *Enkle oppgraderinger og vedlikehold internat- og skolebygg* fremlagt for behandling.

Som vedlegg til saken i hovedutvalget, er en oversikt over omsøkte tiltak utarbeidet av administrasjonen. Det fremgår for det enkelte omsøkte tiltak hvilke av de fire kriteriene vedtatt av fylkestinget søknaden innfrir, og hvorvidt medvirkning fra ansatte og elever er ivaretatt. Det fremgår også hvilke søknader om tiltak administrasjonen innstiller på at innfris. Mye av denne informasjonen fremgår også av selve saksfremlegget til hovedutvalget. Det er flere vedlegg til saken, herunder søknader fra skoler og dokumentasjon på medvirkning. I saksfremlegget til hovedutvalget er nærmere informasjon om enkelte av søknadene og administrasjonens vurdering. Eksempelvis at noen søknader gjelder tiltak som faller utenom denne ordningen.

Hovedutvalget fattet vedtak i tråd med fylkeskommunedirektørens innstilling. I tillegg ble forslag fremmet i møte om fordeling av resterende beløp på kr 163 500 vedtatt.

Revisors vurdering

Etter revisors vurdering er revisjonskriteriet om at *fylkeskommunedirektøren skal iverksette politiske vedtak i tråd med forutsetningene for vedtaket*, **oppfylt** for fylkestingets vedtak i sak 10/24.

Sak 11/24 Regional kompetansestrategi 2024-2028

Vedtak:

1. Fylkestinget vedtar kompetansestrategi Troms 2024-2028.
2. **Troms fylkeskommune anerkjenner at innsatte i Tromsø fengsel også er en del av arbeidskraftressursen og fylkestinget ber fylkeskommunedirektøren komme tilbake til hovedutvalg for kompetanse med en sak om hvordan kvalifiseringstilbudene fungerer for de innsatte i fengselet.**

Revisors funn

Administrasjonen la frem orienteringssak 1/24 *Fengselsundervisning i Troms fylke* for hovedutvalg for kompetanse til deres møte i november 2024.

I saksfremlegget er redegjort for ansvarsfordeling for undervisning til innsatte i fengsel. Fylkeskommunen skal oppfylle retten til grunnskoleopplæring, forberedende opplæring for voksne og videregående opplæring for innsatte i fengsel i fylket. Fylkeskommunen har et faglig og administrativt ansvar for utdanningen i fengslene, hvor lokale videregående skoler utøver dette faglige ansvaret. I Troms fylkeskommune er det Ishavsbyen videregående skole som utover det faglige ansvaret for opplæringen i Tromsø fengsel. Per november 2024 hadde skoleavdelingen elleve ansatte fordelt på ca. 4,5 stillinger. De fleste kombinerer stillingen med undervisning av elever og voksne ved Ishavsbyen videregående skole. Det fremgår av saken at det til daglig er 10-20 innsatte som deltar i undervisningen, både på grunnskole- og videregående nivå. Antallet varierer ut fra antall fag de skal ha opplæring.

Det er i saken nærmere informasjon om innholdet i undervisningstilbudet og hva skoleavdelingen bidrar med utover selve undervisningen i aktuelle fag. Det fremgår også at Troms fylkeskommune mangler tilbud og oppfølgingsklasse/-base etter løslatelse, og at uten tilgang på slik oppfølging er det mer utfordrende for innsatte å fortsette og fullføre opplæringen etter soning. Fylkeskommunen arbeider med å etablere dette og har også søkt Utdanningsdirektoratet om økonomiske midler for å kunne finansiere et slikt tilbud.

Saken ble fremlagt som orienteringssak, og hovedutvalg for kompetanse fattet ikke vedtak i saken.

Revisors vurdering

Etter revisors vurdering er revisjonskriteriet om at *fylkeskommunedirektøren skal iverksette politiske vedtak i tråd med forutsetningene for vedtaket*, **oppfylt** for punkt 2 i fylkestingets vedtak i sak 11/24.

Sak 17/24 Behov for renovering av Tromsdalen idrettshall

Vedtak:

1. Fylkestinget erkjenner at tilstanden ved Tromsdalen idrettshall er i så dårlig stand at den må renoveres eller bygges ny på eksisterende tomt.
2. Fylkestinget ber fylkesdirektør fortsette arbeidet med blant annet tilstandsvurdering, miljøkartlegginger og annet som følge av lov og forskrifter som forberedelser til renovering, eventuelt nybygg av Tromsdalen idrettshall.
3. Fylkestinget stiller netto inntekter fra salget av Åsgårdmarka, 44,6 mill. kroner, til disposisjon til renovering eller nybygg. Dette når tilstandsvurdering og kostnadsberegninger foreligger.
4. Fylkestinget ber fylkesdirektøren komme tilbake med sak om finansiering og for å ta stilling til renovering eller nybygg. Dette når tilstandsvurdering og kostnadsberegninger foreligger.
5. Fylkestinget forutsetter at Tromsø kommune og Troms fylkeskommune dekker kostnadene i henhold til eierbrøk, det vil si 50-50 uavhengig av om hallen renoveres eller bygges ny.
6. Fylkesutvalget kan fatte vedtak i saken etter kommunelovens § 11-8 om ytterligere finansiering, og for å ta stilling til renovering eller nybygg, av hensyn til fremdriften.

Revisors funn

Det er ikke informasjon om oppfølging av dette vedtaket i fylkeskommunedirektørs rapportering på utredningsvedtak. Svar på spørsmål under fylkestingets junisamling 2024 gir informasjon om status i oppfølgingen av vedtaket på tidspunktet. Av svaret fremgår at det planlegges sak til fylkestinget i oktober 2024. Vi finner ikke at det er lagt frem sak om Tromsdalen idrettshall for politisk behandling etter dette. Vi har stilt spørsmål til administrasjonen om det er fremlagt sak for politisk behandling, eventuelt om de kan redegjøre for status i arbeidet med oppfølgingen av vedtaket.

Administrasjonen har opplyst at det ikke er lagt frem sak til fylkestinget for behandling, men at det har vært informert om Tromsdalen idrettshall og pågående arbeid i flere fylkesutvalg. Videre har administrasjonen opplyst at det vil komme sak til fylkestinget, jf. vedtakspunkt 4, når skisseprosjekt er gjennomført, og det fremkommer et reelt kostnadsestimat slik at en kan ta stilling til videre fremdrift.

I mai 2025 opplyste administrasjonen at det er gjennomført en tilstandsvurdering av Tromsdalen idrettshall, og på bakgrunn av denne er det gjennomført strakstiltak. Blant annet er to garderober renovert, og det pågår renovering av ytterligere to garderober. Det er også utført tiltak på taket, slik at vanninntrengningen er stoppet. Det arbeides med skisseprosjekt, og behovsavklaringer pågår samtidig som det er prosess med arkitekt. Etter dette må det gjøres kostnadsberegninger slik at eierne kan ta stilling til hva som skal prioriteres videre.

Revisors vurdering

Revisor vurderer revisjonskriteriet om at *fylkeskommunedirektøren skal iverksette politiske vedtak i tråd med forutsetningene for vedtaket*, som **til dels oppfylt**. Etter revisors vurdering har det blitt jobbet med oppfølging av vedtaket. Fylkestinget har i sitt vedtak besluttet at fylkesutvalget kan fattet vedtak i saken etter kommunelovens hastebestemmelse for å sikre fremdrift i saken. Dette tilsier at det var en forventning om rask fremdrift i arbeidet. Administrasjonen har gitt informasjon til fylkesutvalget om arbeidet med Tromsdalen idrettshall i flere møter. Tatt i betraktning tiden som har gått siden fylkestinget fattet vedtaket, og forventningen som er gitt uttrykk for i fylkestingets vedtak mht. fremdrift, burde fylkestinget etter revisors vurdering også fått informasjon om status i oppfølgingen av vedtaket.

Sak 18/24 Disponering av netto salgsgevinst - Åsgårdmarka

Vedtak:

1. Fylkestinget er orientert om at samlet netto gevinst er kr 68 643 410,20 etter salg av Åsgårdmarka.
2. Fylkestinget ber fylkesdirektør om å følge opp at netto gevinst etter salg av Åsgårdmarka fordeles mellom Troms og Finnmark fylkeskommuner etter tidligere eierbrøk 65/35.
3. Fylkestinget setter av Troms sin netto gevinst etter salg av Åsgårdmarka som del av finansiering til renovering av Tromsdalen idrettshall, alternativt til nybygg dersom dette blir aktuelt.

Revisors funn

Av regnskapet til Troms fylkeskommune fremgår at fylkeskommunen mottok pengene for salg av Åsgårdmarka tidlig i februar 2024. Det er i regnskapet inntektsført kr 68 998 510 for salg av Åsgårdmarka. Videre er det utgiftsført kr 24 025 193, som er Finnmark fylkeskommunes andel. Samme beløp er inntektsført i Finnmark fylkeskommunes regnskap i 2024.

Det er en liten differanse mellom beløp angitt i fylkestingets vedtak og det inntektsførte beløpet fra salget. Det inntektsførte beløpet er om lag kr 350 000 høyere. I fylkestingets vedtak er vist til hva som er samlet *netto gevinst* etter salget, og vi legger til grunn at differansen knytter seg til at det også har vært noen utgifter i forbindelse med salget. Administrasjonen har bekreftet dette og at utgift blant annet var meglerhonorar. Beløpet som er overført til Finnmark fylkeskommune utgjør 35 % av beløpet som er angitt som netto salgsgevinst i saken.

Revisors vurdering

Revisor vurderer revisjonskriteriet om at *fylkeskommunedirektøren skal iverksette politiske vedtak i tråd med forutsetningene for vedtaket*, som **oppfylt** for fylkestingets vedtak i sak 18/24.

Sak 28/24 Endring av leieforhold samferdsel sine kontorer på Finnsnes

Vedtak:

1. Fylkestinget viser til fylkeskommunens leieavtale med Kunnskapsparken Senja AS, for lokaler som i dag benyttes av samferdselsetaten.
2. Fylkestinget godkjenner at avtaleforholdet utvides i forbindelse med flytting til nye lokaler på Finnsnes, slik at avtalen vil gjelde i 10 år fra innflyttingsdato. Fylkestinget godkjenner at oppsigelsesadgangen frafalles i forbindelse med forlengelsen.
3. Fylkeskommunedirektøren gis fullmakt til å gjennomføre utvidelsen av leieavtalen.
4. Fylkestinget ber fylkeskommunedirektøren innarbeide en oppsigelsesklausul som kan tre inn ved større endringer i organiseringen av samferdselssektoren og påfølgende redusert behov for kontorlokaler, slik at leieavtalen kan sies opp med 12 måneders varsel.

Revisors funn

Endringen av leieavtalen knytter seg til endring av lokaler til et bygg som var i oppstartsfasen med oppføring på tidspunktet saken ble behandlet. Administrasjonen har opplyst at ny leieavtale med Kunnskapsparken Senja ble inngått 6. juni 2024. Revisor har fått leieavtalen, og denne er gjeldende i ti år fra overtakelse av leieobjektet, jf. vedtakets punkt 2.

I vedtakets punkt 4 ba fylkestinget fylkeskommunedirektør innarbeide en oppsigelsesklausul. I avtalen inngår en mulighet for å avslutte leieforholdet: «Etter at leieforholdet har løpt i minst 5 år, kan Leietaker si opp leieforholdet, med den saklige begrunnelse at det er besluttet gjennomført større endringer i Leietakers virksomhet (organiseringen av samferdselssektoren) og dette leder til et påfølgende redusert behov for arealer. I et slikt tilfelle kan Leieforholdet sies opp med 12 måneders skriftlig varsel til utleier.»

Revisors vurdering

Vi vurderer revisjonskriteriet *fylkeskommunedirektøren skal iverksette politiske vedtak i tråd med forutsetningene for vedtaket* som **oppfylt** for fylkestingets vedtak i sak 28/24.

Vedtak fattet i fylkestingssamling i juni 2024

Sak 47/24 Videre håndtering av «Forprosjekt for bygging av nye Nord-Troms videregående skole»

Vedtak:

1. Fylkestinget ber fylkeskommunedirektør om å gå i dialog med Nordreisa kommune for å se på hvilke muligheter som foreligger for erverv av tomt til nytt skolebygg.
2. Fylkestinget ber fylkeskommunedirektøren om å gå i dialog med mulige eiendomsbesittere dersom kommunen ikke har egnede tomtearealer til disposisjon.
3. Fylkestinget ber fylkeskommunedirektøren gå i gang med nødvendige undersøkelser og kartlegginger på eksisterende tomt.
4. Fylkestinget får ny sak til behandling der det tas endelig stilling til om hvor videregående skole skal bygges, eller om eksisterende skole skal rehabiliteres.
5. Fylkestinget ber fylkeskommunedirektøren utrede behovet for et internat i tilknytning til byggingen av nytt skolebygg. Innen utgangen av 2024 legges det fram en sak til fylkestinget som omhandler dette, og som også viser utviklingspotensialet for skolen dersom det bygges et internat.

Revisors funn

Til fylkestingets samling i desember i 2024 la administrasjonen frem sak 90/24 *Elevboliger i tilknytning til nytt skolebygg ved Nord-Troms videregående skole, skolested Storslett*. Saken er oppfølging av punkt 5 i vedtaket. I saksfremlegget til fylkestinget er redegjort for forhold som taler både for og mot etablering av fylkeskommunale boliger. Det er også informasjon om utviklingspotensialet for skolen dersom det bygges elevboliger. Her er belyst at elevboliger vil gi forutsigbar og økonomisk gunstig situasjon for borteboende elever, at skolen vil ha bedre mulighet til å følge opp borteboende elever og muligheter i forbindelse med fleksible opplæringsløp. Fleksible opplæringsløp kan være en løsning som bidrar til at små skolesteder i distriktene med fremtidig synkende elevtall, kan opprettholde nødvendig bredde i opplæringstilbudet sett i forhold til kompetansebehovet i regionens nærings- og arbeidsliv. Ved eventuell innføring av slike fleksible opplæringsløp, kan elevboliger som skolen selv disponerer muliggjøre samlingsbasert opplæring i fellesfag.

Vi har bedt administrasjonen om kort informasjon om status i arbeidet med oppfølgingen av vedtaket for øvrig. Våren 2025 opplyste administrasjonen at det foregår nødvendige undersøkelser og kartlegginger på eksisterende tomt, jf. vedtakets punkt 3. Når disse er gjennomført er planen å lage sak til fylkestinget for behandling i oktober 2025.

Revisors vurdering

Opplysningene fra administrasjonen tilsier at vedtakets punkt 1-3 er fulgt opp/under oppfølging. Vedtakets punkt 5 er fulgt opp gjennom sak til fylkestinget innen utgangen av 2024 med vurderinger av bygging av elevboliger i tilknytning til byggingen av ny skole. Vi vurderer at for disse delene av vedtaket er revisjonskriteriet om at *fylkeskommunedirektøren skal iverksette politiske vedtak i tråd med forutsetningene for vedtaket*, **oppfylt**. Når det gjelder vedtakets punkt 4 har vi **ikke grunnlag** for å vurdere oppfølgingen av dette, da arbeidet ikke er ferdigstilt og sak ikke er fremlagt for fylkestinget. Etter revisors syn er det naturlig at oppfølgingen av vedtaket tar noe tid.

Sak 50/24 Blåfondet – Forslag til nye vedtekter

Vedtak:

- 1. Fylkestinget ber fylkesdirektøren om å utarbeide forslag til program for strategisk bruk av fondet.**
- 2. Program til strategisk bruk av fondet vedtas av fylkesutvalget.**
- Fylkestinget vedtar følgende vedtekter for Blåfondet, som skal være gjeldende fra vedtakets dato:
[...]
- Fylkestinget forutsetter at allerede innkomne søknader til Blåfondet behandles så raskt som mulig og senest innen utgangen av april.

Revisors funn

Administrasjonen har opplyst at det ikke er utarbeidet nytt program for strategisk bruk av fondet, men det er planlagt å legge det frem for fylkesutvalget våren 2025 sammen med forslag til nye vedtekter for fondet. Begge de tidligere konsesjonene er tildelt på nytt fra Fiskeridirektoratet med nye betingelser. Derfor skal det behandles nye vedtekter for fondet og nytt program.

Revisors vurdering

Vedtaket er per primo april 2025 ikke fulgt opp. Administrasjonen har opplyst at det er gjort ny tildeling av konsesjoner som innebærer nye betingelser, og at det derfor skal behandles nye vedtekter og nytt program. Vi vurderer dette som relevant årsak til at vedtaket ikke er fulgt opp enda. Og har dermed **ikke grunnlag** for å vurdere den nærmere oppfølgingen av vedtakspunktene 1 og 2 i sak 50/24.

Sak 52/24 Høringsuttalelse – forslag til reviderte statlige planretningslinjer for klima og energi

Vedtak:

Vedtaket er i 18 punkter og gjengis ikke.

Revisors funn

Av Miljødirektoratets hjemmeside fremgår at høringsuttalelse (fylkestingets vedtak) fra Troms fylkeskommune ble innsendt 10.6.2024.

Revisors vurdering

Vi vurderer revisjonskriteriet om at *fylkeskommunedirektøren skal iverksette politiske vedtak i tråd med forutsetningene for vedtaket*, som **oppfylt** for fylkestingets vedtak i sak 52/24.

Sak 63/24 Finansielle nøkkeltall økonomiplan 2025-2028

Vedtak:

1. Det settes i gang en langsiktig prosess for å styrke fylkeskommunens finansielle situasjon slik at netto driftsresultat styrkes. På sikt bør netto driftsresultat opp på TBUs anbefaling om 4 prosent. Reelt nivå i økonomiplanen er så vidt over null. For å nå TBUs anbefalte nivå og fylkestingets vedtatte målsetting må netto driftsresultat økes med 200-250 mill. kroner. Prosessen bør omfatte både drift og renter/avdrag.
2. Fylkestinget ber fylkeskommunedirektøren om å vurdere et mål for egenkapitalgrad i investeringer, og bes komme med eventuelt forslag til et slikt mål i forbindelse med budsjett- og økonomiplan.
3. Fylkestinget viser til finansielle måltall vedtatt av fylkestinget i budsjett og økonomiplan i sak 56/23 punkt 4, og mener disse skal ligge til grunn i utarbeiding av budsjett og økonomiplan for 2025-2028.

Revisors funn

I vedtakspunkt 2, ba fylkestinget fylkeskommunedirektøren om å vurdere et mål for egenkapitalgrad i investeringer, og å komme med eventuelt forslag til slik mål i forbindelse med budsjett- og økonomiplan. I fylkeskommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplan 2025-2028 er mål for egenkapitalgrad omtalt. Det fremgår at mål for egenkapitalgraden ikke er vurdert, men at fylkeskommunedirektøren har lagt inn nesten kr 340 millioner i egenkapital i form av driftsmidler i 2025.

I vedtakspunkt 3 viste fylkestinget til tidligere vedtatte finansielle måltall, og ba om at disse ble lagt til grunn i utarbeidelse av budsjett og økonomiplan for 2025-2028. De finansielle måltallene vedtatt i sak 56/23 var:

- Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsutgifter økes til anbefalte 4 prosent over tid

- Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter skal ikke overstige 100 prosent i utgangen av kommende økonomiplanperiode
- Langsiktig mål for gjeldsgrad er maksimalt 90 prosent
- Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsutgifter skal være 5 prosent over tid

De samme økonomiske måltallene fremgår av fylkeskommunedirektørens innstilling i sak om budsjett og økonomiplan 2025-2028.

Revisors vurdering

Vi finner at vedtakets punkt 3 er fulgt opp. Når det gjelder vedtakets punkt 2 er det ikke fullt ut fulgt opp, da fylkeskommunedirektøren ikke hadde vurdert mål for egenkapitalgraden i investeringer. Vi vurderer at revisjonskriteriet om at *fylkeskommunedirektøren skal iverksette politiske vedtak i tråd med forutsetningene for vedtaket*, **til dels er oppfylt**.

Sak 67/24 Fv91 Ullsfjordforbindelsen

Vedtak:

1. Fylkestinget tar status i sak Fv.91 Ullsfjordforbindelsen til orientering.
2. Fylkestinget ber fylkeskommunedirektøren komme tilbake med en tidsplan for reguleringsplanarbeidet for Ullsfjordforbindelsen, og alternativer for realisering av forbindelsen senest til fylkestinget i desember.

Revisors funn

Til fylkestingets samling i desember 2024, la fylkeskommunedirektøren frem sak 108/24 om reguleringsplanarbeidet for Ullsfjordforbindelsen – tidsplan og alternativer.

I saksfremlegget til fylkestinget står at fylkeskommunedirektøren i etterkant av fylkestingsvedtak 67/24 tok en gjennomgang av regional plan for Ullsfjordforbindelsen og konsekvensutredninger som ble utført i tilknytning til planarbeidet. Videre tok fylkeskommunedirektøren kontakt med Lyngen kommune, Tromsø kommune og Kommunal- og distriktdepartementet for avklaringer angående innvendinger fra Sametinget og råd i forhold til videre planprosess. Det ble avholdt møter med samtlige, og fylkeskommunedirektøren hadde mottatt synspunkter per brev, som lå vedlagt saken til fylkestinget.

Utfra dette så fylkeskommunedirektøren flere mulige alternativer for videre prosess med planarbeid. I saken er redegjort for tre alternativer for videre realisering av Ullsfjordforbindelsen, med en grov tidsplan for reguleringsplanarbeidet:

- Alternativ 1: Kommunedelplan og reguleringsplan. Tidsplan 6-8 år
- Alternativ 2: Reguleringsplan med trasé innenfor båndleggingssone
- Alternativ 3: Reguleringsplan med konsekvensutredning av alternative traseer utenfor båndleggingssonen

Det er oppgitt fordeler og ulemper ved alle de tre alternativene i saksfremlegget, og redegjort nærmere for hva de innebærer. Det er også nærmere informasjon om prosjektet Ullsfjordforbindelsen og forhold og forutsetninger med relevans for alle alternativene. Det er også redegjort for økonomiske konsekvenser og finansiering.

Under «fylkeskommunedirektørens konklusjon» står at fylkeskommunedirektøren vil understreke at det er en svært krevende økonomisk situasjon for samferdselsområdet. Og at det

er utfordrende å anbefale å gå videre med prosjektet, med bakgrunn i de store reguleringsmessige og finansielle usikkerhetene som det er redegjort for i saken. På grunn av stor usikkerhet og potensielt store økonomiske konsekvenser for fylkeskommunen, vil fylkeskommunedirektøren anbefale at det gjennomføres en kvalitetssikringsprosess etter samme modell som kravene til store statlige prosjekter. Prosessen må ha fokus blant annet på kvalitetssikring av kostnader av trasealternativene, mulighetsstudie inklusiv finansieringskonseptene, før fylkestinget tar stilling til om man skal gå videre med kommunedelplan eller reguleringsplan for arbeidet, står det i saksfremlegget.

I sitt vedtak i sak 108/24, ba blant annet fylkestinget om en sak hvor det opprettes et arbeidsutvalg for å definere hva som skal til for å gjøre Ullsfjordforbindelsen gryteklar med oppstart i starten av 2026. Fylkestinget ba også om at det gjennomføres en mulighetsstudie og kvalitetssikring etter modell for store statlige prosjekter.

Administrasjonen har opplyst at sak om mandat og oppnevning av arbeidsutvalg kommer til behandling i fylkestinget i juni. Det er også inngått kontrakt med konsulent om utredning.

Revisors vurdering

I tråd med fylkestingets vedtak, la fylkeskommunedirektør frem sak om tidsplan og alternativer for realisering av Ullsfjordforbindelsen. Saken ble fremlagt innen fristen satt av fylkestinget. Vi vurderer at revisjonskriteriet om at *fylkeskommunedirektøren skal iverksette politiske vedtak i tråd med forutsetningene for vedtaket*, er **oppfylt**.

Vedtak i fylkestingssamling i oktober 2024

Sak 71/24 Budsjettoppfølging per 15.8.2024 - Drift

Vedtak:

[...]

Verbalpunkt budsjettoppfølging drift:

Reiselivet i Troms er i sterk vekst. Fylkeskommunen har som samfunnsutvikler en tilretteleggende rolle i Troms. Fylket er en stor tjenesteleverandør innenfor infrastruktur og kollektiv, museum og kompetanse, samt en virkemiddelaktør innenfor egne næringsmidler og som eier i Nordnorsk reiseliv og Innovasjon Norge.

Fylkestinget ber fylkeskommunedirektør sette ned et tverrsektorielt prosjekt som har som mål å samordne og avklare fylkeskommunens innsats for å tilrettelegge for reiseliv i Troms. Prosjektet bør ta for seg dagens innsats, mulighetsrom for nye innsatsområder, undersøke destinasjonsstrukturens funksjonalitet og utarbeide handlingsprogram til reiselivsstrategien vedtatt i desember 2023.

Fylkestinget ber om at det legges frem en fremdriftssak til fylkesutvalget i desember.

Revisors funn

Til fylkesutvalgets møte i desember 2024 ble fremlagt sak om etablering av tverrsektorielt reiselivsprosjekt.¹⁶ Denne saken er oppfølging av ovennevnte vedtak, i tillegg til oppfølging av vedtak som gjaldt støtte til Reistadløpet. Fylkesutvalget hadde også i sak om fordeling av

¹⁶ Sak 151/24.

Havbruksfondet 2024 (sak 141/24) vedtatt å sette av kr 15 millioner til et tverrfaglig reiselivsprosjekt over tre år.

I saken er redegjort for mål for, organisering av, fremdriftsplan for og finansiering av tverrsektorielt reiselivsprosjekt. Det fremgår av saken at det er lagt til grunn at det skal være et internt prosjekt, men at det etter hvert må kobles på eksterne parter der det er relevant.

Av saksfremlegget fremgår at økningen i turismen i Troms de siste årene både gir muligheter og utfordringer for regionen, samtidig som det kan utfordre tjenestetilbudet til fylkeskommunen. Eksempler er økt etterspørsel på ferger i høysesongen og ekstra slitasje på noen veistreknings og behov for toalett, venterom mv.

Prosjektet skal bidra til en mer koordinert innsats fra fylkeskommunen for konkret å løse noen av de utfordringene som det økte reiselivet medfører for de fylkeskommunale tjenestene. Det skal i prosjektet ses på destinasjonsstrukturen i fylket og utarbeides en handlingsplan for reiselivsutviklingen. Prosjektet skal koordinere den samlede innsatsen for reiselivet som er initiert av Troms fylkeskommune. Hvordan en eventuell besøksskatt bør brukes for bedre tilrettelegging av infrastruktur for turistene, vertskommunene og fylkeskommunen skal også ha fokus i prosjektet.

I saksfremlegget står at gitt tiden som har vært til rådighet, har det ikke vært mulig å komme med en mer detaljert prosjektbeskrivelse, og at det vil jobbes videre med detaljering av prosjektet etter konstituerings av arbeidsgruppen.

Revisors vurdering

I tråd med fylkestingets vedtak ble det etablert tverrsektorielt prosjekt, og det ble fremlagt sak om fremdrift til fylkesutvalget i desember 2024. Vi vurderer at revisjonskriteriet om at *fylkeskommunedirektøren skal iverksette politiske vedtak i tråd med forutsetningene for vedtaket*, er **oppfylt**.

Sak 73/24 Elektrifisering av sambandet Refsnes - Flesnes

Vedtak:

1. Fylkestinget ber om at sak 73/24 sendes tilbake og ber om at fylkeskommunedirektør kvalitetssikrer saksfremlegget og tilhørende notater og oppdaterer saken om nødvendig.
2. Fylkeskommunedirektøren bes også gjennomføre dialog med vertskommunen i forbindelse med kvalitetssikringen.

Revisors funn

Under fylkestingets samling i desember 2024 ble sak 93/24 om elektrifisering av sambandet Refsnes-Flesnes behandlet. I saksfremlegget står at saken er oppfølging av fylkestingets vedtak punkt 1, og at det er gjennomført dialog med vertskommunen (punkt 2).

Det står i saksfremlegget at fylkeskommunedirektøren har fått gjennomført en juridisk vurdering av hvorvidt det er operatør eller fylkeskommunen som har ansvaret for fergekaiene som følge av elektrifiseringen. Den juridiske vurderingen konkluderer med at det er operatør som har dette ansvaret, noe som endrer de økonomiske konsekvensene for alternativene.

Fylkeskommunedirektøren vurderer i saksfremlegget fire alternativer:

- 1) Avbestilling av elektrifisering Refsnes-Flesnes

- 2) Gjennomføre elektrifisering av Refnes-Flesnes som vedtatt
- 3) Endring av elektrisk drift ved lading kun på en side (Flesnes)
- 4) Endring av kontraktens varighet (5 år) slik at man kan ta stilling til evt. elektrifisering til etter at ny E10 er ferdigstilt

I saksfremlegget er nærmere redegjørelse for de fire alternativene. Fylkeskommunen hadde gjennomført møte med Kvæfjord kommune (vertskommunen), og innspill fra kommunen var vedlagt saken. Kommunen ønsker elektrifisering av sambandet.

Fylkeskommunedirektørens anbefaling, var at sambandet elektrifiseres. Økonomiske vurderinger viste at det er rimeligere å elektrifisere enn å avbestille elektrifiseringen. Videre anbefalte fylkeskommunedirektøren at valg av lading på en eller begge sider, besluttet i videre prosess med Torghatten Nord og nettleverandør.

Fylkestinget vedtok innstillingen fra fylkeskommunedirektør, altså at sambandet elektrifiseres.

Revisors vurdering

Vi vurderer revisjonskriteriet om at *fylkeskommunedirektøren skal iverksette politiske vedtak i tråd med forutsetningene for vedtaket*, som **oppfylt** for fylkestingets vedtak i sak 73/24.

Sak 75/24 Eierstrategi Bredbåndsfylket AS

Vedtak:

1. Fylkestinget har behandlet sak om igangsetting av arbeid med eierstrategi for Bredbåndsfylket AS.
2. Fylkestinget ber fylkeskommunedirektøren om å igangsette et arbeid med eierstrategi og vurdering av behovet for ny eller oppdatert aksjonæravtale for Bredbåndsfylket AS.
3. Fylkestinget forutsetter at de øvrige eierne inviteres til samarbeid og ber om at det blir gjort en verdivurdering av selskapet samtidig.
4. Fylkeskommunedirektøren bes komme tilbake til fylkestinget med hensyn til inndekning av kostnader til utarbeidelse av eierstrategi i forbindelse med budsjett og økonomiplan/budsjettoppfølgingen.
5. Fylkeskommunedirektøren legger frem en sak for fylkesutvalget til møtet 29.oktober om å sette ned en arbeidsgruppe og et forslag til mandat for arbeidsgruppen, for å utarbeide ny eierstrategi til Bredbåndsfylket.
Fylkeskommunen er sekretariat for arbeidsgruppen.
Fylkestinget delegerer myndighet til fylkesutvalget for å vedta et mandat og å nedsette en arbeidsgruppe for utarbeidelse av eierstrategi.
6. Fylkestinget ber om at behovet for selskapet i fremtiden, herunder fylkeskommunens rolle som eier, vurderes og avklares gjennom arbeidet med eierstrategien.

Revisors funn

Det fremgår av vedtakets punkt 5 at fylkeskommunedirektøren til fylkesutvalgets møte i oktober, skulle legge frem sak om å sette ned arbeidsgruppe for å utarbeide ny eierstrategi for Bredbåndsfylket. I fylkesutvalgets møte 29.10.24 ble dette lagt frem, under sak 121/24.

Fylkesutvalget fattet følgende vedtak i sak 121/24:

1. *Fylkesutvalget i Troms har behandlet sak om fastsetting av mandat og utnevning av arbeidsgruppe som skal komme med en anbefaling til Troms fylkesting til eierstrategi for Bredbåndsfylket AS.*
2. *Fylkesutvalget i Troms fastsetter følgende mandat for arbeidsgruppen;*

- A. Arbeidsgruppen skal utarbeide en helhetlig og fremtidsretta strategi for Troms fylkeskommunes eierskap i Bredbåndsfylket AS, herunder hvordan fylkeskommunen skal benytte seg av selskapets tjenester i utvidet egenregi i fremtiden.
- B. Arbeidsgruppen skal vurdere behovet for at selskapet har en aksjonæravtale og evt. revidert aksjonæravtale, basert på de endringer i rammebetingelser og teknologi som selskapet står ovenfor.
- C. Arbeidsgruppen skal vurdere omfang av, og presisere omfang av en bestilling av en ekstern verdivurdering av selskaper, både som fortsatt offentlig eid selskap og alternativt som privatisert dersom arbeidsgruppen skulle komme frem til at det er ønskelig å avvikle det offentlige eierskapet.
- D. Arbeidsgruppen skal særskilt vurdere selskapets rolle og plass i sikkerhets- og beredskapsmessig henseende knyttet til fylkets kommunikasjonsstruktur.

Fylkeskommunens administrasjon er sekretariat for arbeidsgruppen.

- 3. Fylkesutvalget oppnevner en arbeidsgruppe som består av 5 medlemmer.
- 4. Fylkesutvalget oppnevner følgende medlemmer:
 - a. Eirik L. Mevik (Ap,), leder
 - b. Anni Skogman (Frp), nestleder
 - c. Håkon Vahl (H)
 - d. Nils Einar Samuelsen (KrF)
 - e. Marlene B. Bråthen (Sp)
- 5. Det opprettes en referansegruppe. Referansegruppen skal bestå av 5 medlemmer som velges basert på innspill fra de øvrige eierne.
- 6. Underveis i arbeidet skal de øvrige kommunene inviteres til å gi innspill.

Revisor oppfatter av fylkesutvalgets vedtak at det er arbeidsgruppen som skal utarbeide eierstrategi, vurdere behovet for aksjonæravtale og skal ivareta bestilling av ekstern verdivurdering av selskapet, og dermed følge opp disse delene av fylkestingets vedtak.

Fylkestinget ba i vedtakspunkt 4 i sak 75/24 fylkeskommunedirektøren om å komme tilbake til inndekning av arbeidet i forbindelse med budsjett og økonomiplan. Dette finner vi at er fulgt opp gjennom at «Eierstrategi Bredbåndsfylke» er lagt inn som nytt tiltak i budsjett og økonomiplan 2025-2028, med kr 1 million i 2025.

Vi har spurt administrasjonen om øvrige eiere er invitert inn i samarbeidet, og de har opplyst at representanter fra eierne er med i arbeidsutvalg og referansegruppe.

Revisors vurdering

Etter revisors vurdering er revisjonskriteriet om at *fylkeskommunedirektøren skal iverksette politiske vedtak i tråd med forutsetningene for vedtaket* **oppfylt** for fylkestingets vedtak i sak 75/24.

Sak 80/24 Hovedlinjer for bestillingstransport i Troms

Vedtak:

1. Fylkestinget har vurdert fremtidens bestillingstransport i Troms
2. Fylkestinget mener det er potensial for et bedre rutetilbud, kvalitetsheving og effektivisering av offentlig ressursbruk på bestillingsbaserte transporttjenester. Dette vil særlig være aktuelt for innbyggere som ikke bor i bynære strøk. Omstilling av slike tjenester kan også bidra til bedre kontrakter for leverandørmarkedet.
3. Fylkestinget ber om at det utarbeides et konsept for offentlig bestillingstransport der det også er mulig å innlemme andre offentlige tjenester enn fylkeskommunal bestillingstransport. Involvering av relevante aktører er veldig viktig. Konseptet skal inneholde forslag til omfang, type transporttjenester, ansvar og organisering, planlegging, gjennomføring og finansiering.
4. Fylkeskommunal bestillingstransport skal i størst mulig grad benytte verktøy fra Svipper for planlegging, bestilling og betaling av reisen.
5. Dersom det ligger til rette for det, får fylkeskommunedirektøren fullmakt til å gjennomføre mindre prøveprosjekt(er) for å teste ulike forhold ved et slikt nytt konsept.
6. Fylkestinget er positiv til at det søkes eksterne midler til prosjektet.
7. Fylkestinget ber om at lokale SMB-tilbydere, med lokalkunnskap, ivaretas i prøveprosjektene.

Revisors funn

Vi har spurt administrasjonen om redegjørelse for status i arbeidet med oppfølgingen av dette vedtaket. Administrasjonen har opplyst følgende:

- Administrasjonen fikk bevilget midler fra Troms Holdning AS til prosjektledelse og gjennomføring av piloter.
- Det er rekruttert en dedikert prosjektleder som har oppstart i mai 2025.
- Dialog og involvering av kommuner og de ulike IPR (interkommunale politiske råd) er igangsatt.

Administrasjonen har vist til at dette innebærer at de er i oppstartsfasen av et omfattende og sammensatt forprosjekt/konsept som også krever teknologisk utvikling. Videre har de vist til at prosjektet omfatter all fylkeskommunal bestillingstransport, herunder også «trygt hjem for en 50-lapp», som er ment å inngå i det felles systemet for bestillingstransport. Administrasjonen har opplyst at slik «trygt hjem for en 50-lapp» fungerer i dag, omfattes ikke ungdommens behov for transport til fritidsaktiviteter på hverdager. I tillegg kommer kjøp av andre offentlige transporttjenester.

Revisors vurdering

Med bakgrunn i at arbeidet med oppfølgingen av vedtaket ikke er ferdigstilt, har vi **ikke grunnlag** for å vurdere revisjonskriteriet om at *fylkeskommunedirektøren skal iverksette politiske vedtak i tråd med forutsetningene for vedtaket*. Det er etter revisors vurdering naturlig at oppfølgingen av vedtaket ikke er ferdigstilt, da det er et relativt stort vedtak som skal følges opp.

Sak 82/24 Stedsuavhengige arbeidsplasser i Troms fylkeskommune

Vedtak:

1. Troms fylkeskommune åpner for stedsuavhengige arbeidsplasser for fylkeskommunalt ansatte, både ved tilsetning og ved allerede eksisterende ansettelsesforhold. Retningslinjer for ordningen fastsettes av fylkeskommunedirektør, etter drøfting med tillitsvalgte.
2. Ordningen skal evalueres av partene om ett år.

Revisors funn

Vi har fra administrasjonen fått tilsendt retningslinjer for ordningen med stedsuavhengige arbeidsplasser samt dokumentasjon på at disse ble drøftet med tillitsvalgte. Retningslinjen ble drøftet med tillitsvalgte i medbestemmelsesmøte 30.10.2024. Retningslinjen ble endelig godkjent 24.1.2025 og er lagt ut i kvalitetssystemet til fylkeskommunen.

Retningslinjene for stedsuavhengige arbeidsplasser gjelder i første omgang for arbeidstakere i sentraladministrasjonen. Det er etter ordningen kun mulig å ha stedsuavhengig arbeidsplass innenfor Troms fylke. Den stedsuavhengige arbeidsplassen kan enten være i kontorfellesskap, annet kontorsted enn det kontorstedet arbeidstakeren organisatorisk tilhører eller hjemmekontor. Det er i retningslinjene informasjon om hjemmekontor, nærmeste leder/arbeidsgiver, arbeidsmiljø, rekruttering/endring av stilling, økonomiske utgifter, plikter på stedsuavhengig arbeidsplass og skatt og forsikring. Det er også angitt hva som skal vurderes før en benytter stedsuavhengig arbeidsplass, i prioritert rekkefølge. Det er opptil etatssjef i samråd med avdelingsleder og eventuelt seksjonsleder å bestemme om den aktuelle stillingen skal være stedsuavhengig eller ikke.

Revisors vurdering

Vi vurderer revisjonskriteriet om at *fylkeskommunedirektøren skal iverksette politiske vedtak i tråd med forutsetningene for vedtaket* som **oppfylt** for fylkestingets vedtak i sak 82/24. Vedtaket viser også til at ordningen skal evalueres etter ett år, og ordningen har ennå ikke virket i ett år.

Vedtak i fylkestingssamling i desember 2024

Sak 95/24 Gratis ferge i Troms

Vedtak:

1. Fylkestinget tar saken til orientering.
2. Bortfall av inntekter som følge av gratis ferge er ikke fullt ut finansiert fra staten og ordningen har skapt kapasitetsproblemer om bord på ferger og fergeleier. Fylkestinget ber sentrale myndigheter om å sørge for full kompensasjon av ordningen med gratis ferge.
3. Troms fylkeskommune ber Samferdselsdepartementet å delegere myndighet for tildeling av fortrinnsrett på fylkesvegferger til fylkeskommunene, ref. «Forskrift om transport med ferje» § 3.
4. Fylkeskommunedirektøren bes komme tilbake til hovedutvalg for samferdsel med forslag til modell for etablering av en ordning med pendlerpass i Troms. Det jobbes videre med å etablere en ordning med plassreservasjon for kjøretøyer på de fergesamband der dette er praktisk gjennomførbart.

Revisors funn

Vedtakspunktene 2 og 3 retter seg mot sentrale myndigheter. Vi har bedt om eventuell dokumentasjon på oppfølgingen av vedtakene. Administrasjonen har opplyst at brev til sentrale myndigheter med oppfølging av saken vil følges opp i første tertial 2025. På oppfølgingsspørsmål om det er administrasjonen eller politisk ledelse som følger opp henvendelse til sentrale myndigheter/departement, viste administrasjonen til at vedtakets punkt 2 er fulgt opp gjennom innspill til statsbudsjettet.

Innspill til statsbudsjettet 2026 fra Troms fylkeskommune ble behandlet av fylkesutvalget i sak 15/25, og følgende inngår i vedtaket:

«Troms fylkeskommune viser til at Stortinget har innført ordningen med gratis ferger. Vi vil påpeke at ordningen ikke er fullfinansiert, og har gitt fylkeskommunen økonomiske konsekvenser. Troms fylkeskommune forventer at tilbudet skal fullfinansieres.»

Når det gjelder vedtakets punkt 3, har administrasjonen opplyst at dette er delegert til hovedutvalgsleder å følge opp, og at administrasjonen bistår.

Vedtaket i sak 95/24 ble fattet i fylkestingssamling i desember, og revisor antar vedtakspunkt 4 fremdeles er under oppfølging. Vi har spurt om administrasjonen har anslag på når sak om forslag til modell for etablering av en ordning med pendlerpass kan forelegges hovedutvalg for samferdsel, og det har administrasjonen opplyst at de ikke har.

Revisors vurdering

Ut fra opplysningene fra administrasjonen, er ikke vedtakspunktene ferdig fulgt opp enda, og revisor har derfor **ikke grunnlag** for å vurdere oppfølgingen. Vedtaket ble fattet i desember 2024, og det har vært begrenset med tid til å følge opp vedtaket. Vedtakets punkt 3 skal følges opp politisk, og revisor gjør ikke vurderinger av det politiske arbeidet.

5.3 Oppsummering og konklusjon

Totalt har vi valgt ut 27 fylkestingsvedtak for nærmere undersøkelse og vurdering av administrasjonens iverksettelse av vedtakene. De fleste vedtak består av flere deler/punkter. For flere av vedtakene har vi undersøkt oppfølging av deler av vedtaket, altså enkelte av vedtakspunktene.

Våre vurderinger av oppfølgingen av det enkelte vedtak er presentert løpende i kapittel 5.2. Vi har vurdert at flertallet av de undersøkte vedtakene/vedtakspunktene er iverksatt av fylkeskommunedirektøren i tråd med forutsetningen for vedtaket. Det er ikke alle vedtakspunkter vi har grunnlag for å vurdere oppfølgingen av (syv vedtakspunkter). Hvor lang tid det kan forventes å ta før et vedtak er fullt ut iverksatt, avhenger av hva vedtaket gjelder. I de tilfellene hvor vi ikke har grunnlag for å vurdere iverksettelsen, er det med bakgrunn at vi anser det som naturlig at iverksettelsen av disse vedtakene tar tid og ikke er ferdig fulgt opp enda.

Det er også vedtakspunkter vi vurderer at ikke fullt ut er iverksatt i tråd med forutsetningene i vedtaket. Syv vedtakspunkter har vi vurdert at fylkeskommunedirektøren ikke har iverksatt i tråd med forutsetningene for vedtaket. Flertallet av disse er verbalpunkter vedtatt av fylkestinget i desember 2023 under behandling av budsjett og økonomiplan 2024-2027.

Vår konklusjon på problemstilling 2 er:

Flertallet av, men ikke alle, undersøkte vedtak fattet av fylkestinget er iverksatt i samsvar med forutsetningene i vedtaket.

6 OVERHOLDELSE AV FULLMAKTER

Overholder fylkeskommunedirektøren sine delegerte fullmakter?

Revisjonskriterium

- *Fylkeskommunedirektøren skal overholde fullmakter som følger av Troms fylkeskommunes reglement for delegering.*

6.1 Revisors funn

Som redegjort for i kapittel 2, ble Troms fylkeskommunes reglement for delegering revidert i desember 2024. Administrasjonen foreslo noen endringer og presiseringer i reglementet. Etter revisors oppfatning tilsier ikke de foreslåtte og vedtatte endringene i reglementet at det var identifisert særskilte utfordringer eller uklarheter knyttet til hvilke beslutninger fylkeskommunedirektøren kan ta, og hvilke beslutninger som skal fremlegges for politisk behandling.

Vi har gjennomgått politiske saker for å se om det har vært tematisert hvilke beslutninger som kan tas av administrasjonen, og hvilke som skal fremlegges for politisk behandling.

I sak 30/24 *Fylkeskommunedirektøren orienterer* i fylkesutvalget var et punkt om «Vurdering om vedtakskompetanse jf. delegasjonsreglement». Revisor har sett opptak fra møtet, og orienteringen knyttet seg til saksflyt og fordeling av saker mellom hovedutvalg, fylkesutvalg og fylkesting. Det var ikke tema hvilke saker som skal besluttet av administrasjonen og hvilke som skal besluttet av politisk organ.

I fylkesutvalgets møte 21.8.2024, var sak 101/24 *Økonomireglement Troms fylkeskommune – presisering av disponeringsfullmakten til behandling*. Det fremgår av saken at fylkeskommunedirektøren erfarer at det er behov for å presisere hvordan disponeringsfullmakten forstås. Fylkesutvalget tok saken til etterretning.

Vi har gjennomgått saker og protokoller fra møtene i fylkestinget, fylkesutvalget og hovedutvalgene i 2024. Vi har ikke funnet at det er stilt spørsmål knyttet til at saker er avgjort av administrasjonen og ikke fremlagt for politisk behandling.

Administrasjonen har opplyst at det har vært jobbet ganske mye med delegasjoner og fullmakter i den nye organisasjonen med ny styringsmodell. Det har vært en del områder der delegasjonene har vært drøftet i administrasjonen, og det ble innstilt på endringer i nevnte sak om nytt delegasjonsreglement. Eksempelvis foreslo fylkeskommunedirektøren endringer i delegasjon med hensyn til tilskuddsforvaltning. Behov for justeringer av reglementet har blitt drøftet i organisasjonen. Fylkeskommunedirektør og controller har opplyst at de ikke er kjent med at det har oppstått problemer med tolkninger av delegasjonene, i og med at det ved behov er gjort avklaringer med fylkesordfører og orienteringer til fylkesutvalget om tolkninger. Dette oppfatter de har gitt de nødvendige avklaringer.

I fylkeskommunens mal for saksfremlegg er det et eget punkt om vedtakskompetanse, slik at dette må vurderes for den enkelte sak.

Fylkeskommunedirektør opplyste at det kan være det er lagt frem flere saker for politisk behandling enn det reglementet tilsier må gjøres. Det er behandlet relativt mange saker politisk i nye Troms fylkeskommune.

I vår henvendelse til medlemmer av fylkesutvalget og ledere av hovedutvalgene redegjorde vi for at vi undersøker fylkeskommunedirektørens overholdelse av fullmakter, med hensyn til hvilke saker som skal fremlegges for politisk behandling og hvilke beslutninger som kan tas administrativt. Vi presiserte at våre undersøkelser gjaldt Troms fylkeskommune og ikke Troms og Finnmark fylkeskommune. Vi stilte følgende spørsmål:

1. Er du kjent med tilfeller i Troms fylkeskommune hvor det burde vært lagt frem sak for politisk behandling, men det ikke ble gjort? Hvis ja, hvilke saker?
2. Har du fått tilbakemeldinger fra andre folkevalgte om at det er saker de mener skulle vært fremlagt for politisk behandling, men det ikke er gjort? Hvis ja, hvilke saker?
3. Er det noen saksområder/tema hvor du tenker det er uklart, eller kan være vanskelig å avgjøre, hva som skal behandles politisk og hva som kan avgjøres av administrasjonen?

Tre av de åtte politikerne som besvarte vår henvendelse, svarte nei på alle spørsmål. En av disse viste til at det har vært en del arbeid med delegasjonsmyndighet og revidering av retningslinjer i forbindelse med ny styringsmodell, noe som er naturlig.

De øvrige fem politikerne som besvarte henvendelsen, oppga på spørsmål 1 og 2 saker som er bestilt til politisk behandling, og som ikke er fremlagt for politisk behandling – eller hvor det er fremlagt sak som ikke svarer på bestillingen. Fylkestingssaker som ble nevnt i besvarelsene var:

- Vedtakspunkter i sak 56/23 (Budsjett 2024/økonomiplan 2025-2027)
 - Rekrutterings- og kompetanseplan for lærere
 - Gratis ferge og kostnadsoverslag over gratis hurtigbåt til innbyggere med dette som eneste alternativ
 - Mulighetsstudium for fremtidig bruk av Tromsø maritime skole
 - Utredning av tiltaket «Hjem for en 50-lapp»
- Sak 8/24 om Havbruksfondet
- Sak 50/24 om Blåfondet og program for strategisk bruk av fondet

Samtlige av fylkestingsvedtakene som ble nevnt, har vi undersøkt oppfølgingen av, og disse er omtalt i kapittel 5.

Også saker i fylkesutvalget og hovedutvalg ble i besvarelsene nevnt at ikke er fulgt opp:

Fylkesutvalget:

- Sak 85/24 om innsigelse til områdereguleringsplan E8 flyplasstunnelen. Fylkesutvalget ba fylkeskommunedirektør komme tilbake til fylkesutvalget med en status for oppfølging av innsigelsen til fylkesutvalgets møte i september

Hovedutvalg for kultur og helse:

- Sak 44/24, hvor utvalget ba fylkeskommunedirektøren legge frem en plan for oppfølging av Stortingets styrking av tannhelsetilbudet til eldre med rettigheter i den offentlige tannhelsetjenesten, til møtet 10.6.2024.
- Saker til utvalgets møte i mars 2025. Vi oppfatter at det her henvises til saker som ble lagt frem uten saksutredning og innstilling. Dette gjelder sakene 25-29 som omhandlet delegasjonsreglement
 - Plan for kultur, idrett og friluftsliv – status og fremdrift

- Tannhelsebygg – status, alternativer og framdrift – Tromsdalen, Harstad, TKNN og Sør-Tromsøya tannklinikk
- Kultur i totalberedskapsmeldingen
- Uttalelse – organisering av ambulansetjenesten ved UNN jf. FT uttalelse sak 21/24

Sak om delegasjonsreglement og uttalelse om ambulansetjenesten ble trukket. I de tre øvrige sakene vedtok hovedutvalget å be fylkeskommunedirektør om å saksforberede saken til ekstraordinært møte for utvalget. Utvalget viste også til at flere av sakene til behandling i møtet ikke var utredet etter de ble oversendt 3. februar. Hovedutvalget ba fylkeskommunedirektør om å saksforberede sakene som er satt på sakslista jf. kommuneloven § 11-3 (1) i tråd med kommunelovens § 13-1 (1).

Hovedutvalg for samferdsel:

- Bestilling av sak fra utvalgsleder om oversikt over gang- og sykkelsti. Revisor har ikke funnet at det er fattet vedtak om en slik bestilling, og oppfatter at det av utvalgsleder er bestilt direkte fra administrasjonen.

Revisor har ikke undersøkt oppfølging av vedtak i fylkesutvalg og hovedutvalg. Det nevnte vedtaket i fylkesutvalget og vedtaket i hovedutvalg for kultur og helse inneholder konkrete tidsfrister. Vi finner ikke at det er fremlagt saker i de respektive utvalgene innen angitt tidsfrist.

Administrasjonen har hatt anledning til å kommentere opplysningene over, som fremkom av politikernes svar på vårt spørsmål, og har opplyst følgende:

«Rutinen for godkjenning av sakslisten som har fylkeskommunen har hatt det siste året er at man har et møte med fylkesordfører/utvalgsleder for å godkjenne sakslisten i relativt kort tid før sakslisten og innkallingen skal sendes ut til fylkestinget/utvalgene. I de konkrete sakene som det refereres til – så var det fra administrasjonens side gitt tilbakemelding om at det skulle muntlig redegjøres for sakene og at det ikke var tid å utrede de ekstra sakene før sakene skulle godkjennes og sendes ut, da de etter det nye reglement skal sendes ut 10 dager før møtet. Imidlertid pågår det nå et arbeid med å etablere flere felles møtepunkter med hovedutvalgslederne, hvor et av målene er å forbedre informasjonsflyten rundt de pågående sakene.»

Administrasjonen har også kommentert to av de konkrete sakene som er nevnt:

- Sak 85/24 i fylkesutvalget om innsigelse til områdereguleringsplan E8 flyplasstunellen. Her har administrasjonen opplyst at det ikke ble gitt statusoppdatering til fylkesutvalget i september 2024. Det har kommet en del innsigelser til planforslaget og planen vil komme ut på 2. gangs ettersyn. Dette har administrasjonen opplyst vil bli orientert om i fylkesutvalget ved første anledning
- Sak 44/24 i hovedutvalg for kultur og helse: Administrasjonen har opplyst at dette ikke direkte er fulgt opp, men det vil bli gitt orientering til et av de kommende møtene i hovedutvalget. For øvrig har administrasjonen vist til fylkestingets vedtak om budsjett om økonomiplan i sak 99/24, verbalpunkt 24.¹⁷

På spørsmål 3 i vår henvendelse, som gjaldt om det er saksområder/tema det kan være uklart hva som skal behandles politisk og hva som kan avgjøres av administrasjonen, ble det trukket

¹⁷ Vedtakspunktet er: «Fylkestinget ber om at budsjett- og økonomiplan for 2026-2029 fremlegges før 1. november 2025».

frem ulike forhold. Ingen viste i svarene til konkrete tilfeller hvor de er kjent med at administrasjonen har tatt avgjørelser som skulle vært fremlagt for politisk behandling.

Blant svarene for politikerne fremkom at det kan være vanskelig å avgjøre om en sak er av prinsipiell karakter eller ikke, i tråd med delegasjonsreglementet. Det ble vist til at dette kan være særlig vanskelig i tilfeller med merknader, høringsinnspill eller innsigelser til plansaker. Også kollektivtilbud ble trukket frem som et område med slike gråsoner, eksempelvis ved større endringer i rutetilbud uten politisk behandling eller orientering.

Flere viste til forhold knyttet til dialog/informasjonsflyt mellom administrasjonen og politisk nivå. Det ble vist til opplevelse av at det er uklart hvilken informasjonsflyt det skal være mellom administrasjon og politikere, og opplevelse av lite kontakt mellom ledere av hovedutvalg og fylkeskommunedirektør. Enkelte viste til at det er vanskelig for politikere å være oppdatert på saker i fylkeskommunens drift som er ønskelig å løfte politisk. Eksterne må ta kontakt, eller saker må omtales i media, for at politikerne skal kunne fange dem opp. I svarene fremgikk også at det savnes oversikt over beslutninger som er tatt på fullmakt i administrasjonen. Det ble vist til at det er vanskelig for politisk nivå å avgjøre om en sak er prinsipiell eller ikke når man ikke ser totaliteten. En sak alene kan være ikke-prinsipiell, men dersom det blir mange nok saker innenfor et saksområde som i sum kan oppfattes prinsipiell, er det noe uklart hvordan politisk nivå kan og skal engasjere seg. Som eksempel på dette ble vist havbrukssaker hvor ikke-prinsipielle saker er delegert bort.

En annen uklar situasjon som ble trukket frem, er tilfeller hvor «like» saker får ulik tolkning i saksutredninger til ulike utvalg. Her ble vist til sak om prinsipper for forvaltning av havbruksmidler, som fylkesutvalget ba fylkeskommunedirektør komme tilbake til fylkesutvalg og hovedutvalg med (sak 141/42 i fylkesutvalget). Sak ble fremlagt for hovedutvalgene i mars 2025, og det ble vist til at det er noe ulik tolkning av bestillingen fra fylkesutvalget til de ulike utvalgene, og at dette skaper usikkerhet og også mulighet for dårlig samarbeidsklima. Det ble vist til at det er svært viktig å ha gode rutiner på samme innretning av prinsippsaker.

Blant svarene fremkom også at det på nåværende tidspunkt ikke er områder eller tema hvor dette oppfattes som uklart, og at fylkeskommunedirektør bør være flink til å gjøre utsjekk på dette i saker der det kan være uklart om det er politikk i en sak eller der delegasjonsreglementet ikke gir tydelig innramming.

Også her har administrasjonen hatt anledning til å kommentere svarene. Administrasjonen viste til delegasjonsreglementets pkt. 10.9 om at dersom det er tvil om hvorvidt en sak eller et saksområde er av prinsipiell betydning, avgjør fylkesordfører spørsmålet. Administrasjonen opplever at dette fungerer godt i praksis.

6.2 Oppsummering, revisors vurdering og konklusjon

Vi har ikke funnet saker hvor fylkeskommunedirektør har gått utover sine fullmakter med hensyn til hvilke beslutninger administrasjonen kan ta, og hvilke beslutninger som skal fremlegges for politisk behandling. Som redegjort for i kapittel 5 er det noen vedtak fattet av fylkestinget som ikke i tilstrekkelig grad er fulgt opp. Et av disse vedtakene gjelder bruk av havbruksmidler. Vi finner ikke at manglende oppfølging av dette vedtaket innebærer brudd på delegasjonsreglementet. Gjeldende delegasjonsreglement hadde på tidspunktet følgende bestemmelser om hovedutvalgenes myndighet:

5.1. Generelt om hovedutvalgenes vedtaksmyndighet

Hovedutvalgene skal med utgangspunkt i eget arbeidsområde bidra aktivt til videreutvikling av fylkeskommunens regionale samfunnsutviklingsrolle i Troms. På bakgrunn av fylkestingets vedtak av overordnede strategier og planer innstiller hovedutvalgene til handlingsplaner og foreslår rammer for oppfølging av disse.

Hovedutvalgene bør utarbeide strategier og retningslinjer som skal ligge til grunn for enkeltvedtak som fattes, eksempelvis for tildeling av tilskudd.

Når det ikke er bestemt at fylkestinget selv, eller fylkesutvalget skal fatte vedtak, gis hovedutvalgene beslutningsmyndighet i prinsipielle saker innenfor sine respektive områder.

Delegasjonen må ses i sammenheng med delegasjonen til fylkeskommunedirektøren som på noen saksområder har delegert myndighet av ikke prinsipiell karakter.

Som redegjort for i rapportens kapittel 3, kan vi ikke utelukke at det finnes tilfeller hvor administrasjonen har fattet beslutninger utover gjeldende fullmakter som vi ikke har avdekket.

Basert på de undersøkelsene vi har gjort og den informasjonen vi har, vurderer vi revisjonskriteriet om at *fylkeskommunedirektøren skal overholde fullmakter som følger av Troms fylkeskommunes reglement for delegering*, som **oppfylt**.

Med bakgrunn i ovennevnte er vår konklusjon på problemstilling 4: **Fylkeskommunedirektøren overholder sine delegerte fullmakter.**

7 ANBEFALINGER

Med bakgrunn i våre funn, vurderinger og konklusjoner anbefaler vi Troms fylkeskommune å:

- Videreutvikle rutiner og system for oppfølging av politiske vedtak
 - Etablere system for registrering av alle politiske vedtak
 - Etablere system for ansvars plassering og – fordeling for oppfølging av alle politiske vedtak
 - Utarbeide rutiner for hvordan avklaring av innholdet i et vedtak fattet av folkevalgt organ skal gjøres
 - Utarbeide rutiner som sikrer at folkevalgt organ gjøres oppmerksom på eventuelle faktiske eller rettslige forhold som har sentral betydning for iverksettelse av et vedtak
 - Rapportere jevnlig på status i oppfølgingen av alle politiske vedtak, herunder gi informasjon dersom vedtak ikke kan iverksettes i tråd med forutsetninger
- Se hen til tilbakemeldinger fra folkevalgte i rapportens kapittel 6 med hensyn til hvilke områder det kan oppstå uklarheter på, og vurdere behov for endringer i praksis og/eller rutiner

8 UTTALELSE

Rapporten ble sendt til uttalelse til Troms fylkeskommune v/fylkeskommunedirektør 8.5.2025. Vi mottok uttalelse 22.5.2025, og denne er gjengitt i sin helhet på neste side. Vi har ikke gjort endringer i rapporten med bakgrunn i uttalelsen.

Troms fylkeskommune
Romssa fylkkasuohkan
Tromssan fylkinkomuuni

Fylkeskommunedirektøren

KomRev Nord IKS

Dato: 22.05.2025

Dok.nr: 24/20675-4

Deres ref:

Saksbehandler: Hauk Are Kristiansen

v/ Astrid Indrebø

Uttalelse til rapport

Fylkeskommunedirektøren ønsker å takke for samarbeidet og for rapporten. Denne forvaltningsrevisjonen har vært omfattende og ressurskrevende for administrasjonen, men det har vært en nyttig og lærerik prosess.

Fylkeskommunedirektøren ønsker å minne om den store omstillingen som omlegging til formannskapsmodellen har vært. Utredningsvedtakene som kom i fylkestingssak 56/23 har vært en ny øvelse for administrasjonen. Det kom 36 utredningsvedtak før Troms fylkeskommune var etablert. Vi har samtidig avsluttet Troms og Finnmark fylkeskommune og etablert en ny fylkeskommune.

Det er, parallelt med forvaltningsrevisjonen, utarbeidet forslag til rutiner for oppfølging av vedtak. Anbefalinger i rapporten skal innarbeides i rutinen. Det jobbes også med å se på om det finnes bedre systemer for oppfølgingen av vedtakene. For eksempel i budsjettoppfølgingen til fylkestinget i juni, brukes Framsikt til å rapportere på de utredningsvedtakene som kom i forbindelse med behandlingen av sak 99/24 budsjett og økonomiplanen. Å skille disse vedtakene fra øvrige vedtak, vil også rydde i de rapporteringene som nå produseres til organene som har fattet vedtak, til fylkestinget, fylkesutvalg og fra mai 2025 også til hovedutvalgene.

Når det gjelder sak 8/24 Havbruksfondet, så ønsker fylkeskommunedirektøren å gjøre oppmerksom på at havbruksmidlene har kommet som egne saker til utvalgene. I tillegg ble deler av havbruksfondet for 2023 disponert i budsjett og økonomiplanen, sak 56/23. Alle enkeltsaker som er levert i 2024 på havbruksfondet er havbruksfondsmidler fra 2023, etter fordeling gitt i fylkestingssak 8/24.

Med hilsen

Camilla Bjørn
Fylkeskommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

Postadresse:
Troms fylkeskommune
Postboks 6600, 9296 Tromsø

Kontakt:
E-post: postmottak@tromsfylke.no
Telefon: 77 78 80 00

Nettside:
tromsfylke.no

9 VEDLEGG

9.1 Oversikt over fylkestingssaker fra Troms og Finnmark fylkeskommune til oppfølging i Troms fylkeskommune

Troms fylkeskommune har sendt oversikt over fylkestingsvedtak fra Troms og Finnmark fylkeskommune som administrasjonen har vurdert som særlig aktuelle å vie oppmerksomhet i forbindelse med gjennomgangen de har gjort av vedtakene fra Troms og fylkeskommune. I det videre er denne oversikten gjengitt. Administrasjonen har gjengitt vedtakene samt påført en kort merknad om status/oppfølging.

Sak	
32/20	Karriereveiledning, samarbeid med forsvaret og TFFK ved divisjon for næring og kompetanse, avdeling voksenopplæring, karriere og integrering (VKI)
Vedtak:	1. Fylkestinget slutter seg til etablering av ett nytt karrieresenter i Bardufoss i samarbeid med Forsvarsdepartementet. 2. Fylkestinget innvilger kr. 1.5 mill. per år i 2020-21, til sammen kr 3 mill som innarbeides i budsjett for divisjon næring og kompetanse, avdeling Voksenopplæring, karriere og integrering (VKI)
+ 55/21	Fast etablering av karrieresenter Midt-Troms
	1. Midt-Troms karrieresenter videreføres som en fast offentlig karriereveiledningsenhet grunnfinansiert av Troms og Finnmark fylkeskommune. 2. Midt-Troms karrieresenter skal tilby karriereveiledning for alle over 19 år som har behov for det i Midt-Troms og Sør-Troms. Det gjelder kommunene Tjeldsund, Harstad, 2 Kvæfjord, Gratangen, lbestad, Lavangen, Salangen, Dyrøy, Bardu, Sørreisa, Senja og Målselv. 3. Om FD bidrar økonomisk skal det inngås en ny samarbeidsavtale med Forsvarsdepartementet om at Midt-Troms karrieresenter skal tilby førstegangstjenestegjøende og ansatte i Forsvaret karriereveiledning mot at inntil 50% av kostnadene ved senteret dekkes av Forsvarsdepartementet. 4. Midt-Troms karrieresenter bemannes med 4 stillinger og et årlig budsjett på kr 3.6 mill. dersom avtale med Forsvarsdepartementet kommer på plass. Alternativt 3 stillinger med et budsjett på kr 3 mill. etter Alt 2. Beløpet søkes innarbeidet i budsjett og økonomiplanarbeidet 2022-2026.
	Troms fylkeskommune har opprettet karrieresenter for Midt og Sør-Troms, med hovedkontor på Bardufoss. Samarbeidsavtalen med Forsvaret om karriereveiledning er videreført, dog med litt mindre økonomisk støtte fra Forsvaret. Karrieresenteret har senere fått ansvar for et nasjonalt arbeid for Forsvarets veteraner. Dette er i planleggingsfasen, og blir operativt i 2026. Karrieresenteret er i full virksomhet.
66/20	Helhetlig skredsikringsprogram for Troms og Finnmark
Vedtak:	1. Fylkestinget vedtar vedlagte helhetlige skredsikringsprogram for Troms og Finnmark 2020- 2026 2. Fylkestinget legger til grunn strategi B for skredsikringsarbeidet i perioden. 3. Fylkestingets vedtak i sak 37/20 pkt. 3 om rassikring av Arnøya følges opp ved at det ved budsjettbehandling 2021 i desember avsettes nødvendige midler til gjennomføring av utredning i 2021. Fylkestinget viser til Skjervøy kommunes utarbeidede forprosjekt og trasevalg for FV7940 mellom Arnøyhamn og Lauksundskaret. Fylkestinget ber fylkesrådet iverksette en utredning som skal legge til rette for en reguleringsplan for denne traseen.

Status:	Skredsikring inngår i gjeldene Regionalt transportplan for Troms 2022-33 med handlingsprogram og er gjenstand for vurdering gjennom de årlige budsjett- og økonomiplaner for Troms fylkeskommune.
92/20	Kontraktstrategi for drift og vedlikehold fylkesveger gjeldene fra 2021
Vedtak:	1. Fylkestinget vedtar «Kontraktstrategi for drift og vedlikehold av fylkesveger gjeldene fra 2021». 2. Fylkestinget ber Fylkesrådet utrede muligheten for egenregi innen: a) Veghøvlning av grusveger – for å øke kompetanse om faget i samarbeid med fagskoler, samtidig sikre kontinuitet innen fagfeltet og bedre ivaretagelse av vegkapitalen. b) Elektro – Enkelte oppgaver i forbindelse med kontroll av elektriske anlegg i kombinasjon med driftsavtaler og rammeavtaler for spesialoppgaver. Dette for å øke kompetansen og kunnskapen om egne anlegg langs veg med formål å oppnå bedre samlet ressursbruk og effektivisering. 3. Fylkesrådet oppfordres spesielt til å sørge for at drift og vedlikehold av vei skjer på en slik måte at det ikke blir hindring for at fisk og annet dyreliv kan bevege seg oppover små bekker. Nye og gamle kulverter må utformes slik at de kan passerer av ville arter.»
Status:	Vi legger gjeldende Regional transportplan (RTP) for 2022-33 til grunn. Kontraktstrategien gjelder og vil bli gjenstand for vurdering i forbindelse med ny RTP for 2026-37. Arbeidet med ny RTP og tilhørende handlingsprogram pågår nå og saken skal legges fram for Fylkestinget i desember 2025. Det vil i forbindelse med denne prosessen bli tatt stilling til om ny kontraktstrategi for drift og vedlikehold av fylkesveger skal inngå i sak om ny RTP eller ha separat behandling,
95/21	Elektrifisering av ferger i Troms og Finnmark fylkeskommune
	1. Fylkestinget ønsker å bidra til å nå de nasjonale målene for CO2-utslipp og vil gjøre det man kan for å elektrifisere fergesambandene i Troms og Finnmark. 2. Fylkestinget ber fylkesrådet se på muligheten for å elektrifisere fergepakken Storstein Nikkeby-Lauksundskaret og Hansnes-Karlsøy-Vannøy og komme tilbake til fylkestinget med en sak om dette. Øvrige fergesamband vurderes av Fylkestinget i senere budsjettsaker. 3. Fylkestinget forventer at statlige myndigheter bidrar betydelig til det økonomiske løftet det er å innføre lav- og nullutslippsløsninger, særlig i områder med liten befolkningstetthet. Fylkestinget ber om at

	tilskuddsordninger fra f.eks. ENOVA til etablering av lav- og nullutslippsløsninger i kollektivtrafikken opprettholdes og styrkes.
	Vedtaks punkt 1. Se sak 95/23 forankring av hvordan man skal nå målsettinger for CO2-utslipp. Vedtaks punkt 2. er fulgt opp i flere omganger med Fergepakke Nord-Troms. Se sak 53/24 Tidsplan for fergepakke Nord-Troms. Sak 43/24 i Hovedutvalg Samferdsel Godkjenning rammer fergepakke Nord Troms. Vedtaks punkt 3. Da vedtaket ble fattet var det parlamentarisk styring og dette ble fulgt opp av Fylkesråd for samferdsel. Dette følges også opp blant annet via KS.
98/21	Kontraktstrategi for utbygging av fylkesveger
Vedtak:	1. Grunnleggende minimumskrav til kvalitet videreføres og justeres etter behov. 2. Ekstra ytelser eller leveranser ut over minimumskravene kan belønnes i konkurransene, slik at ikke pris alene avgjør konkurransen. 3. Flere kontraktsformer tas i bruk, både på konsulentsiden og på utbyggingssiden. 4. Forenklinger etterstrebes overalt hvor det er mulig. 5. Tettere dialog med leverandørmarkedet og andre byggherrer innarbeides, og leverandørutviklingsarenaer etableres der det er hensiktsmessig. 6. Miljøkravene innføres gradvis i dialog med markedet. Langsiktig planlegging og forutsigbarhet etterstrebes. 7. Det stilles krav om at leverandøren er tilknyttet en lærlingordning, og at en eller flere lærlinger deltar i arbeidet med å oppfylle kontrakten.
Status:	Vi legger gjeldende Regional transportplan (RTP) for 2022-33 til grunn. Kontraktstrategien gjelder og vil bli gjenstand for vurdering i forbindelse med ny RTP for 2026-37. Arbeidet med ny RTP og tilhørende handlingsprogram pågår nå og saken skal legges fram for Fylkestinget i desember 2025. Det vil i forbindelse med denne prosessen bli tatt stilling til om ny kontraktstrategi for utbygging av fylkesveger skal inngå i sak om ny RTP eller ha separat behandling,
14/22	Utkast Samarbeidsavtale mellom Sametinget og Troms og Finnmark fylkeskommune
Vedtak:	Fylkestinget vedtar Samarbeidsavtale mellom Sametinget og Troms og Finnmark fylkeskommune slik den foreligger.
Status:	Samarbeidsavtalen har ikke vært behandlet i det nye Troms fylkesting etter oppdelingen av TFFK, men den legges til grunn i fylkeskommunens virksomhet på de tjenesteområder som avtalen omfatter. «I avtalen side 6 står det: «Ved deling av Troms og Finnmark fylkeskommune må det inngås nye avtaler mellom Sametinget og de nye fylkeskommunene.»

12/22	Reinvesteringsprogrammet fylkesveger: Prinsipper for valg og prioriteringer av strekninger
Vedtak:	Fylkestinget vedtar at følgende prinsipper legges til grunn for valg og prioriteringer av strekninger i reinvesteringsprogrammet fylkesveger 2022-2025: 1. Sjømatkorridorer og andre viktige næringskorridorer, samt veier som er viktige for hensiktsmessige bo- og arbeidsmarkedsregioner, skal prioriteres i reinvesteringsprogrammet. 2. Fylkestinget forutsetter at prinsippene for reinvesteringsprogrammet legges til grunn i kommende Regional Transportplan (RTP), og budsjetter og økonomiplaner for Troms i tidsperioden 2022-2025. Som kunnskapsgrunnlag benyttes eksisterende RTP for Troms frem til utarbeidelse av ny RTP, og denne benyttes også i forbindelse med utarbeidelse av den nye RTP for Troms. 3. Det oppnås tilstrekkelig bæreevne på veger som i dag har tillatt aksellast 10 tonn, men hvor den faktiske bæreevnen er vesentlig mindre. 4. Veger med tillatt aksellast 8 tonn oppgraderes til tillatt aksellast 10 tonn, ved nødvendige forsterkningstiltak. 5. Strekninger og gjennomføringstidspunkt vurderes ut fra tilstandsregistreringer, bæreevne målinger, kapasitet i entreprenørmarkedet, geografi og modenhet for gjennomføring. 6. På de prioriterte strekninger skal det etter behov samtidig gjennomføres mindre trafiksikkerhetstiltak. 7. Andre tiltak, i tråd med strekningsvise utbedringer og investering, skal vurderes og sees i sammenheng med forsterkningstiltakene på strekninger i reinvesteringsprogrammet. 8. Det legges til grunn at en reinvestering på 2 mrd. kroner skal gi 1100 km reinvestert veg.
Status:	Vedtaket og prinsippene legges fremdeles til grunn. Det vises for øvrig til budsjett og økonomiplan sak 99/24, der fylkestinget har vedtatt blant annet at Fylkeskommunedirektørens bes lage en prioriteringsliste, etter dialog med Forsvaret og regjeringa, om hvilke veier som er viktigst å realisere først med tanke på beredskap og sikkerhet. Dette må ses i sammenheng med fylkesvegløftet.

36/22	Nye reisevilkår (transportvedtekter) for buss
Vedtak:	Fylkestinget vedtar nye reisevilkår for reiser som tilbys av Troms og Finnmark fylkeskommunes merkevare, Troms fylkestrafikk med eventuelle endringer som Samferdselsdepartementet fastsetter ved godkjenning av reisevilkårene.
Status:	Dette ble fulgt opp med korrespondanse med Samferdselsdepartement på slutten av 2022. Det ble oversendt forslag til nye retningslinjer til departementet og det pågår fortsatt prosess rundt forslaget. I januar 2023 sendte Samferdselsdepartementet saken på høring til Forbrukertilsynet. Parallelt pågår det et felles arbeid i kollektivtrafikkforeningen hvor det er flere fylkeskommuner som ønsker å få revidert de generelle retningslinjene.
84/22	Strategi for voksnes læring, karriere og integrering 2022-2030 Troms og Finnmark
	Troms og Finnmark fylkesting vedtar «strategi for voksnes læring 2022-2030». Fylkestinget i Troms og Finnmark mener at blant annet UiT-Norges Arktiske universitet, fagskolen i Nord og andre relevante samarbeidspartnere vil være viktige medspillere i utviklingen av de kommende handlingsplanene.
Status:	Brukes og refereres stadig til den i andre politiske saker i Troms fylkeskommune.
104/22	Sak Internasjonalt samarbeid i Nord i en brytningstid
Vedtak:	Fylkestinget tar saken til orientering.
Status:	Saken har en bred gjennomgang av fylkeskommunens internasjonale arbeid. Dette er eksempel på en av ganske mange saker som inneholder kunnskapsgrunnlag som er relevant for nye Troms fylkeskommune i ulike sammenhenger.
117/22	Strategi for videregående opplæring - Troms
Vedtak:	• Fylkestinget vedtar strategi for videregående opplæring i Troms 2022-2025 «Åpne dører for fremtiden. Lyst til å bli. Lyst til å lære. Lyst til å være». • Skoler, lærebedrifter og skoleeier skal arbeide mot de overordnede målene i strategien og årlig utvikle egne handlingsplaner/utviklingsplaner/virksomhetsplaner med utgangspunkt i denne. • Administrativ skoleeier skal systematisk støtte opp og veilede skoler, lærebedrifter og andre aktuelle aktører i arbeidet med strategien og underliggende planer. • Administrasjonen skal årlig gi en rapport til fylkestinget om tilstanden i den videregående opplæringen. Denne skal si hvordan skoler, lærebedrifter og skoleeier bidrar til at de overordnede målene i strategien blir realisert.
Status:	Denne strategien ble laget for nye Troms, og vi etterlever den fortsatt. Vi har hvert år levert årsmelding/kvalitetsmelding som fylkestinget og HUK har behandlet, og vedtatt prioriteringer basert på den.

122/22	Reiselivsstrategi for Troms og Finnmark
Vedtak:	Fylkestinget har behandlet «Sammen om å skape sterke opplevelser - Reiselivsstrategien for Troms og Finnmark 2023 – 2032 1. Fylkestinget vedtar reiselivsstrategien «Sammen om å skape sterke opplevelser – Reiselivsstrategien for Troms og Finnmark 2023 – 2032» som skal gjelde for Troms fylkeskommune og Finnmark fylkeskommune. 2. Fylkestinget mener at «Sammen om å skape sterke opplevelser - Reiselivsstrategien for Troms og Finnmark 2023 – 2032» gir et godt grunnlag for utvikling av reiselivet i Troms og Finnmark i samarbeid med fylkeskommunene, kommunene i Troms og Finnmark, Nordnorsk reiseliv, Innovasjon Norge, næringen selv og andre aktører. 3. Fylkeskommunen har en viktig rolle som samfunnsutvikler, noe som innebærer å se helheten i samfunnet. Det er særlig viktig å ivareta balansen mellom behov for både utvikling og vern av natur og naturressurser. Utvikling av næringen må skje i sameksistens med etablerte interesser og urfolks rettigheter. Reiselivet er avhengig av bærekraftig utvikling, og vil gjennom sin egenart, (aktører, struktur og lokal tilstedeværelse), være en sentral aktør i å oppnå FNs bærekrafts mål. 4. Fylkestinget mener at reiselivsnæringen er viktig for lokal samfunnsutvikling, omdømmebygging og som eksportrettet næring. For å lykkes med en strategisk og helhetlig utvikling som hensyntar de regionale forskjellene i Troms og Finnmark, følges strategien opp gjennom regionale prioriteringer og handlingsplaner
Status:	Handlingsdel til reiselivsstrategien følges opp i handlingsdel til Strategi for næringsutvikling.
47/23	Nytt skoleskyssreglement Troms
Vedtak:	1. Skyssreglement for grunnskolen i Troms vedtas. 2. Skyssreglement for videregående opplæring i Troms vedtas. 3. Reglementene gjelder fra skolestart høsten 2023. 4. Det delegeres til Fylkesrådet å fastsette sats for dekning av fylkeskommunens administrative utgifter i forbindelse med oppfølging av enkeltvedtak i kommunene.
Status:	Skyssreglementene gjelder fortsatt og de kan finnes her på Svipper sine sider: Skoleskyssinfo for skoler og kommuner - Svipper

49/23	Lav- og nullutslippsbusser i Troms
Vedtak:	1. Fylkestinget godkjenner at det stilles krav om lav- og nullutslipp i kommende bussanbud i Troms. 2. Beløp til etablering av ladeinfrastruktur innarbeides i budsjett for 2024 og økonomiplan 2024 – 2027 i tråd med rammene som er fastsatt i Regional transportplan. 3. Det iverksettes en prosess for inngåelse av langsiktige leiekontrakter for bussdepot og oppstillingsplasser i Nord-Troms.
Status:	Det er gjort i pågående anbudskonkurranse for busskontrakt Nord-Troms som er første kontrakt som er lyst ut etter vedtaket i sak 49/23. Det er avsatt 25 mill. kr. til formålet i gjeldende budsjett/ øk.plan. Fylkesutvalget har godkjent inngåelse av langsiktige leiekontrakter i Nord-Troms. Arbeid pågår når det gjelder selve utformingen av leiekontraktene. Leiebeløp, areal, fasiliteter o.l. er avklart med utleier. Relevante saker: HUS: 9/25, 10/25 FUT: 33/25, 34/25
50/23	Handlingsprogram Bypakke Tenk Tromsø 2023-2026
Vedtak:	1. Fylkestinget vedtar forslag til handlingsprogram for Bypakke Tromsø 2023-2026. 2. Fylkestinget vil legge inn definerte egenandeler til fylkeskommunale investeringsprosjekter kommende budsjett og økonomiplaner og i tråd med vedtatt budsjett og økonomiplan og Regional transportplan for Troms. 3. Handlingsprogrammet skal revideres årlig. 4. Det forutsettes at styringsgruppen kommer tilbake til hvilke prosjekter som eventuelt må utgå eller reduseres, slik at man oppfyller krav til porteføljestyling og kostnadskontroll. 5. Handlingsprogrammet legges til grunn for forhandlinger om byvekstavtale for Tromsø. 6. Det forutsettes at Tromsø kommune fatter tilsvarende vedtak.
Status:	Handlingsprogram Bypakke og Byvekstavtale kommer til årlig revidering som legges fram for Fylkestinget og kommunestyret i Tromsø.
79/23	Byvekstavtale Tromsø - framlegg av forhandlingsresultat
Vedtak:	1. Fylkestinget gir sin tilslutning til vedlagte forslag til byvekstavtale for Tromsø, inkludert vedlegg. 2. Handlingsprogram skal revideres årlig, og legges fram for Fylkestinget.
Status:	Handlingsprogram Bypakke Tromsø og Byvekstavtale kommer til årlig revidering som legges fram for Fylkestinget og kommunestyret i Tromsø.

89/23	Prinsippsak - fylkeskommunens engasjement i studiesentre
Vedtak:	1. Det utarbeides langsiktige planer for utvikling og drift av studiesentre i fylket. Arbeidet gjøres av de nye fylkene, etter at fylkestingene er konstituert. 2. Det utarbeides kriterier for fylkenes vurdering av studiesentersøknader til HK-dir. Kriteriene skal forankres i fylkenes politiske plattformer, planer og strategier og sette føringer for fylkets uttalelse/anbefaling. Arbeidet gjøres av de nye fylkene, etter at fylkestingene er konstituert
Status:	Troms har to studiesentre, hvorav TFK har en liten eierandel i idet ene. Pkt 1 i vedtaket vil ikke være relevant for Troms. Pkt 2 har endrede forutsetninger fra 2025 hvor den statlige finansieringsmodellen er endret og fylkeskommunene har nå overtatt deler av finansieringa fra staten v/ Kommunal og disktriktsdepartementet.
95/23	Krav om nullutslipp av klimagasser fra ferger og hurtigbåter - Troms og Finnmark
Vedtak:	1. Fylkestinget stiller seg positiv til innføringen av krav til nullutslipp på ferger og hurtigbåter, men kravet bør hjemles i anskaffelsesforskriften. Merkostnadene forutsettes kompensert fullt ut. 2. Reserveferger, rene sommersamband og forsterking av samband i sommersesongen bør unntas fra kravet. Kravet om nullutslipp kan medføre svært høye kostnader, men med marginalt mindre utslipp. 3. Det er viktig at fylkeskommunene gis rom for å gjennomføre overgangen til lav- og nullutslipp på en forsvarlig måte. Viktige momenter for ny langsiktig kontrakt som krever tid til forberedelser er: - o arealdisponering/erwerb, reguleringsplaner - o teknisk planlegging/prosjektering - o nettoppgradering - o bygging av ladeinfrastruktur. - o rederienes kontrahering av nybygg eller ombygging av fartøy - o kraftutbygging 4. Fylkestinget foreslår at kravet til nullutslipp for ferger settes til å gjelde fra 1.1.2025. Dette gir forutsigbarheten oppdragsgivere trenger for å lage gode konkurransegrunnlag. 5. Krav om nullutslipp for hurtigbåter fra 1.1.2025 er urealistisk. Troms har lange hurtigbåtruter hvor kravet til hastighet er 33-34 knop for å holde rutetabellen. Eksisterende løsninger vil medføre vesentlig lengre seilingstid og vil derfor svekke publikumstilbudet og forringe passasjergrunnlaget. Det vil dessuten stille store krav til kapasitet i nett og utbygging av infrastruktur. Ved å innføre kravet for raskt, risikerer man dårlige løsninger/båttilbud og umoden teknologi. 6. Det bør åpnes for muligheten til delvis hybridisering av fartøy og ruter. Da har operatørene incentiv til å seile mest mulig på strøm på grunn av lavere driftskostnader. Mulighet for hybridisering skaper redundans (sikring) dersom strømforsyningen fra land faller ut eller driftsavbrudd under overfart. Det åpner også for delvis elektrifisering av ruter der det er

	tilgjengelig nettkapasitet og effekter kun på enkelte anløp. Kravet om nullutslipp kan medføre svært høye kostnader med marginalt mindre utslipp. 7. Overgangen til lav- og nullutslipp krever store investeringer i infrastruktur og ombygging av eksisterende kaier. Mange ferge- og hurtigbåtkaier ligger langt fra eksisterende nett med tilstrekkelig kapasitet og andre forbrukere med behov for høy effekt. Anleggsbidraget til nettoppgradering er ofte en betydelig kostnad i slike prosjekter. 8. Fylkestinget forutsetter full kompensasjon for merutgifter som påløper som følge av kravene om nullutslipp. Kompensasjonsordningen må bygge på realistiske kostnadsestimat for de teknologiske løsningene det stilles krav om. Rammevilkårene må være kjent når fylkeskommunene planlegger sine anskaffelser. Kravet gjelder også nødvendige oppgraderinger av kraftnettet. 9. Til § 5 i forslaget til forskrift: Kulepunkt 3 og 4 inneholder unntak som beror på økonomiske og tekniske vurderinger av utpreget skjønnsmessig karakter. F.eks. hvor langt «primærbehovet» strekker seg. Dette kan gi opphav til tvister mellom oppdragsgiver og leverandører, med påfølgende forsinkelser og ekstra ressursbruk ved anskaffelsene. Vi ber derfor departementet om å vurdere å innta «etter oppdragsgivers skjønn» i bestemmelsene. Dette antas å begrense nemnds- og domstolsprøvingen på tilsvarende måte som ved prøving av tildelingskriterier og kravspesifikasjoner. I § 5 i forslaget til forskrift er ikke forsinkelser som medfører manglende lademulighet tatt med. Vi mener at dette må inn i unntaksbestemmelsene.
Status:	Det vises til vedtatt delegasjonsreglement. Sak om rammer for det enkelte anbud og påfølgende konkurransegrunnlag legges fram for hhv. Hovedutvalg for samferdsel og Fylkesutvalg.

10 REFERANSER

- Lov av 22.juni 2018 nr. 83 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)
- *Orden i eget hus. Kommunedirektørens internkontroll*. Veileder fra KS, 2020
- Reglement for delegering av myndighet i Troms fylkeskommune¹⁸
- Sakspapirer og protokoller, alle politiske utvalg og medvirkningsråd i Troms fylkeskommune i perioden høsten 2023-våren 2025 (Troms fylkeskommunes møtekalender)
- Sakspapirer og protokoller fra fylkestingsmøter i Troms og Finnmark fylkeskommune 2020-2023 (Troms og Finnmark fylkeskommunes møtekalender)

¹⁸ Fastsatt av fylkestinget i sak 53/23, revidert av fylkestinget i sak 114/24.

Om selskapet og vår forvaltningsrevisjonskompetanse

KomRev NORD IKS utfører helhetlig revisjon av kommuner og fylkeskommuner, kommunale foretak, interkommunale selskaper, offentlige stiftelser, kirkeregnskap og legater. Selskapets eiere og oppdragsgivere er fylkeskommunene Nordland, Troms og Finnmark samt 51 kommuner fordelt på disse tre fylkene.

Vårt hovedkontor ligger i Harstad, og vi har avdelingskontorer i Alta, Bodø, Finnsnes, Hammerfest, Lakselv, Leknes, Narvik, Sortland, Svolvær og Tromsø.

Vi har 55 medarbeidere som samlet innehar lang erfaring fra og god kunnskap om offentlig sektor og revisjon.

Selskapet er uavhengig i forhold til kommuner, stat, privat næringsliv og andre institusjoner i samfunnet.

Vårt forvaltningsrevisjonsteam består av 17 medarbeidere med høyere utdanning innen ulike fag:

- Rettsvitenskap
- Sosiologi
- Statsvitenskap
- Samfunnsøkonomi

KomRev NORD har tidligere gjennomført følgende forvaltningsrevisjoner, eierskapskontroller og undersøkelser:

Troms fylkeskommune

Eierskapskontroll Troms fylkeskommune,	2025
Gjennomføring og frafall i videregående opplæring,	2025
Forvaltning av tilskuddsordninger,	2025

Troms og Finnmark fylkeskommune

Anskaffelser i fylkeskommunens selskaper,	2024
Kvalitet og ressursbruk i tannhelsetjenesten,	2024
Undersøkelse av anskaffelse, MS Hollendaren,	2023
Tilsetninger i ledelsen,	2023
Oppfølging av budsjett- og regnskapsvedtak,	2023
Årøyasambandet,	2022
Offentlige anskaffelser,	2022
Kontraktsoppfølging kollektivtransport,	2022
Eierskapskontroll Alta Museum,	2022
Hålogaland teater,	2021

Troms fylkeskommune

Bredbåndsfylket Troms AS,	2020
Behandling av klager på standpunktkarakterer,	2019
Bierverv i videregående skoler,	2019
Investeringsprosjekter,	2019
Fylkeskommunens internasjonale arbeid,	2019
VIGO IKS,	2018
Forvaltning, drift og vedlikehold,	2018
Barentssekretariatet IKS,	2017
FilmCamp AS,	2016
Iverksetting av politiske vedtak,	2016
Fylkesvegene,	2016
Ressursbruk og kvalitet i videregående skole,	2015
Kollektivtransport – oppfølging av bruttokontrakter,	2014
Offentlige anskaffelser,	2013

